СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.25 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.25

РІК CVI П'ЯТНИЦЯ, 9 ЛИПНЯ 1999 ЧИСЛО 28 VOL. CVI FRIDAY, JULY 9, 1999 No. 28

ВЕРХОВНА РАДА НЕ ПІДТРИМАЛА ПОСТАНОВУ ПРО НЕДОВІРУ УРЯДОВІ

Київ. 6 липня. ВР України, заслухавши на ранковому засіданні у вівторок інформацію про діяльність уряду та соціяльно-економічну ситуацію в Україні, з якою виступив прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко, не підтримала постанову про недовіру до Кабміну

ЗА І ПРОТИ

Комуністи вимагали висловити недовіру до уряду. Від імені фракції Компартії України її лідер Петро Симоненко засудив уряд за невиконання ним зобов'язань, зокрема в галузі соціяльної політики. Водночас, наголосив П.Симоненко, уряд "продовжує будувати нав'язане міжнародними фінансовими колами кримінально-грабіжницьке суспільство". Він навів статистичні дані, які свідчать про погіршення економічної та соціяльної ситуації у державі. На сьогодні рівень реальної зарплати становить 30 відсотків від рівня 1990 р. П.Симоненко наголосив, що "уряд і НБУ практично знищують гривню як національну валюту", наслідком чого є падіння рівня життя народу. Водночас зовнішній борг України досяг 12 млрд. дол. За словами

(Продовження на стор. 5)

Зустріч президентів України і Росії

Президенти України і Росії Леонід Кучма і Борис Єльцин під час зустрічі, що відбулася в Москві 4 липня, обговорили питання зміцнення безпеки і довіри в Европі. Глави держав обговорили міжнародну ситуацію, становище в Югославії, питання стратегічного партнерства. Було також розглянуто широкий спектр економічних питань, у тому числі й проблеми активізації зв'язків на рівні урядів двох держав.

"Я задоволений переговорами з Президентом Росії Борисом Єльциним", - заявив Президент України Леонід Кучма після повернення в Київ з Москви. За його словами, значна частина неформальної зустрічі була присвячена подальшому розвитку українсько-російських відносин. Як повідомив український Президент, глави держав досягли "значного просування" в активізації торговельних відносин. Л.Кучма

(Закінчення на стор. 22)

ЗА МАТЕРІЯЛАМИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРЕСИ

Нові політичні маневри Б. Клінтона

1999 рік покищо не був надто успішним для американського Президента Била Клінтона. Зокрема коли взяти до уваги особисті скандали Б. Клінтона. Крім того, громадськість виявила невдоволення тим фактом, що Америка на знайшла кращого варіянту на Балканах, ніж бомбардування Югославії літаками НАТО.

Все ж таки Президент зумів виплисти на чисті води. У першому випадку йому посприяли спритні адвокати, грошове відшкодування та брак потрібних голосів у Сенаті, а в другому – дипломатичні успіхи в досягненні угоди з югославським президентом Слободаном Мілошевічем. Б. Клінтон знайшов спосіб, щоб повернути прихильність і здобути наново довір'я до себе і свого правління ще перед цьогорічними виборами.

Цим разом він спрямував свій приціл на найбільш впливову 39-мільйонову групу виборців - старших віком громадян, які активно беруть участь у виборчому процесі країни. Минулого тижня Президент запропонував свій плян найбільшого розширення державної програми медичного забезпечення (Медікер). Серед пропонованих змін найважливіша – рекомендація, щоб Уряд допомагав літнім громадянам оплачувати ліки, спочатку до 1,000 дол. річно в заміну за 24 дол. оплати місячно. Згідно з його пляном, ставка урядової допомоги оплати збільшуватиметься кожного року, а в 2008 році досягне 2,500 дол., а місячна оплата пацієнтів також збільшуватиметься, поки дійде до 44 дол. Плян Президента відразу почали критикувати, найперше – республіканці,опісля й інші. Каліфорнійський конґресмен Бил Томас, який є головою двопартійної комісії для справ Медікеру, в першу чергу підкреслив, що пропоновані пільги не будуть актуальними – аж до 2002 року.

Торговельна спілка фармацевтичної індустрії є за тим, щоб „допомогти оплачувати ліки всім літнім громадянам", але каже, що фармацевтичні фірми побоюються, що пільги через Медікер можуть довести до державної контролі цін на ліки, а з тим і знеохочення дослідів. Плян Президента в основному реклямується в дещо суперечному світлі: з одного боку в ньому підкреслюється розширення Медікеру, включно з покриттям ліків, а з другого – зменшення видатків програми як такої, що забезпечить її стабільність і довготривалість.

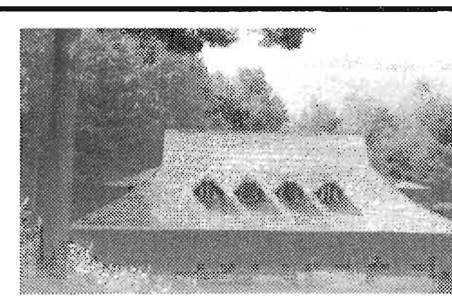
Незалежно від того, якими в майбутньому будуть рішення Конґресу щодо згаданого пляну, фактом залишається, що Президент Клінтон дав поле до попису завзятій політичній боротьбі перед наближенням президентських виборів у 2000 році.

СВЯТО. ЛІТО. ВІДПОЧИНОК

Басейн Союзівки давав і прохолоду, і розвагу.

Державне свято Америки, День Незалежности, дало мешканцям країни не тільки нагоду втішатися усіма свободами, оформленими в закони 223 роки тому, а й ще одним неробочим днем. Три вільні дні підряд погнали з міст на природу, здається, всю Америку. Принаймні, так виглядало з безконечних автомобільних рік, які текли й текли по всіх дорогах, в усіх напрямках. Спека досягала 100 градусів за Фаренґайтом (за Цельсієм – 38 градусів), а з метеорологічним індексом температура сягала всі 115 Ф. Зелена природа теж багато полегшення не давала, парнота стояла в повітрі, дмухни – захитається. Але в місті!.. Нью-Йорк просто шкварчав.

Гражда біля підніжжя Кетскильських гір.

Наша українська громада Америки і Канади щаслива, що має свої відпочинкові оселі – є де відсвіжитися, є де повеселитися. Кореспондент "Свободи" побував на двох з них – на Союзівці й у Гантері, в так званій українсько-карпатській відпочинковій колонії на американській землі.

(Закінчення на стор. 6)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Розгляд питання про членство України у Раді Европи відкладено

За словами члена парляментської делеґації України у Европарляменті Івана Попеску, Рада Европи відклала розгляд питання про членство України у Раді Европи, зокрема й через те, щоб „не допустити загострення політичної ситуації напередодні президентських виборів". Народний депутат України, голова підкомітету Верховної Ради з питань національних меншин та голова парляментської делеґації Ради Европи Іван Попеску повідомив, що Европарлямент „не зацікавлений у дестабілізації ситуації в Україні", тому повернеться до розгляду „українського питання лише через шість місяців". Серед основних вимог Ради Европи до України залишаються скасування смертної кари, ратифікація Европейської хартії реґіональних мов і мов національних меншин. Крім цього, на особливій контролі залишається прийняття в Україні закону про реформування судової системи, а саме повний перегляд Кримінального, Кримінально-процесуального, Цивільного кодексів, а також закону про політичні партії в Україні. Европа вимагає створення в Україні таких умов, щоб суспільство розвивалось саме в европейському напрямку. Крім цього, Европу турбує наявність в Україні політики „подвійних стандартів". Европарлямент готовий допомогти Україні у вирішенні не лише політичних, але й соціяльних питань. Рада Европи повідомила, що готова прийнятиУкраїну у так званий соціяльний фонд, з якого надається фінансова підтримка державам-членам Ради Европи із перехідною економікою.

Журналістам запропоновано провести службове розслідування смерти колеги

Президент України Леонід Кучма звернувся до журналістів з пропозицією провести службове розслідування причин трагічної смерти журналістки Мар'яни Чорної. Л.Кучма висловив впевненість, що у журналістів „вистачить професійної майстерности, щоб розібратися і сказати, „хто є хто". Президент також переконаний, що в цій справі „немає ніякої політики". Представники правоохоронних органів вважають, що М.Чорна покінчила життя самогубством. Вона була знайдена повішеною 25 червня у власному помешканні.

Л.Кучма негативно ставиться до справи „Суркіс проти Омельченка"

Президент України Леонід Кучма негативно ставиться до так званої справи „Суркіс проти Омельченка". За словами Л.Кучми, свою думку з цього приводу він висловив на другий день після перемоги 30 травня на виборах мера міста О.Омельченка, призначивши його головою Київської міської державної адміністрації. Президент повідомив,що „веде розмови з однією і другою стороною, намагаючись припинити нікому не потрібну боротьбу". Він переконаний, що „в цій боротьбі переможців не буде". За словами глави держави, „дорослі люди грають у гру, яка не додає прихильників ні одному, ні другому". Л.Кучма вважає, що „треба мати мужність приймати поразку: програв - потисни руку і займайся своєю справою". (Почесний президент ФК „Динамо-Київ" Г.Суркіс за результатами травневих виборів мера Києва посів лише друге місце, набравши близько 17 відсотків голосів виборців, проти близько 70 відсотків у О.Омельченка, і тепер намагається оскаржити результати виборів у судовому порядку - УНІАН).

Схвалено заходи до Дня незалежности

Широкий перелік заходів, присвячених Дню незалежности України, розглянули та схвалили учасники засідання Робочої групи з підготовки та відзначення 8-ої річниці незалежности України, що відбулося під головуванням віце-прем'єр-міністра Валерія Смолія. До цієї дати в обласних та районних центрах, містах і селах будуть проведені урочисті збори, покладання квітів до пам'ятників видатним політичним, державним діячам України, її захисникам і визволителям, виступи майстрів мистецтв і художніх колективів, конкурси, народні святкування, виставки, спортивні змагання тощо. Заплановано організувати наукові конференції, семінари з історії та культури України, з питань розбудови демократичної держави та громадянського суспільства в Україні, входження її до европейського та світового співтовариства. Урядом передбачено додаткові заходи для погашення заборгованости із зарплати, пенсій, стипендій та інших соціяльних виплат, посилення адресної допомоги найуразливішим верствам населення. 23 серпня в місті Києві в Національному палаці "Україна" відбудуться урочисті збори та святковий концерт, а наступного дня, 24 серпня, - парад військ Київського ґарнізону. Увечері цього ж дня відбудеться святковий фейєрверк у містах Києві, Симферополі та Севастополі, обласних центрах України.

В Росії О.Ткаченка обрано академіком

Голову Верховної Ради Олександра Ткаченка 28 червня - в День Конституції України - обрано чужоземним членом (академіком) Російської академії природничих наук. Про це повідомляється у вітальному листі на адресу О.Ткаченка від Російської академії природничих наук, за підписом головного вченого секретаря Володимира Тимінського.

Уряд підписав плян повернення боргу шахтарям

Негайно виплатити на всіх підприємствах вугільної галузі всю суму нарахованої на І півріччя ц.р. зарплати та регресних виплат передбачено протоколом про задоволення вимог шахтарів, підписаним урядом України та Центральним комітетом Професійної спілки працівників вугільної промисловости. Заходами, що пропонуються для погашення цієї заборгованости, передбачено підвищення обсягів видобутку вугілля та спрямування всіх грошових надходжень за вугільну продукцію на виплату зарплати та закупівлю вугілля до державного резерву. Крім того, Рада Міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопільська міські адміністрації мають вжити заходів для погашення не менш як 60 відсотків заборгованости за отриману обласними паливопостачальними організаціями вугільну продукцію та забезпечити щомісячні розрахунки у повному обсязі. Протоколом передбачено також почати реальне погашення гірникам заборгованостей із зарплати та регресних виплат за 1996-1998 рр., почати протягом липня виплати двомісячного фонду зарплати і до кінця 1999 р. виплатити ще, окрім поточної зарплати, додатково два місячних фонди зарплати. Крім того, відповідні міністерства і відомства мають розробити механізм погашення протягом 2000 року решти заборгованости з зарплати та регресів. Уряд розробив постанову, яка передбачає погашення заборгованости перед шахтарями товарами.

ФРН має намір модернізувати вугільні електростанції в Україні

Замість коштів для добудовування двох атомних електростанцій в Україні уряд ФРН у ході українсько-німецьких консультацій 8-9 липня в Україні має намір запропонувати Києву сприяння в модернізації вугільних електростанцій. Як повідомляє "Німецька хвиля", міністерство економіки в Бонні підтвердило, що зараз ведеться інтенсивний пошук можливих альтернатив. Вони обговорюватимуться в ході візити в Київ канцлера ФРН Герхарда Шродера. Сім найбільших промислових країн світу, в тому числі Німеччина, принципово погодилися надати Україні кредит у розмірі майже 3,5 млрд. марок для добудовування двох атомних реакторів на Рівненській та Хмельницькій АЕС. Вони повинні замінити Чорнобильську АЕС, що підлягає закриттю. Однак фракції соціял-демократів і зелених у бундестазі виступають проти добудови українських АЕС, посилаючись на міркування безпеки.

За ремонт крейсера Росія заплатила тільки п'яту частину

За ремонт флагмана російського Чорноморського флоту - крейсера "Москва" - Росія заплатила лише 20 відсотків необхідної суми, повідомив виконавчий директор із військових замовлень Миколаївського суднобудівельного заводу ім. 61 комунара Віктор Ставицький. Коментуючи можливість передання військового корабля Росії без погашення заборгованости, він зазначив, що завод може передати крейсер за наявности відповідного рішення уряду України. Передання корабля таким чином украй негативно вплине на виплати зарплати працівникам підприємства. Українські та іноземні ЗМІ повідомляли, що борг Росії за ремонт і утримання корабля становить 10 млн. дол.

За інформаціями УНІАН

ТІЛЬКИ ФАКТ

Подяку за миротворчу діяльність Президента України та зусилля України, спрямовані на відновлення миру в Косові, висловлено в листі від Президента США Била Клітона.

◆

Для збирання ранніх зернових селу необхідно понад 1,4 млн. тонн дизельного пального та 800 тис. тонн бензину. В перші дні липня в Україну надійде 150 із 500 тисяч тонн дизельного пального з Азербайджану. Поставки нафти з Росії в третьому кварталі становитимуть 4,6 млн. тонн.

◆

Останній житель України помре в 2040 році, вважає голова Української соціял-демократичної партії Василь Онопенко. Він сказав, що нині на тисячу жителів України щороку народжується 10, а вмирає 16 осіб.

◆

У минулому році Україна наблизилась до двадцятки країн світу, які найбільше відвідують туристи: Україну відвідало 6,2 млн. чужоземних туристів, за рахунок чого Україна одержала 8,4 млрд. грн.

◆

У Києві відбувся установчий з'їзд Всеукраїнського об'єднання працівників засобів масової інформації "Четверта влада", делеґати якого представляли понад 1200 українських ЗМІ. Головою правління обрано академіка Анатолія Москаленка, директора Інституту журналістики Національного університету ім.Тараса Шевченка.

◆

До Европейського банку реконструкції і розвитку передано документи щодо виділення з Фонду "Укриття" ЄБРР для робіт на чорнобильському "саркофазі" нового (п'ятого) гранту вартістю близько 150 млн. дол.

◆

Львівщина посідає п'яте місце за залученням чужоземних інвестицій на одну особу - в середньому це 30 дол. У Києві на одну особу залучається 300 дол. інвестицій.

◆

За п'ять місяців ц.р. переробні підприємства масложирової галузі виробили 10,5 тис. тонн майонезу, що на 1,5 тис. тонн більше, ніж за такий же період минулого року.

◆

На одній з башт для охолодження води Рівненської АЕС виникла пожежа, яку було ліквідовано силами пожежної охорони станції. Пожежа не призвела до змін радіяційної обстанови на АЕС і навколо неї.

◆

Через лісову пожежу відключилася лінія електропередач Запорізької АЕС з напругою 750 кіловольт, що призвело до автоматичного зменшення потужности реактора на третьому енергоблоці Запорізької АЕС. Реактор було зупинено.

◆

Зиновія Кулика призначено заступником секретаря Ради національної безпеки і оборони України, з увільненням його з посади президента Національної телекомпанії України.

ВИБОРИ 1999

Вибори: як купують голоси

Всеукраїнське молодіжне об'єднання "Молодь - надія України" провело дослідження щодо вартости одного підпису виборця, відданого за того чи іншого претендента на посаду Президента. Згідно з результатами дослідження, плата за один підпис виборця на підтримку претендента на пост Президента, лідера партії "За красиву Україну!" Генадія Балашова - 50 коп.; висуванця від Всеукраїнського політичного об'єднання "Єдина Родина", народного депутата Олександра Ржавського - 30 коп.; лідера Української соціялдемократичної партії, народного депутата Василя Онопенка - 20 коп.; представника виборчого бльоку партій "Наш президент - Євген Марчук", народного депутата Євгена Марчука - від 50 коп. до 1 грн.; висуванця від СелПУ, голови ВР Олександра Ткаченка - від 40 коп. до 80 коп.; лідера НРУ, народного депутата Генадія Удовенка - 25 коп.; народного депутата Юрія Костенка від 25 до 50 коп.; лідера Патріотичної партії України Миколи Габера - 30 коп.; лідера Партії зелених, народного депутата Віталія Кононова- 40 коп.; за нинішнього Президента України Леоніда Кучму – безкоштовно або 1 грн. За даними об'єднання, безкоштовно підписи збираються за лідера соціялістів Олександра Мороза, оскільки „незадоволених теперішньою владою вистачає". За лідера прогресивних соціялістів Наталю Вітренко та лідера комуністів Петра Симоненка підписи збираються „за моральне задоволення", аби поставити „можновладців до стінки" та повернути „примару комунізму". Члени об'єднання припускають, що лідер Слов'янської партії Олександер Базилюк - „найбіднiший з претендентів"- не збирає підписи, а „робить на цьому маленький бізнес, здаючи підписні листи в макулатуру". Члени об'єднання, оприлюднюючи результати дослідження, наголошують, „що в разі незгоди якогось з претендентів у кандидати на пост Президента з неперевіреними неофіційними даними ВМО, „Молодь - надія України" просить зателефонувати та надати достовірну інформацію претендентів про свої розцінки".

За словами О. Ткаченка, на його підтримку зібрано 2 млн. підписів

„На мою підтримку зібрано вже достатньо підписів, їх вистачить на двох кандидатів", - заявив на пресконференції голова Верховної Ради України, претендент у кандидати на пост Президента України від Селянської партії Олександр Ткаченко. Він підкреслив, що 2 млн. підписів „вже є". При цьому О.Ткаченко зазначив, що збір підписів розпочався на чотири тижні пізніше, ніж інших претендентів у кандидати. О.Ткаченко також наголосив, що „він нікого не просив, щоб його висували, й нікого не примушував збирати підписи". Він також заперечив інформацію про оплату підписів на свою підтримку і зазначив, що ті, хто розповсюджує таку інформацію, мають нести відповідальність за свої дії.

О. Ржавський зібрав понад мільйон підписів

На підтримку Олександра Ржавського зібрано понад мільйон підписів. Про це повідомляється в офіційній заяві Всеукраїнського політичного об'єднання „Єдина родина". Як зазначається в документі, керівництво передвиборного штабу має інформацію, що деякі підприємці, котрі підтримують кандидатуру О. Ржавського, оплачували роботу за збирання підписів на його підтримку. Всеукраїнське об'єднання „Єдина родина" заявляє, що Центральний штаб претендента О.Ржавського не має відношення до оплати роботи збирачів підписів і всіляко боротиметься з подібною практикою". До оплати за підписи, зібрані на підтримку О.Ржавського, мають відношення ті, хто зацікавлений в усуненні молодого та перспективного претендента від боротьби за найвищий державний пост. Скуповуючи підписи, вони сподіваються завадити його реєстрації як кандидата в Президенти", - вважають автори заяви.

У Миколаївській області зібрано понад 60 тисяч підписів на підтримку О. Мороза

Понад 60 тисяч підписів на підтримку претендента в кандидати на пост Президента України, лідера Соцпартії України Олександра Мороза зібрано в Миколаївській обл. Як заявив на прес-конференції секретар обласного комітету СПУ Ігор Малишенко. І.Малишенко заявив, що в ході збору підписів виявлено факти тиску на представників передвиборних штабів О.Мороза, а також провокації, спрямовані на роз'єднання лівих сил. Заявлено, що обкоми СПУ і КПУ координують свої дії. Соціялістична партія України має намір подати в Центральну виборчу комісію понад 2 млн. підписів на підтримку О.Мороза.

Діти загиблих учасників бойових дій вступатимуть до вищих шкіл поза конкурсом

Президент України Леонід Кучма підписав Указ "Про надання допомоги сім'ям загиблих учасників бойових дій на території інших держав у навчанні їхніх дітей".

Ці діти зараховуватимуться на навчання до державних та комунальних вищих навчальних закладів поза конкурсом.

Україна купуватиме бавовняне волокно в Узбекистані

Україна має намір закупити в Узбекистані 6 тис. тонн бавовняного волокна на суму близько 8,5 млн. дол. у рамках угоди про поставки продукції на еквівалентній взаємопов'язаній основі в 1999-2000 рр. Зокрема, за бавовняне волокно українська сторона готова поставити в Узбекистан листову сталь, сталеві труби і канати, гнуті профілі та ін.

АМЕРИКА І СВІТ

Виключено найкращого кадета

ЛЕКСІНҐТОН, Вірджінія. – Славний своїми традиціями Військовий інститут Вірджінії виключив зі своїх рядів найкращого кадета, котрого звинувачено у занадто настирливому залицянні до першокурсниць-кадеток. Керівник цієї колись виключно чоловічої військової школи повідомив, що кадета Джеррі Вебба виключено у половині травня, після того як його оскаржено у домаганні сексуальних зв'язків з трьома жінками з числа молодих кадетів. Дж. Вебб був обраний полковим командантом корпусу кадетів. Керівник Військового інституту Вірджінії Джосая Бантінґ підкреслив, що „як тільки згадані звинувачення стали відомими, Кадетський суд чести та шкільне управління вирішили діяти негайно". Інститут був змушений тому три роки приймати жінок, після того як Верховний суд США вирішив, що їхня дискримінаційна політика приймання учнів (тільки чоловіків) не є конституційною.

Допоможуть фінансувати ділянку енергетики в Україні

БОНН, Німеччина. – У спільній заяві після розмов у Бонні в понеділок, 21 червня, американський президент Бил Клінтон, німецький канцлер Ґергардт Шродер і президент Европейської комісії Жак Сантер підкреслили їхнє зобов'язання допомогти Україні отримати фонди для фінансування її ділянки енергетики, як винагороду за закриття Чорнобильської атомної станції. У згаданій заяві немає жодної згадки про будь-які нові субсидії чи кредити. Натомість усі три державні мужі закликали українського Президента Леоніда Кучму прямувати дальше шляхом реформ, включно з приватизацією великих індустрій та значних змін у сільськогосподарській та енерґетичній ділянках. Крім того, у заяві підкреслюється потребу свободи і справедливости у президентських виборах і забезпечення свободи засобам масової інформації в Україні.

У пошуках батька

НЬЮ-ЙОРК. – Засоби масової інформації широко розголосили невідрадну долю 13-річного підлітка, який зумів добратися з Гондурасу аж до Нью-Йорку, шукаючи батька. Едвін Даніель Сабіллон з 24 дол., зміною білизни, метрикою та трьома тістечками у паперовій торбі приїхав автобусом з Маямі, переконав таксівкаря, щоб завіз його на летовище Ла Гардію, де він мав зустріти свого батька. Батька там не було, але хлопця в опіку взяла ньюйоркська поліція. Едвін розповів поліції, що його родина загинула під час останнього гурагану в Гондурасі, а батько з Нью-Йорку прислав йому 200 дол., щоб він приїхав сюди. Міська влада, поліція та засоби масової інформації вирішили допомогти хлопцеві віднайти батька, однак безуспішно. Пройшло кілька днів і Едвін признався, що він просто всіх обдурив, вигадуючи таку слізну історію. Насправді рідня його живе в Гондурасі, батько помер там же від СНІД-у (АІДС), а він втік з дому, добрався на Фльориду, де понад пів року проживав у своїх тіток. Коли йому сказали, що мусить іти до школи, втік і попрямував на північ.

А. Очалана засуджено до страти

ОСТРІВ ІМБАЛІ, Туреччина. – Минулого тижня лише кілька хвилин тривала нарада суду в справі курдського повстанського провідника Абдули Очалана. Його засуджено до страти через повішення. Підсудний спокійно вислухав вирок у клітці з куленепробивного скла. Присутні в залі почали з радости співати турецький гимн. Рада Европи закликала Туреччину не виконувати вироку. Проти страти вже виступили Німеччина, Велика Британія, Італія. США, побоюючись курдських заворушень з приводу цього вироку, тимчасово закрили два свої консуляти в Туреччині – в Істамбулі та Адані, близькій місцевости до найбільшого згромадження курдів у південносхідній Туреччині. Смертні присуди в Туреччині автоматично апелюються, ця процедура може тривати місяцями. Коли ж Апеляційний суд схвалить присуд, тоді його мусить підтвердити парлямент і президент Сулейман Демірел. Тим часом сім головних ватажків курдських повстанців відразу заявили: „Це небезпечне рішення суду може поглинути у вогні не тільки Туреччину і Курдистан, але цілий реґіон".

Російські гелікоптери порушили кордони Польщі

ВАРШАВА, Польща. – Чотири військові гелікоптери Росії на низькій висоті, не завважені радарами, вторглися на територію Польщі з Калінінградської области. Першими їх побачили мешканці села, що лежить 15 кілометрів від кордону. Гелікоптери були озброєні ракетами. „ Я подумав, що почалася війна", – розповідав пізніше селянин Мирослав Стемпень. Оскільки кордони Польщі тепер є й кордоном Організації Північно-Атлантійського Договору (НАТО), про цей випадок повідомлено командування цієї організації.

Серби вимагають резиґнації С. Мілошевіча

СИСАК, Югославія. – Минулого тижня невдоволення сербів правлінням президента Слободана Мілошевіча і його уряду було тут яскраво продемонстровано на масовому вічі. Понад 10,000 учасників цього демонстраційного віча домагалися нового правління для Югославії. Тим часом у Косові етнічні-албанські повстанці збиралися на призначених НАТО пунктах і складали свою зброю, згідно з домовою. Згадане віче у Сисаку, в центральній Сербії, було зорганізоване головною югославською продемократичною коаліцією „Союзом за зміною". Це, на думку аналітиків, є першим пробним іспитом, чи зможе розторощена сербська опозиція використати громадське невдоволення правлінням С.Мілошевіча для реформ.

СВОБОДА

— Svoboda —

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@worldnet.att.net

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054
and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку - $30.00. Для членів УНСоюзу
$40.00 річно, на півроку – $25.00. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати
поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі
виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор — Раїса Галешко
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський,
Петро Часто; Верстка — Павло Стокотельний; Рекляма — Марія Шепарович;
Адміністратор — Володимир Гончарик.

Севастопіль для туризму чи для війська?

Тривалий час Севастопіль був закритим для чужинців, а співвітчизники могли відвідати місто лише за спеціяльними перепустками. З цієї причини місто відоме у світі тільки як військово–морська база, котру героїчно боронили моряки під час кількох воєн. В Росії і Криму останнім часом прийнято говорити, що боронили місто російські вояки, тому Севастопіль є „містом російської слави". Це, м'яко кажучи, дещо зухвало, бо ж споконвіку на Чорноморську фльоту брали поповнення з України, з подніпровського козацтва. Герої Севастополя – від П. Кішки, І. Шевченка, І. Димченка в минулому столітті – були переважно вихідцями з України.

У Севастополі є кладовище екіпажів численних кораблів. 29 жовтня 1955 року, наприклад, тут вибухнув і затонув лінкор "Новоросійськ", забравши з собою 700 жертв. Тривалий час ця трагедія була таємницею, хоча сотні українських родин дістали жалібні повідомлення про загибель їхніх синів при виконанні службового обов'язку. Це переважно українське кладовище.

Сьогодні розгорнулися запеклі політичні баталії довкола долі Севастополя. Російські організації – об'єднання "Держава", Союз православних громадян, Російський загальнонародний союз та інші на чолі з посадником Москви Юрієм Лужковим вимагають прилучення Севастополя до Росії ледве не силою. Їм протистоять поміркованi сили, й зокрема міністер закордонних справ Росії Ігор Іванов, який неспростовно доводить безпідставність таких претензій і пропонує надати російській фльоті в Криму статус війська, що перебуває в іншій державі. В цьому були б зацікавлені передовсім російські моряки, бо тоді значно поліпшилося б їхнє забезпечення. Однак уряд Росії не хоче цього з стратегічних міркувань. Від 1990 року в Росії не збудовано жодного великого військового корабля. Їх стало бракувати на трьох інших фльотах цієї країни, які несуть інтенсивну службу. Росія після поділу фльоти буде змушена переводити на Балтику, Північ і Тихий океан кораблі з Севастополя, які впродовж останніх років не мали навантаження. До Криму можна буде відправляти вислужені кораблі. Звісно, статус чужинської бази в Україні перешкоджатиме таким маніпуляціям. Та й севастопольські моряки Росії не поспішатимуть в суворі умови Півночі, коли їм більше (і регулярно) платитимуть в Криму.

Базування військової фльоти в Севастополі, на жаль, закриває перед містом перспективу, здатну вивести його в число світових перлин туризму і відпочинку. Історія збагатила Севастопіль унікальними пам'ятками. Мальовниче розташування Севастополя і його архітектура самі по собі ваблять туристів. Захаращена нині старими кораблями чарівна Інкерманська бухта могла б дати притулок вітрильникам з усього світу. Унікальним місцем є античний Херсонес – прадавнє грецьке місто на Чорному морі, нині історичний заповідник. Колись в місцевій базиліці святого Василя хрестився й вінчався київський князь Володимир Великий. На місці базилики в 1868 році було споруджено храм св. Володимира – інкерманський камінь, оздоблений рожевим і зеленим мармуром з тонким різьбленням. Пошкоджений в роки війни, храм відновлюється, і 28 липня 2000 року, на день св. Володимира, в ньому має відбутися перша Богослужба. Отже, шлях для прочан до Херсонесу має бути відкритий.

Одним з патріотів Севастополя, які обстоюють його курортно–туристський розвиток, є уродженець міста, капітан другої ранги в запасі В. Бойченко. У листах до газет України він пише, що Севастопіль за своєю історичною значимістю належить до числа міст світової слави. Це місцевість, де гроші лежать під ногами, треба лишень подбати про впорядкування міста. "І поїдуть нащадки на береги Тавриди вклонитися святій землі, на якій полягли їхні предки", – доводить моряк. Очевидно, він має рацію.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про гаряче літо

Кажуть, що коли у Вас немає цікавої теми до розмови, завжди можна говорити про погоду. Але саме тепер, хоча тем ніяк не бракує, і то дуже цікавих, – погода висунулася на перше місце не лише у розмовах, але й у всіх засобах інформації – радіо, телебаченні, Інтернеті і, розуміється, у пресі. Вже декілька днів надсподівано висока температура викликає не лише дискомфорт у всіх мешканців, – але дає причину до неспокійних вісток на перших сторінках цілої американської преси, з „Ню Йорк Таймс" на чолі.

Розуміється, усі тривожні вістки, перестороги і заклики уважати на здоров'я, і постійне підвищення температури до рідкісних 100, а то і більше ступенів, ніяк не змінює існуючого стану і почуття, що ви не ходите по вулицях, чи не їдете автом, а сидите у парні, яка літом зовсім не потрібна.

Сьогодні, коли пишемо ці рядки, температура осягнула 101 ступенів, тож не тільки пишуть про це у пресі та говорять у всіх засобах комунікації, але стільки й розмови між знайомими та незнайомими, що про горяч і дискомфортну вологість.

А тут, власне кажучи, ми не маємо що й нарікати, бо, здається, вже не існує мешкання, бюра чи підприємства, яке б не було охолоджуване. Це дає можливість таки працювати та виконувати усі потрібні щоденні завдання. Але навіть такі удогіднення підпадають під власну руку неймовірної горячі та ми зі страхом слухаємо раз-у-раз нових повідомлень, що в тій чи іншій дільниці завмер від перевантаження електричний струм, а з цим – єдина можливість рятуватися від спеки в охолодженому приміщенні.

А день іде за днем у „сотковій" температурі, яка ніяк не сприяє життю. Літо в Нью-Йорку та його найближчому довкіллі ніколи не є найкращим місцем перебування, а цьогорічна температура нагадує тропічну країну, проте мешканці тропіків до того звикли, над ними не тяжіє ні одяг, ні наш спосіб життя. Правда, сьогоднішня мода дозволяє і тут, особливо жінкам, зменшити свій одяг до мінімуму, але це не дуже рятує від горячі та вологости.

Не сприяє спека й бистрості думки та творчої праці, і тому все посувається сповільненим темпом та із зменшеною швидкістю.

Коли на телевізійному апараті порівнюють температуру у різні роки, ми завважуємо, що таку висоту осягав термометер в Нью-Йорку ще як у 1949 році. Та ж це рівно 50 років тому! Саме у часі, коли доля кинула нас на американську землю! І пригадується, як ми, приїхавши із австрійських Альп та гірського підсоння, ніяк не могли звикнути до ньюйоркської горячі, і як лише було можливе, відкривали холодильник, щоб принаймні декілька хвилин вдихнути з нього холодне повітря у незвичні до спеки легені. Сьогодні, півсторіччя пізніше – ми переживаємо подібну хвилю горячі, що розтоплює все, що може осягнути – від асфальтових шляхів до нашої думки. Історія повторюється. Тільки тепер ми вже не встромлюємо голови у холодильники і не мріємо про повернення в Україну, бо вона переживає таке саме неправдоподібно гаряче літо, як читаємо і чуємо з оповідань мешканців та відвідувачів.

Сьогодні термометр вдарив вже знов 100 ступенів. Чи далеко ще до зими?

О-КА

Шановні дописувачі до "Свободи"

Просимо, висилаючи свої дописи до газети, дотримуватися таких умов:

Подавати тільки оригінал допису, а не копію; матеріяли, надруковані в інших газетах, "Свобода" не передруковує;
Підписувати дописи власноручно, повним прізвищем по-українському; обов'язково подавати свою адресу і телефон;
Дописи мають бути короткими, висвітлювати тільки те, що може мати інтерес для загального читача;
Якщо ви користуєтесь факсом, старайтесь, щоб допис був надрукований більшими літерами.

ЩИРО ДЯКУЄМО ЗА ВАШУ БЕЗЦІННУ ДОПОМОГУ!

ВІДСТАВКА УРЯДУ ПУСТОВОЙТЕНКА НЕ ВДАЛАСЯ

(Продовження зі стор. 1)

Комуністи вимагали висловити недовіру до уряду. Від імені фракції Компартії України її лідер Петро Симоненко засудив уряд за невиконання ним зобов'язань, зокрема в галузі соціяльної політики. Водночас, наголосив П.Симоненко, уряд "продовжує будувати нав'язане міжнародними фінансовими колами кримінально-грабіжницьке суспільство". Він навів статистичні дані, які свідчать про погіршення економічної та соціяльної ситуації у державі. На сьогодні рівень реальної зарплати становить 30 відсотків від рівня 1990 р. П.Симоненко наголосив, що "уряд і НБУ практично знищують гривню як національну валюту", наслідком чого є падіння рівня життя народу. Водночас зовнішній борг України досяг 12 млрд. дол. За словами П.Симоненка, кошти від кредитів міжнародних фінансових структур розкрадаються, а їх погашення здійснюється за рахунок зарплат бюджетників. Лідер КПУ також наголосив на тенденції до зростання вивезення з України дефіцитних матеріялів та сировини. За підрахунками фахівців, на сьогодні ці суми становлять близько 50-60 млрд. дол., вони осіли на валютних рахунках за кордоном. Водночас, підкреслив він, "нинішній уряд нічого не зробив для повернення коштів з-за кордону". Він закликав В.Пустовойтенка припинити бути "прем'єром за сумісництвом", і відмовитися від обов'язків голови НДП, голови Ради Ощадбанку, голови Федерації футболу тощо.

* * *

Фракція "Лівий центр" ВР послідовно наполягає на відставці уряду, заявив голова фракції, лідер Соцпартії України Олександер Мороз. Він вважає, що Верховній Раді "заткнуто рота кляпом, який не має ніяких юридичних визначень і є звичайним бандитським прийомом, в якому демократичні аргументи зайві". Він наголосив, що Президент України, який є ґарантом Конституції, сам постійно її порушує. О.Мороз звернувся до уряду з питанням, чому Кабмін не звернув увагу на порушення Конституції, коли візував проєкти указів Президента. Ще одним з арґументів за відставку уряду, як зазначив О.Мороз, стало постійне порушення Кабміном чинного законодавства. Він заявив, що має достовірну інформацію, згідно з якою Президент України за рекомендаціями свого оточення "вже здав прем'єр-міністра та уряд". На думку голови СПУ, уряд вже не контролює ситуації в жодній галузі економіки.

* * *

Постійний представник уряду у ВР Юрій Єхануров наголосив на необхідності висловити довіру до Кабміну України. Народний депутат вважає, що зміна нинішнього уряду, який, з огляду на те, що йому до завершення повноважень залишилося працювати три місяці, суттєво не змінить економічну ситуацію в Україні. Водночас відставка уряду означає втрату можливости виконання держбюджету нинішнього року та формування бюджету наступного року.

* * *

Висловити недовіру нинішньому урядові на чолі з прем'єр-міністром В.Пустовойтенком, від імені фракції "Громада" закликав народний депутат Михайло Павловський. Він наголосив, що діяльність Кабміну була спрямована на побудову системи, що не відповідає національним інтересам України. Він засудив положення розробленої Кабміном програми розвитку "Україна–2010". Водночас він наголосив, що в розробленому парляментом Національну програму відродження України "закладено наукові механізми виходу з кризи".

* * *

Фракція "Реформи-Конґрес" закликала до відставки уряду В.Пустовойтенка, оскільки вважає його відповідальним за ситуацію в державі. На цьому наголосив один з лідерів фракції Віктор Пинзеник. За його словами, сьогодні виконавча влада "перетворилася на інструмент адміністративного тиску в економіці".

* * *

Фракція Руху не голосує за відставку Кабміну, оскільки вважає це питання "політичним". На цьому наголосив лідер фракції Руху Генадій Удовенко. Тому, сказав він, "зрозуміло, що ініціяторами відставки уряду стала КПУ", оскільки Компартія виходить з принципу, що "чим гірше, тим краще". Як підкреслив Г.Удовенко, сьогодні відставка уряду може стати "дестабілізуючим фактором".

* * *

Фракція Народного Руху України пропонує зформувати коаліційний уряд на основі демократичної більшости і готова нести відповідальність за ситуацію в державі в разі формування такого уряду. На цьому наголосив лідер другої фракції НРУ Юрій Костенко. Він підкреслив, що нинішня криза у державі є частково наслідком "кризи влади", яка "по суті залишається лівою".

* * *

Лідер Соціялістичної прогресивної партії України Наталія Вітренко та фракція ПСПУ наполягали на відставці Кабміну. Зокрема, сказала Н.Вітренко, ПСПУ "ніколи не підтримувала нинішній курс реформ". Вона наголосила, що сьогодні відповідальність за ситуацію в державі в разі відставки уряду мають "взяти ті, хто ініціював її". Нинішній уряд був зформований з ініціятиви Президента України Леоніда Кучми "за підтримки голови парляменту 13-го скликання Олександра Мороза".

* * *

У разі висловлення недовіри до уряду такої ж оцінки "заслуговує і Президент України, який затверджував Кабмін", сказав лідер СелПУ Сергій Довгань. Він наголосив, що сьогодні "важко відрізнити роботу уряду від виборчого штабу". Парлямент "запізнився з відставкою Кабміну на три місяці".

* * *

(Закінчення на стор. 6)

Віталій Карпенко,
політичний оглядач „Свободи"

УКРАЇНА: АНАТОМІЯ ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ПЕРЕГОНІВ

(Закінчення з чч. 26, 27).

Фактор Ткаченка

Висунення Голови Верховної Ради Олександра Ткаченка у претенденти на президентську посаду, попри його запевнення, що він не збирається балотуватися, ні для кого не було несподіванкою. Фактор Ткаченка суттєво вплинув на перебіг всієї кампанії. Передусім, його висунення значно ослабило позиції Мороза, оскільки Соціялістична і Селянська партії тривалий час були в союзі. По-друге, схоже, що Ткаченко, використовуючи свою високу посаду, по-справжньому замахнувся на президентське крісло. Принаймні, він так само, як і Кучма, уже включив адміністративні важелі впливу. Нещодавно Верховна Рада в першому читанні ухвалила законопроект "Про статус депутатів місцевих рад народних депутатів", в якому відновлюється недоторканість депутатів місцевих рад, скасована у січні 1998 року. Тобто, тепер знову депутати всіх рангів, а не тільки члени Верховної Ради, матимуть правовий імунітет і не можуть бути заарештовані чи притягнуті до кримінальної відповідальности без згоди на це відповідної ради. Незалежно від того, чи накладе вето Президент на цей закон, чи буде він прийнятий, Ткаченко уже, з огляду на вибори, пропонує депутатам місцевих рад – а їх чималенько – своєрідний подаруночок, який треба відпрацювати. Голова Верховної Ради і його Селянська партія розраховують на підтримку голів так званих КСП (колективних сільськогосподарських підприємств) або простіше – колишніх колгоспів. Вони ще мають значний вплив на затурканого та пригніченого нуждою колгоспника і можуть змусити його проголосувати за Ткаченка. Нарешті, дехто з українських олігархів з президентського оточення, що не вірять в успіх Кучми, готовий таємно поставити на Ткаченка – за принципом: треба всюди приятеля мати. А це вже серйозна загроза для Кучми. У випадку несприятливого для нинішнього Президента продовження кампанії, його прихильники побіжать від нього, як пацюки з дірявого корабля. Сьогодні навряд чи хто із націонал-демократів та й взагалі з мислячих людей пророкуватиме перемогу Ткаченкові: його інтеґраторські схильності, прагнення відновлення Союзу, його неповернення державі 75-мільйонного долярового кредиту, його, зрештою, не дуже інтелігентний рівень та мовна безграмотність відвертає від нього більшість електорату. Але фактор Ткаченка на президентських перегонах існує, і з ним треба рахуватися.

Попередні висновки

Президентська кампанія в Україні набирає швидких обертів. Перший етап її не прояснив повністю ситуацію, але висвітлив певні тенденції. З 19 претендентів кандидатами буде зареєстровано не більше п'яти. Головними конкурентами, вочевидь, стануть: Леонід Кучма, Олександер Ткаченко, Євген Марчук, Олександер Мороз і, можливо, Наталя Вітренко, якщо президентська адміністрація допоможе їй зібрати необхідну кількість підписів на підтримку.

Найбільшу загрозу для Леоніда Кучми становлять Євген Марчук та Олександер Мороз – особливо, якщо об'єднають зусилля. Це можливо, оскільки перемога для кожного з них поодинці досить проблематична. Щодо ідейних засад, то вони можуть виявитися ближчими, ніж дехто сподівається. Олександер Мороз – людина розумна, інтелігентна, здається, морально не заплямована, до того ж утискувана Кучмою – досить далеко відійшов від комуністів-інтернаціоналістів, за що вони його й ненавидять і відштовхнули від себе. Хай він ще не наблизився впритул до націонал-демократів, але певні кроки у їхній бік зробив. Багато хто небезпідставно вважає Мороза більшим українцем і більшим патріотом, ніж Кучму. Власне, якби Мороз вніс певні поправки до своєї позиції щодо приватної власности на землю, ставлення до Европи і НАТО, то його сприйняла б абсолютна більшість української націонал-демократії. Зрозуміло, що всі зусилля команди Кучми спрямовані передусім проти цих двох претендентів. Якщо вони будуть зареєстровані кандидатами, то, об'єднавшись і заручившись підтримкою інших національно-демократичних сил, один із них має цілком реальний шанс вийти у фінал. У фіналі ж, хто б не був суперником Кучми, – Симоненко, Ткаченко чи Вітренко – він безсумнівно переможе, бо Україна уже смертельно втомилася.

Чому широкий електорат не голосуватиме за нині діючого Президента, уже говорилося – це означало б законсервувати наші біди і нужди, поглибити занепад, поставити на грань загибелі націю й Україну. Комуністам у більшості довіри немає ще з радянських часів. Один мій приятель, відомий політолог, повернувся нещодавно з Черкаської области – тієї области, де мало не в кожному селі стоїть пам'ятник Ленінові, і біля мало не кожної сільради вивішують поруч з жовто-блакитним ще й червоний прапор. Були зустрічі і відверті розмови з селянами. Політолог, перебираючи претендентів за прізвищами, запитував, за кого голосуватимуть. За Кучму – ні, говорили селяни: довів до крайньої нужди. За Симоненка – ні: комуністів знаємо, он і тепер вони в начальстві! За Марчука: можливо, якщо віддасть пенсії і зарплати.

(Закінчення на стор. 22)

ВР НЕ ПІДТРИМАЛА ПОСТАНОВУ ПРО НЕДОВІРУ УРЯДОВІ

(Закінчення на стор. 6)

літична гра, яку веде сьогодні парлямент, порушуючи питання про відставку уряду, "може негативно позначитися на економіці". За словами Л.Кучми, будь-яка зміна уряду призводить до загострення економічної ситуації. Президент в черговий раз заявив, що "якщо Верховна Рада незадоволена урядом, то має створити більшість і зформувати уряд".

* * *

У разі відставки Кабміну виникне реальна загроза переростання урядової кризи в конституційну, – вважає В. Пустовойтенко.

Нинішня вимога ВР України розглянути питання про відповідальність Кабміну за критичну соціально-економічну ситуацію в Україні та порушення законодавства в інформаційній сфері держави "спричинена не бажанням з'ясувати ситуацію і допомогти виконавчій владі, а є суто політичним процесом, пов'язаним з президентськими виборами", сказав прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко, виступаючи зі звітом про діяльність уряду на ранковому засіданні ВР у вівторок, 6 липня. Він зазначив, що сьогодні в залі присутні понад 10 народних депутатів, що стали претендентами в кандидати на посаду Президента, які активно включилися в політичну боротьбу і шукають будь-якої можливости заявити про себе. Прем'єр-міністер наголосив, що він "як громадянин поважає їх право виборювати найвищу посаду в державі, але як прем'єр-міністр не може погодитися з тим, що заручником цього змагання намагаються зробити уряд".

Окрім того, прем'єр-міністер наголосив, що розгляд "звіту Кабміну перетворюватиметься на політичну виставу, що використовується для зведення рахунків та безсоромного тиску на нього, це лише дискредитуватиме уряд в очах громадян". Уряд ще раз підтверджує своє бажання бути "стабілізуючим чинником протягом всього виборчого періоду і робити все, що від нього залежить, незважаючи на всі політичні процеси". За нинішніх обставин, – підкреслив В.Пустовойтенко, – неможливо зформувати дієздатний уряд, який зможе виправити ситуацію за 3-4 місяці. На переконання прем'єр-міністра, відставка уряду за нинішніх умов призведе до зриву тенденцій стабілізації в соціяльно-економічній сфері, зриву збирання врожаю та зриву підготовки до зимового періоду. В.Пустовойтенко наголосив, що в разі відставки Кабміну виникне реальна загроза переростання урядової кризи в конституційну.

Прем'єр-міністер України закликав ВР запровадити нові механізми співпраці між урядом та парляментаріями і "відмовитися від безплідного протистояння". Він сказав,що уряд налаштований на конструктивну роботу і готовий до співпраці. В.Пустовойтенко також назвав "надуманими та політично заангажованими" звинувачення з боку парляменту про надання урядом великої кількости пільг. Як сказав керівник уряду, всі пільги, які надає Кабмін, передбачені законодавством. Він водночас звернув увагу на те, що ВР не підтримала жодної урядової пропозиції про скасування пільг.

В.Пустовойтенко визначив першочергові питання, яким уряд приділятиме увагу найближчим часом. По-перше, Кабмін працюватиме над виконанням програмних документів, зокрема програми КМ та програми "Україна-2010". По-друге, уряд мобілізує всі ресурси на погашення заборгованости у соціяльних виплатах. По-третє, Кабмін зробить все, щоб було успішно зібрано врожай, по-четверте, сприятиме покращанню розрахунків за енергоносії. Крім того, уряд працюватиме над завершенням роботи над проєктом бюджету на 2000 рік.

(За інформаціями УНІАН)

СВЯТО. ЛІТО. ВІДПОЧИНОК

(Продовження зі стор. 1)

НА СОЮЗІВЦІ

Коли в суботу зранку моє авто в'їхало у ворота Союзівки, сумніву не було – союзове літо в розпалі. Спочатку про це свідчила кількість автомобілів – зелена галявина внизу, що перед підйомом на союзяну гору, була заповнена – значить буде нас під вечір ще більше. Забава ж бо! Так і сталося – другого дня приблизно порахували: 2000 людей.

А нагорі було, як завжди на Союзівці: діти шаліли у басейні, старші пили пиво й воду та гуторили собі про те і про це, та про пережиття на еміґрації, а молодь – показувалася...

SUMMER BABY, YEAH!!!

Такий заголовок через усю сторінку у квартальнику, що видається на Союзівці. Управитель оселі Іван Флис пише, що працівники "резорту" трудились тяжко, щоб все для нас було готове для літа. Басейн виглядає так заманливо, що навіть він, по горло зайнятий Іван Флис мол., готовий стрибнути у воду. Волейбольний майданчик чекає на того, хто нарешті організує на ньому змагання. А тенісові корти – гордість Союзівки – красиві, як дівка на виданні. Ми маємо табори, табори й табори, каже Флис. Тенісові, танцювальні, "Пташата", центр розваг – діти не нудьгуватимуть. Програми і концерти в додаток до смачних страв – отже й дорослим нічого нарікати. Ага, щоб не забути: понеділкові вечори – смаженина, т. зв., союзяні стейки, середові вечори – гуцульські, п'ятницькі – одеські рибні страви, а в неділі – їжте все і скільки можете, від ранку до обіду. Отже, вважайте, що Ви вже запрошені.

У пташат зміцніли крильця

Вже десять років на Союзівці влітку працюють табори дошкільнят. В основу їх лягла програма для 4-6-річних, що була дуже популярною в Пласті в 70-ті роки. Ідея запровадити це на Союзівці належить Неонілі Сохан. Ідея закріпилась, розвинулась, і сьогодні це улюблений малятами і їхніми батьками відпочинковий табір на Союзівці. Організує табори і вибирає коменданта комісія при курені "Перші стежі", в яку входять голова Н. Сохан та Оксана Коропецька й Тереня Бень.

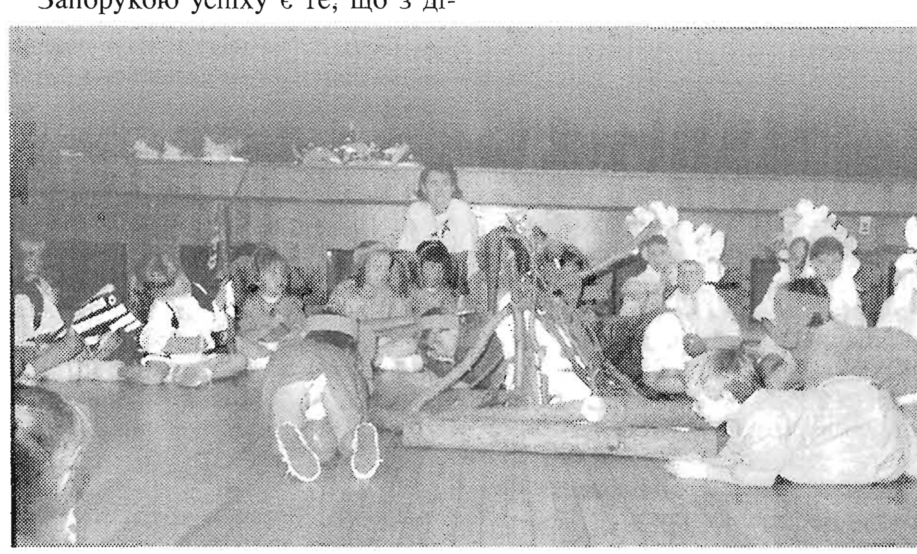
Потрапити в табір не так просто, і навіть не через брак місць, хоча бажаючих більше, ніж досить. Малеча мусить успішно витримати конкурс на знання української мови – не тільки розуміти, а й говорити. За цим організатори дуже пильнують.

Запорукою успіху є те, що з дітьми працюють виключно тати й мами – сторонніх тут нема. Так, в першій турі цього року, яка нараховувала 37 дошкільнят, окрім коменданта Мотрі Бойко-Воттерс, працювали ще 20 мам і тат, які й живуть цей тиждень, тут на Союзівці, разом з дітьми. Вони й фантазують, щоб придумати такі програми, які були б здорові, розумні і веселі: змістовні й навчальні ігри, цирк, навіть свої малечі олімпіади. Одне слово, діти почуваються як вдома, тільки краще. Вже почалася друга тура, в яку записано 50 маленьких українців.

В суботу, 3 липня, відбувся випуск першого табору "Пташат". Все було, як має бути на матуральній забаві, і навіть сльози прощання...

Комендантові Мотрі Бойко-Воттерс теж пасує шапочка пташати.

Пісні, ігри, танці, вистави – все як на справжній матуральній забаві.

Ні, це не Президента Америки зустрічають ці репортери, це родичі фотографують своїх найдорожчих, що вишикувались для групової знімки.

Пташата і їх виховники: групова знімка на пам'ять.

Н. Сохан, Стефа Гаврилюк і Мотря Бойко-Воттерс вручали випускні посвідчення.

Перша в житті грамота Грищя Олесницького

Голова управи Українського Музею Оля Гнатейко сповнена радості за свою внучку Тасю.

Жаль віддавати свою сорочечку з власним іменем і відбитком ручки. Але це – для сиріток в Україні.

В УКРАЇНСЬКОМУ ҐАНТЕРІ

Вночі з 3 на 4 липня на Союзівці йшов дощ, а вранці розпочалася злива з громами й блискавками. 80 кімнат у союзяних готельних будиночках, ясна річ, не змогли вмістити дві тисячі гостей (передбачливі замовляли мало не за рік наперед), тому народ спав, де зміг постелитися. Коли почало лити як з відра й бахкати як з гармати, то тим, хто спав у наметах, було ще сяк-так, але ті, що солодко спали просто під відкритим небом після веселої ночі з танцями, концертами й баром, мусіли перервати сон і тікати до автомобілів.

Під проливним дощем моє авто обережно маневрувало на закрутах високих гірських доріг, прямуючи в Гантер на відкриття мистецької виставки в культурному центрі "Ґражда". Перед тим, як вирушити в дорогу, я питалася в людей напрямок: де той Гантер? Як знайти Ґражду? "А ти їдь просто, їдь, їдь, годину чи дві, і тоді з лівого боку побачиш гуцульську церкву". Як це по-українському! І разом з тим, як символічно: ми в Америці маємо свою українську землю, маємо традиції і їх тяглість. Прикладом тому може служити і ця мальовнича місцина поміж Гантером, стейту Нью-Йорк, і ще якимись селами. Справді, чи потрібно точну адресу, коли раптом ти бачиш три споруди гуцульської дерев'яної архітектури, бані і хрести і напис Ukrainian Road?

Гантер – вже можна з впевненістю стверджувати – увійшов у мистецьку сторінку історії української діяспори Америки традицією культурно-мистецьких сезонів із незмінними виставками картин українських художників.

Початок гантерським літнім мистецьким сезонам поклав тепер уже покійний Володимир Кобзяр, який понад тридцять років тому купив посілість у цьому дивовижно красивому куточку Кетскільських гір, що нагадують Карпати, побудував мотель "Ксеня" й почав притягувати наших людей, які купували літні хати, стали називати себе "літниками", а де вже збереться гурт, там твориться якесь тіло. Сталося так, що ту місцину поміж Гантером і Лексінґтоном частіше відвідували "лірики", ніж "техніки", тому й запанував там мистецький дух із славетними іменами Едварда Козака, Мирона Левицького, Миколи Понеділка, Івася Керницького (Ікера), Богдана Нижанківського (Бабая) та багатьох інших.

Для літників почали творитися мистецькі програми, які включали концерти (переважно "серйозної" музики), художнє слово, курси народного мистецтва, пісень, писанок, герданів тощо. Але стрижнем програм завжди були збірні мистецькі виставки. Справедливости ради слід сказати, що дух Гантера уже не такий бадьорий, яким його пам'ятають літники з тих часів. Постаріла публіка. Але кілька ентузіястів, таких як художник і громадський діяч Богдан Титла та музикознавець і композитор Ігор Соневицький, намагаються втримати його, організовуючи цікаві програми літніх сезонів. (Повна програма Гантеру надрукована у "Свободі" за 25 червня). Б. Титла почав організовувати виставки, коли ще й церкви тут не було.

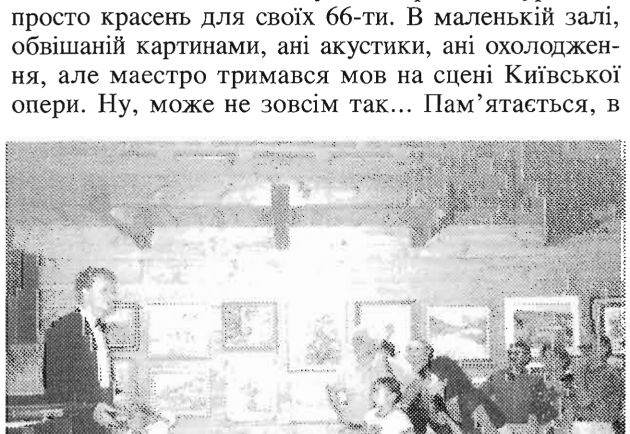
Цьогорічна виставка – 32-га з черги. На ній виставлено понад 80 картин 24-ох мистців, незмінними є присутність творів Едварда Козака і Михайла Мороза. Незвичним на цьогорічній виставці є участь юних художників з Львівської дитячої школи народних мистецтв, яких запросив Богдан Титла. Виглядає, що ця перша ластівка юних творчих сил з України стане частиною гантерської традиції виставок.

Концерти на відкритті сезону – завжди приємна "очікувана несподіванка". В неділю усе наше населення Гантеру і навіть з десяток американців прийшли послухати тенора Анатолія Солов'яненка. Стелилися попід горами "Стоїть гора високая", "Владико неба і землі", італійські народні пісні – окраса творчости А. Солов'яненка. Концертмейстер Володимир Винницький виконав кілька фортеп'янних етюдів, які органічно вписалися в концерт.

Було душно, люди спливали потом, але на Солов'яненкові познаки не було – зібраний, акуратний, просто красень для своїх 66-ти. В маленькій залі, обвішаній картинами, ані акустики, ані охолодження, але маестро тримався мов на сцені Київської опери. Ну, може не зовсім так... Пам'ятається, в Києві, виходив на столичну сцену – цар, а в залі – урочисто, червоний плюш, скульптура і позолота, і високі склепіння, під які нісся могутній і дзвінкий голос кращого тенора України. Тоді в поставі Солов'яненка і натяку не було на ту внутрішню втому, яку вже можна вловити тут. Для тенора вік поважний, але чи тільки це позбавляє переможного блиску в його очах? Може, причиною цьому є обставини, в яких опинилося клясичне мистецтво в Україні? – (про це говорив співак в редакції "Свободи" пару тижнів тому). А може публіка для нього не та? – кажуть, на якомусь концерті навіть пустив якусь гірку репліку з цього приводу... Однак, чи значить це, що такі особистості повинні сходити зі сцени, зникнути для всіх нас?.. "Та дайте спокій! – сказала одна з нас після обговорення вже надворі. – Це було б геть несправедливо по відношенні до нас тутечки".

"Аборигени" українського поселення в Гантері: (зліва) Маркіян і Наталя Титли, брат Маркіяна Богдан Титла з дружиною Галиною, Уляна і Володимир Зіничі. Вони поселилися тут, "коли ще церкви не було", а українське поселення Гантеру веде свій "родовід" від церкви.

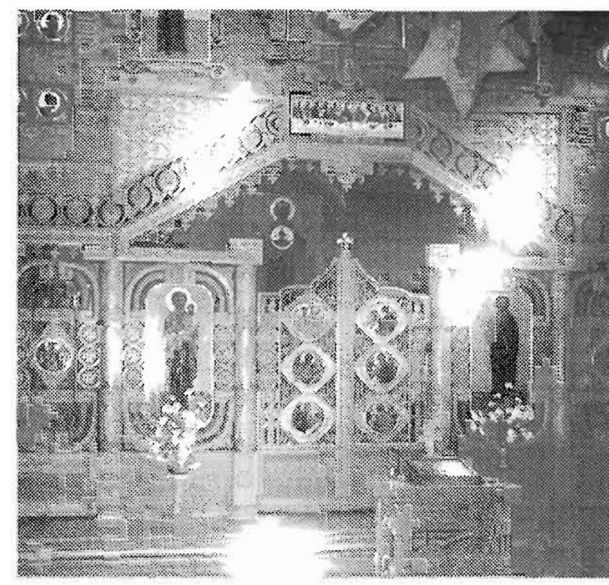

Американська родина в першому ряду не може повірити, що їм пощастило почути знаменитий тенор у такій глушині.

Розходячись в суцільній темноті під покровом зоряного неба, хтось казав: "Зустрінемось завтра на Службі Божій".

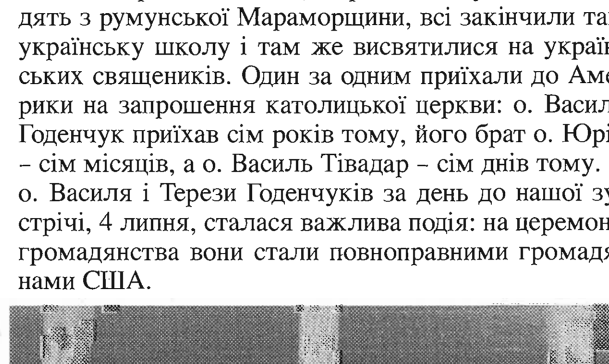
Напевно, на світі ще десь є такі дива різьбленої карпатської архітектури, як церква святого Івана Хрестителя в Гантері, але мені досі не доводилось бачити кращого. Кажуть, що ініціятор триєдиного комплексу українського Гантеру – церкви, ґражди і хижі – д-р І.Макаревич найняв був архітектора, який створив проєкт, але будівничий Юрій Костів робив усе по-своєму і краще, бо добре знав бойківську специфіку такої справи. Іконопис художника Петра Холодного мол., а справжньою окрасою храму є різьблення всередині, особливо небувалої краси вівтар і люстра. Дерев'яне мереживо можна розглядати годинами, а в поєднанні зі Службою Божою це творить єднання краси і духа. Цікаво, що майстер різьблення Михайло Черешньовський при такому таланті був надзвичайно скромною людиною і завжди ніяковів, коли хвалили його працю.

Церква відкрита для Служби Божої кожного дня, а вже скільки люду збереться – то справа інша.

Іконостас церкви святого Івана Хрестителя в Гантері – мов мереживо в дереві.

Того святкового понеділка довкола було тихо, лише щебетало птаство, вже о 8-й пекло сонце, а розпарений чебрець, який синім килимом вкрив подвір'я комплексу, солодко лоскотав ніздрі. До церкви прямували троє – двоє чоловіків і жінка. Відімкнули замок. За ними зайшла я. Це були два священики – о. Василь Годенчук з Рочестеру і о. Василь Тівадар з України. З ними була жінка о. Годенчука, Тереза. Вона і я – ось і все: хор і прихожани в двох особах. Але як гарно у два голоси ми читали требник! І причастилися, і помолилися. А по службі розговорилися на ґанку церкви. Всі вони – одна родина, о. Василь Тівадар – брат Терези, а священиком на Союзівці є брат о. Василя, Юрій Годенчук. Всі походять з румунської Мараморщини, всі закінчили там українську школу і там же висвятилися на українських священиків. Один за одним приїхали до Америки на запрошення католицької церкви: о. Василь Годенчук приїхав сім років тому, його брат о. Юрій – сім місяців, а о. Василь Тівадар – сім днів тому. В о. Василя і Терези Годенчуків за день до нашої зустрічі, 4 липня, сталася важлива подія: на церемонії громадянства вони стали повноправними громадянами США.

Новий священик у Гантері розводить руками: оце і всі мої прихожани на сьогодні – сестра Тереза з чоловіком, о. Василем Годенчуком, та ще заїжджа гостя, що робить це фото.

Ми закрили церкву й розійшлися в різні боки. Невеличка річка Скогарі (Ґенесі), що в'ється наче стрічка до підніжжя гір, ще вчора була руда й бурхлива після зливи. А на ранокс очистилася, і весело бігла чистим потоком по камінні. Українське село в Америці насолоджувалось духмяним літом.

Раїса Галешко

(Текст і фото)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

В добру путь, українська молоде!

Український Конґресовий Комітет Америки сердечно вітає Спілку Української Молоді та Провід Пласту зі Золотим Ювілеєм – 50-річчям діяльности в США, і складає подяку за високоморальне патріотичне виховання української молоді.

Жертвенна, повна посвяти й ентузіязму ваша праця, спрямована на збереження серед молодих українців Америки національної свідомости, заслуговує на визнання, адже молодь – це підстава нашого дальшого буття в діяспорі.

З хвилиною проголошення незалежности України відкрилися двері живого зв'язку з нашою духовною батьківщиною. Ми віримо в те, що сьогоднішня вільна Україна надасть вам стимули й наснагув подальшій праці із молоддю. Нехай ваша жертвенна праця проходить й надалі в дусі любови до рідної України та українського народу.

Нехай, як і в попередні роки, ваша діяльність буде спрямована на утвердження відновленої Української Самостійної Соборної Держави!

За Крайову Екзекутиву УККА

Аскольд Лозинський,
президент
Андрій Шуль,
секретар

Дітей на табори кличе сонце золоте

Зачинилися двері шкільних кляс, затихли шкільні подвір'я. Розпочався очікуваний час вакацій. Де може бути краще, безпечніше для відпочинку і розваги місце, як на молодечих літніх таборах? А ми маємо їх – сумівські в Еленвілі, пластові – на „Вовчій Тропі" у Кергонксоні – прекрасній гористій околиці, виряджені потрібними засобами, приготовані для спортових і інших занять. На дітей чекають кваліфіковані виховники. У таборах нав'язується тісна дружба, з ровесниками, засвоюється рідна мова, дисципліна, толеранція, скріплюється національна свідомість через вивчення рідної історії, традиції, всього, що молодій людині потрібно в житті, щоб шанувати батьків, любити все своє, рідне.

Дорога молоде, табори чекають тебе.

Анна Ґелетей,
пресовий референт КВОР-и

З БУДНІВ УККА

Чергові наради про найближчі пляни

19 червня в Нью-Йорку відбулися чергові наради Крайової Екзекутиви УККА, на яких визначено дату та місце наступного XVIII Конґресу Українців Америки, обговорено участь УККА у президентських виборах в Україні, справу фінансування художнього фільму про головного командира УПА ген. хор. Тараса Чупринку-Романа Шухевича та інші злободенні питання.

Прийнято пропозицію чикагського відділу УККА провести наступну конвенцію 13–15 жовтня 2000 року у Чикаґо. Доручено відділові УККА у Чикаґо зайнятися підготовкою до конвенції. Призначено комісію для відзначення Шевченківською Грамотою Волі, яка устійнить правильник та порядок номінації кандидатів. До комісії входять Лев Футала – голова, Орест Бараник, Мирослав Шміґель, Михайло Ковальчин і Михайло Савків.

Щодо президентських виборів в Україні присутні вислухали звідомлення Роксоляни Лозинської та Тамари Ґалло. На жаль, по сьогоднішній день, помимо внесення восьми подань на фінансування цього проєкту в сумі 300,000 дол., не одержано позитивної відповіді. Очікуються ще відповіді від деяких фундацій, а також від USAID. Комісія виробить мінімальний плян з відповідним бюджетом, який включав би принаймні участь міжнародних спостерігачів у випадку, якщо не буде фінансування з приватних чи урядових джерел.

Про підготовку та фінансування художнього фільму повідомив голова комісії Лев Футала. Можна сподіватися прем'єри до 50-ої річниці загибелі командира УПА, тобто в наступному році. Однак на фільм УККА зібрав приблизно 63,000 дол., а видано приблизно 64,000 дол. Залишилось заплатити на сьогоднішній день рахунки в сумі 3,500 дол. за технічне оформлення плівки.

Вирішено окремим закликом та грамотою відзначити 50-ліття СУМ Америки та молодечої організації Пласт у США, взяти участь у їхніх центральних відзначеннях. Вирішено також підготовити в Нью-Йорку центральне відзначення річниці Великого Голоду 20–21 листопада, з участю української церковної ієрархії, дипломатичного корпусу України та неукраїнського політичного представництва, а на головного промовця просити Посла України у США Антона Бутейка.

Пресове бюро УККА

Злетілись „голуби"

Учасники з'їзду колишніх членів пластового гуртка „Голуб"

На прекрасній Союзівці в підніжжі Кетскільських гір, які до певної міри нагадують нам наші рідні Карпати, відбувся 23-25 травня ще небувалий в історії українського Пласту з'їзд колишніх членів „Голуба" – одного з найкращих українських юнацьких гуртків у Німеччині, а саме гуртка 5-го Куреня ім. сотника Федя Черника. Цей курінь одержав на свої руки, в спадщину для усієї української молоді, стрічку Січових Стрільців.

Історія гуртка дуже цікава. В 1946 році, після зліквідування табору біженців в Карльсфельді, більшість пластунів переїхали в інші табори, лише мала частина – до нового табору у Міттенвальді. Відразу ожила пластова праця. Творилися гуртки, курені, коші, а з них створено пластову станицю, провід якої перебрали досвідчені пластуни.

Наш гурток „Голуб" перебрав як виховник св. пам'яті пл. сен. Олександер Бережницький. Терпеливо і мудро виховував нас, формував наші характери й не забував жодного з нас до кінця свого життя, був нам як батько. Після нього нашим виховником був ст. пл. Василь Мочула, який продовжував працю з нами, ідучи слідами свого попередника.

І саме наша єдність, в дусі якої нас виховували впорядники, спонукала нас, після 50 років по виїзді з Німеччини, до зустрічі на Союзівці.

На з'їзд приїхали майже усі члени гуртка, разом зі своїми дружинами, і деякі подруги і друзі ще з Міттенвальду. Відразу з першої хвилини можна було зрозуміти, що члени не загубили свого ентузіязму, гумору і пластового духу.

Три дні пролетіли в чудовій товариській атмосфері при спільних обідах, гутірках, співі і, певна річ, пластовій ватрі. До пізньої ночі друзі ділилися своїми споминами.

Юрій Український,
учасник з'їзду

Фестиваль молоді на „Верховині"

На порозі вже 24-ий Фестиваль молоді, який триватиме три дні – у п'ятницю, суботу і неділю, 16, 17 і 18 липня, на оселі „Верховина" в Ґлен Спей. Хочемо повідомити, що наша громада в Ґлен Спей на своєму зібранні оформила Фестивальний комітет, який зобов'язався докласти всіх зусиль для успішного проведення фестивалю. Комітет очолив довголітній адміністратор „Верховини" Ярослав Ґавур, і до нього ввійшли також інші особи, які відповідатимуть за технічну сторінку, бо сама мистецька програма не належить до компетенції цього комітету.

У програмі фестивалю беруть участь молодечі таланти не тільки з Америки, але також з України. Традиційно виступатиме ансамбль „Сизокрилі" школи Роми Прийми-Богачевської. Цей ансамбль вже вславився своїми танцями, виконаними на високому мистецькому рівні. Як і давнішими роками, під час фестивалю можна буде набути пам'яткові речі, які продаватимуться в розташованих шатрах, різні вироби наших мистців тощо. На фестивальній площі діятимуть столи з українськими стравами, а гостинна кухня „Верховини" також подбає про гостей. Вечорами в п'ятницю і суботу, після мистецької програми, відбуватимуться забави, до яких приграватимуть оркестри.

Для паркування призначені великі площі. Оплата за авто – 5 дол. (покриває всі три дні), а вступ на фестиваль – 10 дол. від особи, також покриває усі три дні фестивлю, включно зі забавами. Голова Фестивального комітету замовив на час фестивалю гарну погоду.

Тож зустрічайтеся на цій чудовій „Верховині", що так нагадує нам наші рідні Карпати. Це останній фестиваль молоді в цьому столітті, і ми певні, що він буде одним з найкращих. Разом з нами перебудете ці радісні дні серед гірської природи і чудового довкілля, де „так мило пливе час!"

За інформаціями телефонуйте на **(914) 856-1323**

Богдан Кандюк,
член Фестивального комітету

КІУС заснував Програму ім. Д. Гусара-Струка

В пошану покійному професорі Данилові Гусарові-Струкові Канадський Інститут Українських Студій заснував Програму української літератури імені Данила Гусара-Струка при Торонтському бюрі КІУС-у.

Програма буде розвиватися з наміром створити потужний центр досліджень і видавничої дільности в галузі вивчення і поширення української літератури.

Основна ціль Програми української літератури імені Данила Гусара-Струка – поширення знання про українську літературу в англомовному світі. Програма підтримуватиме дослідження, наукові твори, переклади та іншу діяльність, сприятиме організуванню робочих занять, публічних виступів і авторських читань, а також плідному перебуванню в Торонто літературознавців, письменників, і перекладачів.

В пошані до покійного професора Струка, Програма організуватиме щорічні лекції в Торонто визначних літературознавців, критиків, письменників та перекладачів.

Ці лекції називатимуться: Меморіяльний виклад ім. Данила Гусара-Струка.

Пресове бюро КІУС-у

За активний мирянський рух

22 травня відбувся крайовий з'їзд Українського Патріярхального Товариства США, в приміщеннях НТШ в Нью-Йорку, його делеґати обговорили висліди трирічної діяльности і вибрали новий провід.

Вручення грамоти В. Никифорукові (в центрі); зліва – О. Пришляк, справа – В. Колодчин

З'їзд відкрито молитвою, вшановано пам'ять померлих членів і відчитано привіти від єпископів УКЦеркви. Нарадами керувала президія у складі: інж. Василь Колодчин – голова, Іван Куземський – заступник, Михайло Шевчук і Христина Навроцька – секретарі. Звітував голова інж. Олександер Пришляк. Крайова Управа провела шість пленарних нарад, на яких вирішувалися важливі справи УПТ-ва і журналу „Патріярхат". Для внутрішнього зв'язку з відділами і делеґатурами УПТ-ва вислано вісім обіжних листів. Напередодні першої і другої сесій Собору УГКЦеркви організовано зустрічі з мирянами та авдієнції у наших єпископів, проведено успішну конференцію мирян, її доповіді видано окремою брошурою та роздано делеґатам під час другої сесії Патріяршого Собору 1998 року у Львові.

УПТ-во було ініціятором протестаційних листів до кардинала Кассіді в справі, кривдної для нашої Церкви, а саме його заяви про „...релігійну нетолерантність і націоналізм..." УГКЦ у західніх областях України, та до кардинала Содано у справі його листа до папського нунція в Польщі із забороною нашим одруженим священикам виконувати свої церковні обов'язки в парафіях УГКЦеркви у Польщі та вимоги повернення їх в Україну.

Про внутрішню кореспонденцію та про фінанси докладно звітував Василь Никифорук. За журнал „Патріярхат", пресовий орган УПТ-ва ЗСА і УПСО, звітував ред. Микола Галів. Журнал впродовж 22 років безперебійно кожного місяця приходить до рук читача по всіх континентах наших поселень, радо читають його і в Україні. М. Галів був учасником Патріяршого Собору у Львові, виголосив ряд доповідей у Львові, Дрогобичі, Нью-Йорку, Нью-Джерзі, бере активну участь у громадському житті.

Голова Ради мирян мгр. Рома Гайда звітувала про ряд спроб активізувати мирянський рух довкола УГКЦ і доповнити його духовість знанням богословії. Р. Гайда була делеґатом на обох сесіях Патріяршого Собору у Львові, де виголосила доповіді на тему: „Роля мирян у Церкві" і „Формація і духовність мирян". Співпрацює з відновленими, за її ініціятивою, товариствами студентської й академічної „Обнови" у Львові, активно працює в катехитичному русі своєї парафії та в комісії видання „З нами Бог".

Короткий звіт протоколярного секретаря здав д-р Ігор Гайда, а за пресову референтуру звітувала Оксана Луцька. Після дискусії і звіту голови Контрольної комісії Василя Сосяка уділено абсолюторію уступаючій управі.

Після того відбулося врочисте вручення грамоти особливого признання для Василя Никифорука за його віддану працю для патріярхально-мирянського руху.

З'їзд вибрав нову Крайову Управу УПТ-ва, головою обрано інж. Ол. Пришляка

Оксана Луцька

Карпатський Союз звітує про допомогу для Закарпаття

2,000 дол., – Дім СУМА, Асторія, Н.Й. По **1,000 дол.** – Г. Онуфрів, Кредитівка „Самопоміч", Н.Й.; Організація Оборони Лемківщини, Н.Й.; д-р Ю. Трухлий, І. Насадука. **750 дол.** – Українська Православна Кредитівка, Н.Й. По **500 дол.** – д-р В. і О. Шандори, 35-ий Відділ ООЧСУ в Асторії. **400 дол.** – сестрицтво Діви Марії Собору св. Володимира, Н.Й. **327 дол.** – українська православна церква св. Миколая, Фльорида. По **300 дол.** – І. Ротко, Н. Білчинська, П. Беца з родиною. По **250 дол.** – Кредитівка „Самопоміч", Філядельфія; Клюб Сеньйорів „Самопоміч", Н.Й.; Кредитівка „Самопоміч", Кліфтон, Н.Дж. По **200 дол.** – Ю. Шевчук, родина Походаїв. По **150 дол.** – О. Маркуш, Й. Галитин з родиною. **112** дол. – Оксана Климович. По **100 дол.** – Т. Юськів-Терен, Н. Вайда, М. Янкович з родиною, родина Паньkових, родина Терелів, Ольга Гальмо, Б. Кузик, І. Макар, Д.М. Кравець, О. і В. Коцюби, А. Ґбур, родина Кривоносів, С. і К. Костики, родини Волошинів, Щеснюків, Л. і Л. Хом'як, А. Салецька, М. Ткач, П. Сусь, родини Горбачевських, Ґерегів, Прокопів, Гарайдів, Малиняків, Павелчаків, А. Паш, Кобилецьких, А. Думка, Т. Воробець, М. і В. Шпонтаки, О. Галатин з родиною, родини Миговичів, М. Пастушенко, родина Пецюхів, М. Теслевич, В. Мисак, М. Гарас, Н.Н., Анна Гарас. **73 дол.** – Т. Данчук. По **50 дол.** – І. Олексик, Е. і У. Зайли, Т. Островський, д-р Й. Оришкевич, О. Сусла, В. Качуровський, С. Поляк, М. Сурмач, О. Фирищак, І.Ґбур, К. Терлецька, В. Кузик, М. Пасічняк, Е. Бачинський, А. Вархола, В. Гаршинський, М. Кузик, Д. і З. Ґрадзка-Щех, Ю. Бурачок, А. Бісик, родина Скрипців, Л. Маців, І. Стецок, І.О. Росул, родина Северинів, О. і І. Мізук, М. Легенька, П. і Н. Йовик, родини Кадиляків, Стефурів, І. Голуба, Г. Грінкевич, О. Хома, М. Приймак, В.А. Служала, М. Василишин, А. Гавран, І. Вітюк, С. Ганчук, М. і С. Рудик, О. і Д. Коваль, Н. Загнійна, родини Буриків, Піхів, Я. Дусанівський, П. Малькут, родини Остафійчуків, С. Бочневич, родини Пушків, Пилипових, Т. Малиняк, М. Абрамюк, С. Шевчук, родини Мухів, С. Новаківських, Н. Канюга, Л. Мельник, Українська Кредитівка, МН. **40 дол.** – Й. Бобурський. **35 дол.** – С. Гречило. По **30 дол.** – Л. А. Данчук, родини Артимишинів, Трояновських, І. і В. Біланюк, А. Іванчишин, М. Старостяк. По **25 дол.** – родина Січів, С. Пастернак, Е. Процінка, родина Дубіль, Л. Ігнат, Ф. і Е. Самохвал, М. і Л. Демків, І. Воробель, д-р Й. Ларь, Е. Лаврик, А. Чепига, В. Луцишин, М. Луцишин, І. Мороз, О. Горбан, Т. Боднар, І. А. Мірчук. По **20 дол.** – О. В. Питляр, д-р Е. Стецьків, Е. Фаріон, М. Ракуш, Л. Лампіка, Р. Серафин, Л. Щур, І. і К. Еванчук, І. Жовнір, М. Тарнавський, Е. Сидір, А. Семків, С. Самчук, Е. Кедюлич, родина Підгородецьких, родина Кіхів, С. Хома, Е. Сениця, С. Тур, А. Лехкий, І. Вітюк. По **15 дол.** – В. Матковський, родина Войтовичів, В. Фіцик. По **10 дол.** – А. Мулик, О. Юречко. **5 дол.** – І. Твердохліб.

Разом надійшло **20,532 дол.**

В додатку на Фонд ремонту Дому „Просвіти" в Ужгороді зложили:

2.000 дол. – І. Пуйо. По **1,000 дол.** – д-р Ю. Трухлий Фонд Карпатського Союзу. По **500 дол.** – П. і Ф. Беца, М. і В. Шпонтак. 100 дол. – І. Тереля-Цорівський.

Разом на Фонд ремонту надійшло в 1998 році **5,100 дол.**

Всім шановним жертводавцям щиросердечне спасибі.

За Управу Карпатського Союзу
Михайло Шпонтак,
голова,
Петро Часто,
секретар,
Наталія Канюґа,
скарбник Допомогового Фонду

Фестиваль живого слова в Торонто

30 травня ц.р. в театральній залі Інституту св. Володимира в Торонто відбувся Фестиваль живого слова (цього року був він уже 22-им), за програмою Української комісії шкільництва, присвячений 60-ій річниці проголошення Карпатської України та її Президентові Августину Волошинові.

Фестиваль відкрив голова Комісії українського шкільництва провінції Онтаріо д-р Є. Рослицький. Програмою керувала Анна Гаврись, завідуюча садочком „Сонечко". Першими виступили наименші, найвідважніші, найголосніші виконавці садочка при школі ім. Патріярха Йосифа Сліпого. Вони показали програму „Весняний концерт". Не відставав від них і садочок „Сонечко", який виконав в'язанку дитячих пісень. Програма фестивалю складалася з поодиноких та групових деклямацій, сценок, співу та танців. Роман Дорош зі школи УНО-Захід грав на бандурі та співав, виступили бандуристки Люба Кобеляк, Катруся Нісевич, Софійка Осовська та Юлія Кукушкіна (керівник Ольга Носків) зі школи при катедрі св. Йосафата.

В школі ім. Лесі Українки під керівництвом Віри Зелінської організовано ансамбль бандуристів. Сольо на бандурі виконала Соня Щубеляк, а дует – Наталя та Ярко Самоїли. Зі школи при церкві св. Духа в Гамільтоні на фестиваль прибуло 17 виконавців. Учениці цієї школи виконали веснянки-гагілки. З Лондону прибули (вже не перший раз) учні школи ім. Івана Франка. Учениця школи при церкві св. Йосафата Леся Плотник за деклямацію „Молитва до мови" отримала першу нагороду з відзначенням. Нагороджені й кращі виконавці з інших шкіл.

У фестивалі взяли участь 9 шкіл, два дитячих садки та члени хору „Поліфонія".Велика подяка Шкільній Раді за всебічну допомогу, а також членам Комісії шкільництва – Зінаїді Маєвській, Олександрі Ковалик та Петрові Цехошові.

Віктор Павленко
м. Торонто

Симон Петлюра

У120-річчя з дня народження

Вісімдесят років тому в Україні сталися великі історичні події, у висліді яких з сирої етнографічної маси зформувалася модерна українська нація, яка протягом восьми місяців видала державні акти суверенности українського народу.

Четвертим Універсалом Української Центральної Ради з 22 січня 1918 року закінчився процес переходу від автономії до незалежноїУкраїнської Народної Республіки. У цьому знаменитому документі було сказано: „Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу".

Рік пізніше – 22 січня 1919 року, в Києві, в столиці України, святочно проголошено злуку українських земель в єдину українську державу – Українську Народну Республіку: „Віднині воєдино зливаються століттями відірвані одна від одної частини єдиної України, Західньо-Українська Народна Республіка (Галичина, Буковина й Угорська Русь) і Наддніпрянська Велика Україна. Здійснилися віковічні мрії, якими жили й за які вмирали кращі сини України. Віднині є єдина, незалежна Українська Республіка".

У цю величаву епоху нашої новітньої історії з'явилася людина, що стала творцем, організатором і керівником історичних подій надзвичайного значення. Цією особою був Симон Петлюра, чиїм ім'ям і названа епоха. Ця епоха триває й досі. Петлюрівщина, як і мазепинщина та бандерівщина, залишається безсмертною. Вона вписана в історію кров'ю тих, хто зі зброєю в руках боронив прапор Симона Петлюри, як також і тих, хто пішов за цей прапор на смерть по совєтських тюрмах та концтаборах.

Хто ж такий Симон Петлюра?

Народився він 10 травня 1879 року в Полтаві у козацькій родині. Початкову освіту одержав в полтавській духовній школі, а дальшу – у духовній семінарії цього ж міста. Навчання в тодішніх школах проводилося російською мовою, але поза школою всі розмовляли переважно по-українськи. Українські книжки, зокрема „Кобзар", учні читали з великим інтересом. Ще будучи в семінарії, С. Петлюра відігравав впливову ролю серед своїх шкільних друзів у „трактуванні дразливих питань", як про це згадує Іван Рудичів („С. Петлюра в молодості"). Вже зі старшої богословської кляси його виключили за те, що він запросив славного українського композитора Миколу Лисенка, який в той час приїхав до Полтави, відвідати семінарію. Молодого Симона Петлюру викинули з „вовчим білетом", не давши йому змоги закінчити школу, бо він не хотів покаятися, а стояв на своєму.

Ще будучи в семінарії, в 1900 році, С. Петлюра вступив до Революційної Української Партії (РУП), яка написала на своєму прапорі гасло української державности. Симон Петлюра брав активну участь у громадсько-політичному житті. Щоб уникнути переслідувань поліції, він їде на Кубань. В Катеринодарі С. Петлюра вивчав архіви Запорізької Січі, Кубанського та Чорноморського військ. Протягом двох років С. Петлюра вивчав документи та допомагав у писанні „Історії Кубанського Козачого Війська". Ф. А. Щербина в своїх спогадах „Симон Петлюра в Кубані" пише, що С. Петлюра був одним з кращих його помічників та що він „найліпше розбирався в історичних матеріялах"; була це стримана і симпатична молода людина та, як зазначає вищезгаданий автор спогадів, „С. Петлюра був не тільки добрим та умілим працівником, але ще більше – дуже хорошою людиною щодо характеру, поглядів і вдачі в заємних стосунках з людьми".

За національно-культурну й революційну діяльність С. Петлюру арештовано, але випущено на поруки, і він виїхав до Києва, а з Києва до Львова.

У Львові С. Петлюра жив і діяв під псевдонімом Святослав Тагон, брав жваву участь у суспільній праці, зокрема на політичній ниві в РУП. Стійкий, послідовний і вірний українській справі, С. Петлюра вже в молодому віці впливає на політику партії. Він стає фактичним редактором партійних органів, спочатку „Праці", а пізніше місячника „Селянин", та дописує до галицького журналу „Воля" і „Літературно-наукового вісника".

В грудні 1905 року С. Петлюра вдруге виїхав до Києва і там залишився, бо тоді проголошено амнестію для політичних вигнанців. З Києва Центральний Комітет РУП-у вислав С. Петлюру з іншими товаришами до Петербургу редагувати український місячник „Вільна Україна". Там пробув він біля шести місяців і знову повернувся до Києва, де спершу працював як секретар часопису „Рада", а пізніше співредагував тижневик „Слово".

Проте вже на початку 1909 року С. Петлюра знову в Петербурзі, на скромній посаді бухгальтера у приватному транспортовому товаристві. Брав він також участь у редагуванні соціял-демократичного місячника „Вільна Україна". З Петербургу С. Петлюра переїхав до Москви. Тут він одружився з панною Ольгою Більською (у Москві ж народилася в них і єдина дитина Леся). С. Петлюра та О. Саліковський працювали в Москві редакторами журналу „Украинская Жизнь", друкованого російською мовою, бо в той час українську пресу російська влада „викорінила", і політичну думку українці мусіли висловлювати не своєю мовою. Згаданий журнал відіграв велику ролю у відродженні українського народу. За час перебування в Москві остаточно зформувався національно-політичний світогляд С. Петлюри. Свою концепцію щодо внутрішнього й зовнішнього становища України С. Петлюра подав уже напередодні Першої світової війни в „Українському маніфесті", в якому він визначував місце України серед народів, що були носіями політичного демократизму.

Так виростав майбутній державний муж України

Цю велику постать відразу завважив академік Ф. Корш, і ще перед революцією 1917 року він сказав нам, українцям: „Українці самі не знають, кого вони мають серед себе... Він з породи вождів, людина з того тіста, що колись у старовину закладали династії, а в наш демократичний час стають національними героями". І ці слова здійснилися, коли в Україні розгорілася національно-соціяльна революція.

Під час війни С. Петлюра працював при фронтовій організації „Союз земств і городів", а з вибухом революції негайно переїхав до Києва, приступив до творення військових частин української республіканської армії. Він розумів, що без своєї армії неможливо вибороти волю народу – свою державу. Вже на Першому Всеукраїнському військовому з'їзді С. Петлюру обрано головою Українського Генерального Комітету, хоч тоді вояки дуже мало знали його особу. Все ж таки поруч відомих імен проф. М. Грушевського та В. Винниченка вояки відчули в особі С. Петлюри вождя нації.

Вже 18 червня 1917 року С. Петлюра, на пропозицію Центральної Ради, скликав 2-ий Всеукраїнський військовий з'їзд, на який прибуло 2,308 делегатів від 1,600,000 озброєних українців російської армії. Керівником і душею цього з'їзду був С. Петлюра, і як вислід постанов з'їзду, в яких говорилося про „піддержку Центральній Раді... щоб український народ однostайно й неухильно виконував всі її постанови", про доручення Українському Військовому Генеральному Комітетові „розробити плян українізації війська... та негайного переведення його в життя" – Центральна Рада видала свій перший Універсал, у якому ще не говорилося про самостійність України, але це вже був великий рух вперед: „Віднині самі будемо творити наше життя".

В першому уряді, Генеральному секретаріяті, С. Петлюру призначено Секретарем військових справ. Він з запалом приступив до творення українських військових частин та апарату армії. До листопада 1917 року С. Петлюрі пощастило українізувати декілька армійських корпусів. Коли більшовики зробили переворот в Петрограді, в Києві скликано III Український військовий з'їзд, який проходив неорганізовано. С. Петлюра не брав у ньому активної участи і залишив пост секретаря військових справ через надто ліву орієнтацію голови уряду В. Винниченка. Одначе С. Петлюра організовує на Лівобережжі українські частини. Він творить Кіш Слобідської України – Гайдамацький Кіш. І коли розпочався військовий конфлікт з більшовиками, то майже тільки формації С. Петлюри стояли напоготові й були боєздатними. Коли більшовики підняли повстання в Києві і захопили „Арсенал", то С. Петлюра на чолі Гайдамацького Коша, б'ючи по дорозі більшовицькі загони, поспішив рятувати Київ, захопив „Арсенал" та розбив більшовицьких повстанців.

Згідно з умовою в Бересті, підписати яку в Україні довелося з уваги на тяжке становище – більшовицьку окупацію – військові частини Австрії та Німеччини прийшли на українські землі не з метою допомогти Україні в боротьбі з північним сусідом, а з наміром загарбницьким. Ці війська зробили в Україні державний переворот, і до влади прийшов П. Скоропадський, проголосивши себе гетьманом України.

С. Петлюра вважав цей договір помилковим. Тоді він був, як уже згадано, кошовим отаманом. З приходом гетьмана до влади, С. Петлюра відійшов від військової і державної праці. Згодом С. Петлюру було заарештовано. Цей арешт викликав обурення і протести; звільнено В. Винниченка, якого також було заарештовано, але Петлюру тримали далі. Після більш як чотиримісячного ув'язнення на ультиматум міністрів-українців Симон Петлюра був звільнений. Того ж самого дня він таємно зустрівся з війсковиками, і на цій зустрічі ухвалено: якщо гетьман не відмовиться від грамоти про федерацію України з Росією і не створить національних міністерств – С. Петлюра очолить українське військо проти гетьмана. Вимоги українського народу гетьман не виконав. Симон Петлюра став членом Директорії і Головним Отаманом Військ УНР.

14 грудня 1918 року українські республіканські війська на чолі з С. Петлюрою ввійшли в Київ. Генерал В. Сінклєр у спогадах „Пам'яті С. В. Петлюри" пише про вхід військ С. Петлюри так: „Говорили в місті, що біля 500,000 війська Петлюри наступає на Київ. Чи було в дійсності 500,000, ніхто не знає, й встановити точне число при таких умовах було неможливо. У всякому разі враження у нас, що знаходились у Києві, було таке, що йде майже цілий народ і що веде його Петлюра". Гетьман зрікся влади, її перебрала Директорія УНР. З того часу популярність С. Петлюри між народом і війсковиками надзвичайно зросла.

Цілий час на полі бою, цілий час перемоги й відступи

С. Петлюра й далі займався виключно формуванням армії, упорядковуванням її окремих частин, що створилися самочинно під час повстання і які визнавали тільки авторитет С. Петлюри. Скоро зібрана понад стотисячна армія С. Петлюри мала проти себе декілька фронтів: більшовицький і польський – з одного боку, і білогвардійсько-антантський та анархістичний – з другого. Щойно проголосили акт об'єднання ЗУНР з УНР, як Червона армія підійшла під Київ. Директорія, уряд і державний апа-

(Закінчення на стор. 19)

УКРАЇНА І СВІТ

Похорон полковника УПА Омеляна Польового

У червні на Тернопіллі відбувся похорон одного з останніх зверхників Української повстанської армії (УПА) 86-річного Омеляна Польового. Колишній командир військового округу УПА "Лисоня" полковник Омелян Польовий 1947 року був засуджений до розстрілу, згодом заміненого на 25 років тюрми. Відсидів їх у таборах, відмовляючись від пропозицій прилюдно зректися УПА.

На похороні Омеляна Польового

Помер Омелян Польовий, колишній чотар куреня „Нахтіґаль", командир III воєнної Округи „Лисоня". Приїхавши в Україну в 1990 році, перший раз після війни, шукав я там друзів із Дружин Українських Націоналістів (ДУН), куренів „Нахтіґаль" і „Ролянд", збираючи матеріяли до їхньої історії.

Довідався я, що в Тернополі проживає Омелян Польовий, і поїхав туди. Родич мій, Ігор Олещук, запросив його до свого дому на вечерю. В першій хвилині я його не впізнав, здавалось, що це не він, переді мною стояла дуже змінена людина. Я пам'ятав його зовсім іншим, але ж минуло п'ятдесят років, як ми бачились востаннє. Зате не змінилися в нього очі, голос та вояцькі рухи. Він мене не впізнав також, не знав, хто з ним говорить. По кількох хвилинах я признався йому, хто я є. Зразу він не повірив мені, аж тоді, коли сказав до мене: „Покажи свій палець". В перших днях війни я втратив був частину пальця правої руки. Показав я йому його, і він зразу кинувся мені в обійми... Довго ми тоді розмовляли, і він знову переді мною був тим Омеляном, якого я знав із нашої сотні. Розповів він мені про свій тернистий шлях та поневіряння, про обставини арешту. Судили його в Києві у 1947 році, засудили до розстрілу. Разом з ним зі смертними присудами сиділи Михайло Степаняк, Петро Дужий, Григорій Пришляк та інші. Опісля усім їм замінено кару смерти на 25 років ув'язнення.

Омелян Польовий („Остап", „Очерет") народився 3 січня 1913 року в селі Ярчовці Зборівського району, Тернопільської области. Член ОУН від 1932 року. Ще учнем зазнав він переслідувань з боку польської поліції. Все таки закінчує гімназію іспитом зрілости в Тернополі-Львові. Відбував військову службу в польському війську, і там зрозумів, що здобути волю для свого народу можна лише зброєю.

З приходом більшовиків у 1939 році, щоб уникнути арешту, переходить на Захід. В Кракові виконує функції керівника політканцелярії ОУН. У 1941 році кличуть його до куреня ДУН „Нахтіґаль", де командиром був Роман Шухевич. Іде з боями аж до розв'язання леґіону в грудні 1942 року. Літом 1943 року Омелян Польовий призначений командиром вишкільної сотні УНС (Українська Народна Самооборона) з Карпатах. Осінню 1944 року, командуючи куренем в боях з НКВД, дістав важке поранення. В 1945 році підвищений до ступеня поручника. В 1945–46 роках – старшина для спеціяльних доручень головного командування УПА–Захід. Потрапляє живим в руки МҐБ. 25 років відбуває у колимських і мордовських концтаборах...

Похорон Омеляна Польового відбувся величаво 14 червня ц. р. (помер 12 червня) в Тернополі. Тіло його було виставлене в Спілці політ'язнів і репресованих. Звідти перенесено до катедрального собору, де похоронні відправи відслужило багато священиків з УКЦ, УПЦ–КП і Автокефальної ПЦ. Після відправ молодь з організації „Тризуб" ім. Ст. Бандери перенесла тіло на Микулицьке кладовище у Тернополі, де його похоронено. На цвинтарі прощальне слово сказали: від Товариства УПА – Михайло Зеленчук і Петро Косінчук, від політв'язнів – Григорій Брусь, а від репресованих – Євген Філь. На закінчення Національна Ґвардія віддала салют борцеві за Україну пострілами.

Мирослав Кальба,
Ворен, Іл.

Члени української дитячої організації "Козачата" у похоронній процесії.
Фото **Володимира Аксьонова** *(УНІАН).*

Чи розкіш – вчитися рідною мовою в Криму?

П'ять років поспіль українська громадськість Криму домагалась відкриття першої та єдиної в автономії української гімназії. І ось уже два роки безуспішно просить у влади надати достатнє приміщення для шкільного закладу .

Нині українська гімназія тулиться у непристосованому будинку колишнього дитячого садка, розрахованого на 120 місць. Стан приміщення, у якому навчається майже 500 школярів, не відповідає санітарно-гігієнічним нормам і вимогам пожежної безпеки.

Педагогічний колектив і батьки не один раз зверталися до керівництва Криму з проханням повернути приміщення колишньої української школи-інтернату, яка функціонувала в Симферополі в 1959-1969 роках. Нині тут розташовано інтернат для дітей із затримкою психічного розвитку. За словами голови батьківського комітету української гімназії Петра Смолянінова, є можливість перевести цих дітей до іншого спеціялізованого закладу, а будинок віддати гімназії. Кримські ж власті під будь-якими приводами відмовляють у цьому і пропонують нереальні шляхи розв'язання цієї проблеми.

"Влада глуха до проблем української гімназії, – заявив на пресконференції в Симферополі П.Смолянінов, – ми зверталися до мера Симферополя, в міністерство освіти Криму, до прем'єр-міністра АР Сергія Куніцина, до голови ВР Криму Леоніда Грача, до прем'єр-міністра України Валерія Пустовойтенка і, нарешті, до Президента Леоніда Кучми, і реальних змін у розв'язанні цієї проблеми не відчули".

„Нашу проблему можна розв'язати, але ми не бачимо бажання кримських керівників це робити", – вважають члени батьківського комітету української гімназії. Чи є в столиці така влада, що здатна дати „прискорення" симферопольським начальникам, чи ж і далі Київ буде загравати з місцевими „інтернаціоналістами"?

Володимир Притула,
м. Симферопіль

„Соняшник" мандрує по світу

„Соняшник" – молодесенький наш журнал для дітей. Йому вісім років, а мандрує він по всьому світу. Бо він журнал міжнародний, його читають українські діти багатьох країн. За ці вісім років свого існування „Соняшник" полюбився дітям і дорослим, особливо вчителям. Які привабливі його сторінки англійської мови – зі „захованими словами", з „захованими картинками", фантастичні та пригодницькі повісті й казки, всілякі мальовані пригоди, ребуси, хрестиківки. Юні письменники та художники мають свою сторінку – „Що нам пошта принесла? ", беруть участь у цікавих конкурсах. Найсвіжіший конкурс – „Міс Няв і Містер Гав". Про що він? Здогадатися не важко.

А скільки нових імен письменників та художників відкрив для нас цей журнал! І не лише українських! „Соняшник" друкує найкращі казки, повісті, оповідання сучасних письменників Канади, Франції, Швеції, Америки, Норвегії, Італії... Отож, „Соняшник" виходить щомісяця. І щомісяця приносить своїм читачам якусь несподіванку. Познайомившись із ним, ви вже не захочете розлучатися. Ви його полюбите і він вас не розчарує. Хочеться вірити, що „Соняшник" знайде стежину до кожної української оселі. Повірте, з ним нам усім буде і веселіше, й тепліше на душі. Передплатний індекс „Соняшника" – 74454, а 12 його чисел коштують, в українській валюті, 14 гривень 16 копійок. А скільки це буде у валюті вашої країни, – довідаєтеся в редакції „Соняшника" – адресу подаємо нижче.

А ще ж „Соняшник" пропонує (бо сам видає) нашим дітям чудові книжки Євгена Гуцала, Лесі Ворониної, Юрія Сердюка, Романа Бондарчука, посібник з англійської мови, альбом української давньої вишивки „Знаки" та ін.

Всі ці видання можна придбати, як також і замовити передплату журналу „Соняшник" на рік (12 чисел), дуже просто – написати до редакції журналу за адресою: **252054, Київ – 54, вул. Воровського 37/14. Телефон: 216-55-61.**

Покваптеся! „Соняшник" шукає зустрічі з українськими дітьми!

Оксана Верес,
Київ

Етап на шляху до волі

У 55-ту річницю битви під Бродами Дивізії „Галичина“

Коли нахмуряться широти,
І в небесах уродить грім,
Зітхне вояк, згадавши всоте,
Громи на обрії своїм.
Згадає вишкіл, марші, коди,
Царя звірів на рукавах,
Свою Дивізію і Броди,
І побратима смерть в житах.

Микола Верес

Весна 1943 року принесла катастрофу для 6-ої німецької армії під Сталінградом, а союзні війська ступили на берег Північної Африки. Поразки на фронтах послабили німецьку воєнну машину, виснажили людські резерви, тому можна було сподіватися, що німецький уряд змінить свою самозгубну політику щодо східньоевропейських народів.

Ситуація сприяла тим німецьким політикам, які бажали німецько-української співпраці. Воєнні події на початку 1943 року дозволяли сподіватися, що справа утворення більшої української військової формації може стати актуальною. Так дозріла і набрала конкретних форм ідея губернатора Галичини Вехтера – створити при німецькій армії українські військові частини.

По довших переговорах між німецькими чиновниками і Українським Центральним Комітетом, декретом з 28 квітня 1943 року остаточно проголошено створення Дивізії „Галичина“.

І хоч український загал стояв неподільно на протинімецьких позиціях й активно підпирав визвольну боротьбу УПА, все-таки він уважав за доцільне навіть і при німецькій допомозі створити військову формацію, яка дала б змогу набути добрий військовий вишкіл, а в майбутньому уможливила б новий, успішніший Листопад. Тими міркуваннями й керувалася й українська молодь, яка хотіла свого війська і тому пішла до Дивізії „Галичина“. Вона всім серцем ненавиділа нового окупанта й не вірила йому. Однак, не могла не використати нагоди, щоб взяти зброю в руки. Вона добре знала, проти кого та за що її спрямує. Присвічувала їй лише одна ціль – боротьба за Українську Державу.

Тоді, як ОУН і УПА були речниками української політики і знаходили активну підтримку з боку широких кіл українського народу, завданням дивізії мало бути збільшення та удосконалення військового потенціялу. Дивізію творено не для конкуренції з УПА чи в противагу до неї. Її творено в ім'я посилення визвольного фронту вишколеним вояком, в ім'я використання всіх легальних можливостей для скріплення національної революції.

Так розуміли Дивізію її творці. Так, а не інакше, розуміли її тисячі тих, що на заклик проф. Вол. Кубійовича з рамени Українського Центрального Комітету пішли до неї.

Позиції Дивізії на фронті під Бродами були дуже невигідні, багнистими, непридатними для оборони. Нема вже й що говорити про ворожу перевагу, бо в операцію, ціллю якої було захоплення Західньої України, більшовики кинули дві групи війська: одну в напрямі Броди–Красне–Львів, а другу–Тернопіль–Золочів–Львів: разом чотири танкових армії, три кінні і дванадцять піхотних дивізій, з десятьма резервними дивізіями. До їхньої диспозиції було коло 1,800 танків. На фронтовому відтинку Броди–Красне–Львів діяли тільки два німецькі танкові корпуси, дві піхотні та два запасні – разом 15 дивізій. Летунства майже не було.

Маючи таки велику перевагу, більшовики проломили фронт і оточили XIII корпус у „Бродівському котлі“. Після завзятих десятиденних боїв корпус був розгромлений. Українська Дивізія зазнала великих втрат: увійшла в бойову акцію, маючи 11,000 вояків, а вийшла з неї, втративши майже сім тисяч. Скільки загинуло, годі точно сказати, бо бракує статистичних даних. Можливо, багато потрапило в полон, багато прорвалося до УПА, але тисячі таки полягли на кривавих бродівських полях.

У статті „Дороговказ Волі“ („Вісті“ Братства кол. Вояків 1-ої Української Дивізії – Мюнхен, липень 1951 року), св. п. поручник Любомир Ортинський писав: „Ми пішли під Броди, щоб на визвольному шляху поставити ще один дороговказ, що веде до Волі. Там, у стіп Маркіянової гори, принесли ми кровну жертву молодого українського покоління, що, зроджене в бурі революції, виховане на традиціях Маківки, Крутів, Чортківської офензиви і Львівських Бригідок, зміст і ціль свого життя вбачало у здійсненні заповіту великого Коновальця „Здобудеш Українську Державу, або згинеш в боротьбі за неї“.

Ми вірили і віримо, що кров і тільки кров виведе нас з неволі. Ми щасливі, що могли скропити нею українські подільські лани і закарбувати на сторінках Визвольного змагу українського народу ще одну дату чинної дії на полі бою.

Ми ті, що творили цю дію, наші друзі, що там лягли, й ми, кому Боже Провидіння дозволило вирватися з оточення і жити, вважаємо Бродівську битву ще одним випробуванням сил, ще одним етапом на шляху до Волі“.

Під Бродами разом з цвітом нашої молоді загинули: ентузіяст Дивізії Д.Паліїв, визначні старшини Палієнко, Рембалович та багато інших.

Відзначаючи 55-ту річницю битви під Бродами, ми, яких Боже Провидіння зберегло як свідків змагань за незалежність України, схиляємо голови, вшановуючи пам'ять наших побратимів-стрільців і старшин дивізії, котрі полягли героями в нерівних боях за високу ідею – Українську Державність. Слава вам, борцям за Волю України!

Ярослав Колодій

Він світильником був...

„Доброокий“, спогади про Івана Світличного, Вид-во „Час“, Київ, 1998 р.

У короткому вступі лікаря С. Глузмана, який карався на засланні разом з Іваном Світличним, є слова, що кидають світло на цю людину, мудрого вчителя: „Щастям було знати його й жити поряд з ним було великою радістю“. Пошана й любов до Івана Світличного – будівника й двигуна руху шістдесятників, критика, редактора, поета і перекладача, правозахисника й багаторічного політв'язня – також поєднала в цій книзі спогадів багатьох людей різного віку, поглядів і національності. Бо він, „доброокий“, як називав його поет Василь Стус, – „світився наскрізь добротою, розумом, любов'ю“, але водночас був людиною незламною і твердою, коли йшлося про переконання, принципи й моральні засади.

В коротому життєписі Івана Світличного подано, що він народився 20 вересня 1929 року на Луганщині, в селянській родині, мати в 1932-33 рр. рятувала від голоду трьох дітей, наймаючись на працю в Донбасі. Під час війни 13-літній Іван позбувся пальців на руках, пробуючи підірвати фашистську вантажівку. Після „семилітки“ середню школу в Старобільську закінчив із золотою медалею, а в Харківському державному університеті з відзнакою закінчив філологічний факультет. На початку 50-их років викладав у школі українську мову, але залишив учительство через хворобу легенів. В 1952-55 рр. був аспірантом Інституту літератури Академії Наук, під керівництвом акад. О. Білецького, й до 1963 року – молодшим науковим співробітником цього інституту. Від 1965 року в Україні почалася хвиля арештів, І. Світличному заборонено професійну працю і друк, його заарештовано на рік, а в 1972 році заарештовано вдруге – за „антирадянську агітацію і пропаганду“; в 1973 році відбувся „відкритий“ суд і оголошено вирок – 7 років таборів „суворого режиму“ і 5 років заслання. У 1981 році дістав удар мозку, мав важку операцію й став інвалідом, хоч останні два роки його, тяжко хворого, кагебісти тримали в спецізоляторі. Після звільнення і тривалої хвороби, у віці 63 років, Іван Світличний помер 25 жовтня 1992 року. Похований на Байковому цвинтарі, біля Василя Стуса, одного з найближчих друзів.

Упорядники цієї книги (573 стор.), дружина Леоніда Світлична і сестра Надія Світлична, що й самі вписали світлу сторінку в рух шістдесятників, вмістили на початку родинні спогади про чоловіка і брата. Надія Світлична, яка „підхопила його естафету і понесла в світи“, малюючи портрет брата, підкреслює „м'яку твердість“ його вдачі, іскристий гумор і природню внутрішню гідність. Маючи покалічені руки, він був „виняткoво майстровитий і технічно-винахідливий“, робив найскладніші ремонти, а граючи на акордеоні, підбирав мелодії й записував від мами народні пісні. В його гідності була засада – „принизливих ситуацій не буває, якщо сам не принизишся“. Таким він був і перед кагебістами й пристосуванцями режиму, а природна порядність творила йому авторитет і серед „зеків“, навіть кримінальників. Найбільший вплив на нього в молоді роки, як він казав, мав академік О. Білецький, „вчений-громадянин, з неймовірною сміливістю, приклад чесности й безкомпромісовости“. „Іван був мені не лише братом, – пише Надія, – був другом і побратимом, замінив померлого батька. Був добрим учителем – мати таким учителем рідного брата – це щастя від Бога“.

Дружина, Леоніда Світлична, невідступно й віддано йшла поруч чоловіка його „дорогою долі, дорогою болю“. А це ж були суцільні знущання, часті обшуки, позбавлення праці, принизливі кагебістські допити, арешти, судилища й 12 років чоловікового мучеництва в зонах „суворого режиму“ таборів і заслання, де він утрачав здоров'я, хоч і там лишався „звитяжцем“, навіть перед загрозою смерти, зберігав особисту гідність і творчо працював. А після звільнення було 9 років важкої хвороби, з них три останніх роки він лежав нерухомо і втратив мову. „Система досягла свого, знищила людину в страшних муках“, пише вона в спогадах „Поруч з Іваном“ – і справді, поруч нього вірна дружина „пройшла безтрепетно по схрещених мечах“ (за В. Симоненком).

Валерій Шевчук (голова редакційної ради) дав назву своїм спогадам „Він світильником був, що горів і світив“ (з Євангелія від св. Івана), бо ширення української національної ідеї, пробудження свідомости – це була одна з найважливіших справ життя Івана Світличного. Як видатний діяч та ідеолог шістдесятників, творив і ширив „самвидав“, був незрівняним книголюбом, маючи глибокий інтерес до літератури. Іванові Світличному, – пише автор, судилося нести на високу українську Голготу найтяжчий хрест до кінця життя, й він ішов на це випробування долі виважений і спокійний. Михайло Горинь підкреслив, що І. Світличний сміливо долав той психологічний бар'єр і „стіну страху“, що виросла в свідомості людей за десятиріччя терору. Він відважно йшов на контакти з діяспорою, передавав самвидавні твори, до Заходу йшла інформація про нові репресії, шовіністичний зашморг Москви, знищення української культури. І. Світличний умів плекати молоді таланти, гуртувати коло себе молодь, був самовіддано-діяльною людиною, присвячував все життя великій справі. Акад. Іван Дзюба дав назву спогадам „Пам'ять вдячности і боргу“, бо ім'я Івана Світличного намагалися приректи на забуття, хоч історія дисидентства нерозривно зв'язана з ним, а його постать була найпомітнішою в тодішньому громадському житті й національно-культурному піднесенні.

Євген Сверстюк називав Івана „Світличник“, бо він світив усім і була видною вся його смілива „антидержавна“ українська просвітницько-громадська праця. А такі „гартовані, стоїчні й відпорні, як

(Закінчення на стор. 22)

ЦЕРКВА 2000

Спільна молитва в Пратулині

Під час спільної Служби Божої в Пратулині

Польські засоби масової інформації останнім часом не раз поверталися до зустрічі Папи Римського Івана Павла II з греко–католиками в Перемишлі у 1991 році. Але йшлося не стільки про перше офіційне виявлення зв'язків, які єднають католиків латинського і візантійського обрядів, скільки про незгоду певних кіл з тимчасовим переданням колишньої греко–католицької катедри відновленій Греко–Католицькій Церкві.

Саме тому знову ожила тема зв'язків між обома Церквами, коли стало відомо, що Папа Римський відвідає Седльце, де є греко–католицька парафія. Тут поєдналося минуле білоруської і української реальности, що знайшло вияв у спільній історії Унії, укладеної в білоруському сьогодні Бересті. Теологію надихає свідчення Пратулинських уніятів – мучеників за віру. Страждання за віру стали спільною спадщиною католиків і православних, протестантів і англікан. Іван Павло II писав: „Помі-чаємо в них справжнє свідчення любови, яка не потребує довгих розважань, оскільки свідчить кожному про те, що він вважає правдою і чого віддавна шукає".

Костел в Седльцях гостинно прийняв греко–католиків. Усі їхні пропозиції були враховані в програмі торжеств. Свідченням єдности Церкви Христової став спільний Молебень до мучеників, який дарує надію на добре майбутнє, що не будуватиметься коштом однієї з сторін.

о. Богдан Панчак,
префект Греко–католицької
духовної семінарії в Любліні,
Польща

Від Києва я не відречусь...

Куди нам йти? Чи йти в Нью-Брітен і приєднатись до тамтешньої церкви? Чи шукати інший вихід? Куди нам йти – до Києва чи від Києва? Якщо церква в Нью-Брітені йде до Києва, я хочу приєднатись до неї. Сьогодні наша церква в Гартфорді – маленька, парафіяни старіють і відходять, а молодь не прибуває. Церква в Нью-Брітені більша, сильніша. Але куди йде церква в Нью-Брітені?

Як всі ми знаємо, в Українській Православній Церкві в Америці за останні три роки сталися великі зміни. Три роки тому Церква прийняла омофор Вселенського Патріярха в Константинополі. Тоді єпископат Церкви в Бавнд-Бруці і дехто із світських осіб запевняли, що цей крок робиться з наміром полегшити визнання Константинополем Київського Патріярхату. Своя Церква, свої люди, як не вірити? Та з часом в мою душу прокрадалось недовір'я. Стали все помітнішими зміни в пресовому органі „Українське православне слово", щодо української тематики взагалі і Української Православної Церкви зокрема. Лишились неоприлюдненими і загадковими умови прийняття омофору, за цим послідували невиразна реакція на зустріч Вселенського Патріярха з Московським Патріярхом в Одесі, виразна невдоволеність єпископату в Бавнд-Бруці церковним життям в Україні. Негаразди в церковному житті України тенденційно висвітлювались як ознака безнадійної ситуації, як виправдання ніби слушного віддалення від Києва. Це служило ширмою, за якою оформлювався розрив з Києвом, що згодом перейшов у відкритий конфлікт.

І що ми маємо сьогодні? Почитайте газету „Українське православне слово". Цей орган Української Православної Церкви за три роки змінився до невпізнання. Візьміть в руки видання 1992 року. Тоді Українська Православна Церква жила Україною, жила Києвом. А за останні три місяці ми читаємо опис грецької місії в Калькуті, в Індії. Читаємо про місійну роботу в Кенії, в Африці. Читаємо про зміцнення церковної структури і поліпшення добробуту православного духовенства в Америці. Усе просякнуте православним інтернаціоналізмом, до якого Україна ще не готова.

Канони, тобто церковні закони, писані людьми, а не Богом. Їхньою ціллю було скріплення Церкви як інституції. Вони достосовувались до вимог політики.

Україна спершу мусить влаштувати своє власне церковне і національне життя, і Київський Патріярхат спершу мусить бути визнаний світовим православ'ям. В Україні десятки тисяч дітей хворих на діябет не знаходять медичної допомоги, мільйони людей живуть в умовах животіння, українська державність шантажується, її економіка бльокується, українська мова зазнає наруги. Всюди панує російщина, підсилена Московським Патріярхатом, підтримувана Константинополем. „Українське православне слово" про це мовчить.

Останнім часом на сторінках газети „Українське православне слово" України, як такої, вже немає. Зате все яскравіше постає конфлікт Бавнд-Бруку з Київським Патріярхатом. В чому річ? Інтернаціональне православ'я, яке наслідує Бавнд Брук, без визнання Київського Патріярхату, викликало спротив багатьох православних українських патріотів. В результаті деякі православні парафії в Америці перейшли до Київського Патріярхату. Вони запросили Патріярха Філарета приїхати в Америку помолитися з ними. В цей критичний і тяжкий для України час вся-ка підтримка, а особливо підтримка з Америки, є дуже важлива. Чи міг відмовити Філарет?

І що робить Бавнд-Брук? Він запрошує до себе Димитрія, Патріярха Української Автокефальної Православної Церкви. Патріярх Димитрій в інтерв'ю (див. „Українське православне слово" від 3 березня, 1999 р.) каже про УАПЦ, що „ми слабі, небагаті". З опитування населення всіх областей України Київським міжнародним інститутом соціології виходить, що 23 відсотки опитуваних назвали свою приналежність до УПЦ Київського Патріярхату, очолюваного Патріярхом Філаретом, 10.8 відсотка – до РПЦ, 6 відсотків до УПЦ Московського Патріярхату, 2 відсотки – до УАПЦ, очолюваної Патріярхом Димитрієм і 42.5 відсотка не належать до жодної з церков. Тільки сліпий не бачить, що запрошення Бавнд-Бруком Димитрія було зроблене навмисне. До Церкви, очолюваної Димитрієм, належить тільки 2 відсотки вірних в Україні, тоді як до Церкви, очолюваної Філаретом, – 23. Хіба для єднання Церков в Україні треба було „вивищити" Димитрія, щоб „принизити" Філарета? Кому на вигоду? Як це назвати? Це безвідповідальна політика. Політика без Божої Волі.

Настав час, коли кожний з нас мусить визначити своє місце. Досить полохливої невтральности, досить байдужости! У цей критичний для України час це справа не церковна, а справа національна. Україна мусить мати одну Православну Церкву, Церква мусить бути українською, мусить бути в Києві, мусить бути один Київський Патріярхат. Може, Патріярх Філарет і не є найкращий, але він не вічний, прийде молодше покоління, та Церква буде одна. Не пускаймо собі в очі туману про канонічність Церкви. Канони, тобто церковні закони, писані людьми, а не Богом. Їхньою ціллю було скріплення Церкви як інституції. Вони достосовувались до вимог політики. Згідно з цими канонами, як бачимо, Московський Патріярхат одержав право сидіти на нашій українській спині. До речі, при згоді з Константинополем. Болгари, румуни, серби, греки і інші народи мають канонічне право мати свою Церкву. Українці такого права чомусь не мають.

Якби Київ був упосліджений Богом, то чому б Він посилав апостола Андрія на Київські гори? Чи не була в тому Божа воля, щоб Київ став Світилищем християнства? Чи не є нашим обов'язком стати по стороні Києва, по стороні Київського Патріярхату? Я не згідний з позицією, зайнятою проводом Української Православної Церкви в Бавнд-Бруці. В еміґрації я жив Україною і таким лишаюсь до смерти.

Мої батьки і мої сестри були поховані священиками, неапробованими Константинополем. Тож тепер виглядає, що коли я помру і буду похований апробованим священиком, то матиму кращі вигляди удостоїтись ласки Божої. Хіба це так? В якій святій книзі так написано?

Відвернення проводу Церкви в Бавнд-Бруці від Києва мене мучить вже понад два роки. Я від себе скажу: від Києва не відречусь. Київ сьогодні потребує кожного з нас. Я буду шукати Церкву і приєднаюсь до тієї Церкви, яка не зречеться Києва.

П. С. При цій нагоді я апелюю до доктора Анатолія Лисого: Ви були одним з тих, хто вів переговори з Константинополем і є найбільше поінформовані в цій справі. Прошу Вас, представте нам ситуацію так, як вона Вам виглядала тоді і як вона Вам виглядає сьогодні. Якщо були допущені помилки, ми їх зрозуміємо і вибачимо. Це – клич обов'язку і часу. Треба зробити все, щоб повернутись до церковного спокою тут, в діяспорі, і відновити зв'язок з Київським Патріярхатом.

Д-р Петро Шаєнко,
Френклін, Конн.

ЗВІДУСІЛЬ

Україна, можливо, будуватиме підземку в Індії

Українські підприємства, можливо, візьмуть участь у проєкті будівництва підземки в місті Делі (Індія). У посольстві України в Індії відбулася зустріч з провідником групи дорадників проєкту будівництва підземки Р. Чубі, під час якої обговорювалося питання можливої участи українських підприємств у торгах пропозицій цін будови названого проєкту. Проєкт, вартість якого становить 3.53 блн. дол. США, на 65 відсотків фінансуватиме уряд Японії, а решту – індійська сторона. Загальна протяжність лінії метро з десятьма станціями становитиме 11 км.

Все старе стає знову новим

Колись до проєктувальників одягу вдавалися в більшості фільмові голівудські зірки в пошуках за оригінальними проєктами сукні на ту чи іншу оказію – такої, щоб ніхто інший не мав. Сьогодні найбільш модерно – це вдягатися в сукні роботи проєктувальників 20-их і 30-их років, бо така сукня запевняє оригінальність, тому голівудські зірки та інші готові платити за них великі гроші. Попит на такі убори і суми плат за них дивує сьогодні навіть підприємства прилюдних торгів (авкціонів). Для прикладу: чорна шовкова сукня проєктувальника Чарлса Джеймса, оцінена на 6,000 дол., продана в будинку прилюдних торгів Віліяма Дойла за 49,450 дол.

Музей сексуальних культур світу у Харкові

У Харкові, вперше в Україні, відкрито науково-просвітницький Музей сексуальних культур світу. Ініціятор створення музею – професор Харківської медичної академії післядипломного навчання Валентин Кришталь. Думка створення музею виникла у зв'язку з низькою сексуальною культурою в суспільстві і має на меті підвищити культуру інтимних стосунків, навчити людей кохати і бути щасливими у подружньому житті, „що далеко не просто". Екскурсоводами в музеї будуть кваліфіковані медичні працівники, які знайомитимуть відвідувачів з сексуальною культурою Індії, Китаю, Греції, Риму, Японії, Єгипту, Африки, Америки та Европи.

Обіцяють поширити права жінок на Близькому Сході

В Ємені відбулася спонзорована Америкою конференція, на якій представники країн-учасників зобов'язалися розширити можливості участи жінок і меншин у політичному житі новодемократичних країн. Кінцева заява держав-учасників говорить про те, що вони погодились призначати жінок на високі державні посади та продискутувати леґальні перепони, котрі до цього стоять на шляху жінок. Учасниками тієї конференції були представники 16 держав з Азії, Африки, Латинської Америки та Европи.

Андрій Д. Сольчаник — інженер, філателіст, журналіст

14 серпня минулого року на сторінках „Свободи" появилася коротка стаття за підписом О-КА – „Збірки марок А. Д. Сольчаника є темою цікавих статтей", в якій, між іншими, слушно були відзначені заслуги А. Д. Сольчаника в розвитку української філателії, за що Союз Українських Філателістів і Нумізматів у Чикаґо заснував щорічну нагороду його імени колекціонерам з української тематики. Подія ця гідна уваги і заслуговує на дещо більшу згадку про людину, якій недавно сповнилося 75 років, її віддану працю для української справи, відомого інженера, філателіста і журналіста.

Життєвий шлях Андрія Д. Сольчаника почався 8 липня 1923 р. в селі Ролів біля Дрогобича. Гімназію закінчив в 1942 р. в Дрогобичі, де його батько був учителем. Замолоду пережив важкі проби життя: спершу смерть батька, а згодом розлуку з рідною хатою і далеку мандрівку на невідому чужину — до Німеччини, а в 1950 році — до Америки. Важка фізична праця змушує його приймати важливі рішення — здобути вищу освіту, кращий фах. Відвідує вечірні курси Технічного Інституту Дрекселя у Філядельфії, де в 1961 р. здобуває диплом бакалявра наук, а в 1967 року ступінь маґістра електричної інженерії. Від 1961 р., вже як інженер, працював на Військово-Морській базі у Філядельфії, де, до часу відходу на пенсію в 1988 р., виконував і займав ряд важливих позицій і функцій, за що одержав чотири нагороди і відзначення. Як професійний інженер, цікавився життям і працею Товариства Українських Інженерів Америки (ТУІА), в 1962 р. став його членом і співробітником журналу „Вісті Українських Інженерів".

В 1978 р. філядельфійський Відділ ТУІА влаштував його цікаву виставку марок на тему „Наука і технологія з українськими пов'язаннями".

Зацікавлення поштовими марками в А. Д. Сольчаника проявлялися ще в дитячих роках, але щойно в дорослому віці ця розвага полонила його вповні, стала наче „другою професією". У нього багато цікавих і цінних колекцій марок з цілого світу, які тематично пов'язані з Україною. Поділені вони на дві великі групи під назвою „Християнство в Україні" і „Наука і технологія України". Саме ці дві колекції, за які А. Д. Сольчаник одержав численні відзнаки, нагороди і трофеї, найбільше виставлялися в Америці.

Поштові випуски А. Д. Сольчаник старанно досліджував, робив докладні їх описи і списки, писав відповідні статті, які час від часу появлялися в американських філателістичних журналах та українській пресі. Цінними є також його багато листів до американських журналів у справі фальшивих інформацій про Україну на поштових випусках СССР та деяких інших країн. В 1990-91 рр. журнал „Український Філателіст" видав англійською мовою дві більші праці А. Д. Сольчаника, які, разом 165 сторінок, є докладним реєстром марок багатьох держав світу і тематично пов'язані з Україною. В майбутньому ці видання, без сумніву, будуть дуже корисним інформаційним посібником для багатьох філателістів.

В загальному, весь труд і доробок А. Д. Сольчаника включають ще участь в 37 філателістичних виставках в Америці, від Масачусетс до Каліфорнії, 62 здобуті нагороди, в тому 4 золоті, 17 срібні, 12 бронзові, 29 відзнак, і т. п., 72 статті українською мовою і 84 англійською.

Його ім'я поміщене в чотирьох альманахах, включно зі Словником Міжнародної Біографії, Кембридж, Англія, 1989, і трьох в Америці. Цінним здобутком довголітньої праці є його знаменита бібліотека, яка нараховує понад 2,000 томів.

Володимир Яримович

ВЕСЕЛО ПРО СЕРЙОЗНЕ

Нема неба?

Часом відбуваються дуже пожиточні громадські доповіді. Про одну таку доповідь на тему альтернативного лікування хвороб почув я припадково рекляму з радіо. А що сеньйори мають найбільше ревматизмів, мігренів і інших напастей, то якраз була відповідна авдиторія. Не було їх багато, мабуть, тому, що прийшли лише ті, що ще могли прийти, і я між ними. І не пожалів. Читала доповідь і розповідала з власної практики кваліфікована медсестра, майже сеньйорка, бо, як сама призналася, уже є бабця, але така, що усі сеньйори споглядали на неї дискретно зизом. (І я не був альтернативний виняток). Свою молодість вона завдячує новій найкращій технології альтернативних методів лікування всяких болів і хвороб. Винайшли її японці. Нічого надзвичайного, як доповідачка сказала, бо японське авто „Тойота", альтернативне до американського, теж найкраще.

Лікування це легке, безболісне й навіть приємне, бо болі як магнетом відіймає. Власне це і є магнетне лікування – від стіп до голови. Кожне місце на тілі людини можна натерти, потерти чи приложити до нього магнетні причандали різної форми й величини: підстілки у черевики, оклади-бандажі на крижі, кульки до натирання скронь від мігрени, матраци й ковдри до спання, покривала на тіло – бо магнет теж гріє, й таке інше. І ця технологія помагає як жінкам, так чоловікам. Жінкам більше, бо чоловіків, як невірних Томів, тяжко переконати. Але як вони спробують, то не перестають магнетів вживати вдень і вночі. Бо магнети помагають і в подружньому житті: спати на магнетному матраці заспокоює чоловіка. Він не крутиться, як попарений, достосовується до „припасів" своєї жіночки, спить, як суслик, і навіть перестає хропіти.

Проводила вона на місці експерименти. Такі магнетні масажі відразу помагали, мов за помахом магічної палочки – одним менше, іншим більше. Я не зголосився на експеримент, бо не знав, від чого почала б мою „курацію". І, о диво, мої болі десь зникли, мабуть, від цих електромагнетних променів з того причандалля, що розкладене було на столі й кріслах, а може, ще більше від променів нестаріючої і чарівної доповідачки.

І саме я собі нагадав, як вже давно, у своєму перед-передсеньйорському віці мав до діла з таким містерійним лікуванням, хоч тоді ще ніхто не чув про японську альтернативну технологію. Я пішов до лікаря – доброго, котрого всі хвалили, бо він був вже тоді доктором ним винайденої „альтернативної технології".

– Що вам долягає ? – спитав він без жодного вступу.

– Коліна, – відповів, – як потисну коліно, воно мене болить, – і щоб надати важливости, я додав, – як клякаю в церкві, то дуже болить. (Тоді, перед поверненням від латинізації до правильних старих обрядів, навіть в церкві св. о. Николая ще клякали).

– То не клякайте, – дав мені „альтернативну технологію" доктор.

Я побачив, що моя візита скінчилася, і питаюся:

– Скільки належиться панові докторові? – тоді ще за лікування ще треба було платити з власної кишені.

– За що?

Я не знав що відповісти, а доктор додав:

– Я вам нічого не поміг, то нема за що платити.

Може й поміг, бо за півроку болі самі десь зникли. То було тоді, а це тепер. За цю японську технологію треба платити. Під час доповіді до слова зголосився один лікар. Хоч він не признався, але вже після перших слів кожний знав, хто говорить. Він говорив по-науково-докторському, тобто, хай магнети лікують, але вони, лікарі, хочуть знати, чому і як. Після довгого вступу він, як науково-долідницький приклад, подав акт умирання людини.

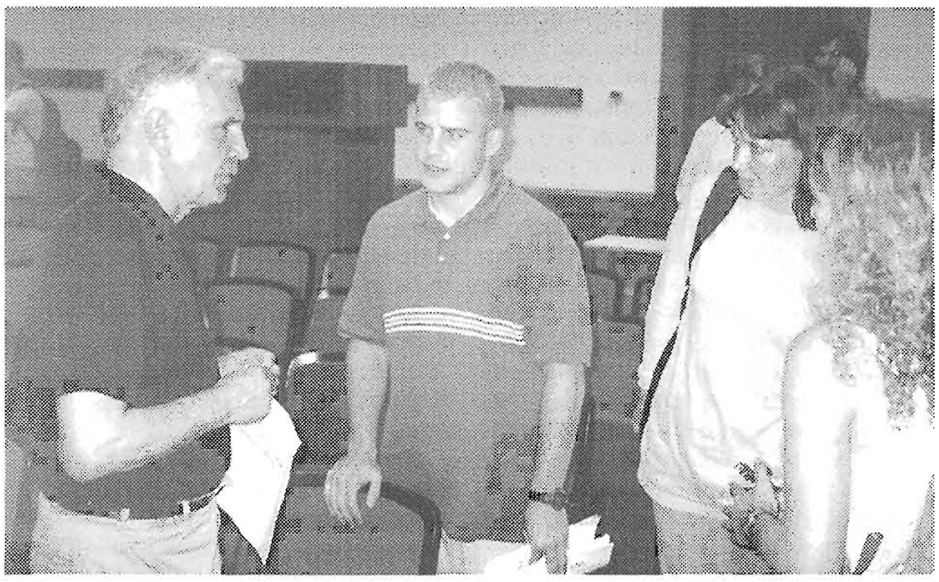
Організм людини здібний продукувати різні речовини, очевидно, під контролею мозкового комп'ютера. Він теж продукує наркотик морфіну, коли людині не конечно. Я повірив, бо колись читав, що якийсь чоловік у Каліфорнії ні з того, ні з цього п'янів, хоч горілки ніколи не пив. За якийсь час він запримітив, що п'янів після споживання картоплі. Науковці дослідили, що його організм має маленьку гуральню і з картоплі продукує „альтернативний лік" – алькоголь. (Самовистачальність і незалежність від барів). Так само організм людини продукує морфіну. Доктор точніше пояснив: коли людина вмирає, тоді це місце в мозку, яке контролює продукцію морфіни, завмирає найперше, і організм продукує цей наркотик у більшій кількості. Тому вмираюча людина дуже добре й приємно почувається й їй здається, що вона на небі. Але то не небо, а альтернативне морфінове небо, – сказав тріюмфально доктор.

„Був би знав, чим скінчиться ця „пожиточна" сесія альтернативного лікування, то сидів би у хаті, бо тепер у моїй майбутності залишилося „неальтернативне" пекло.

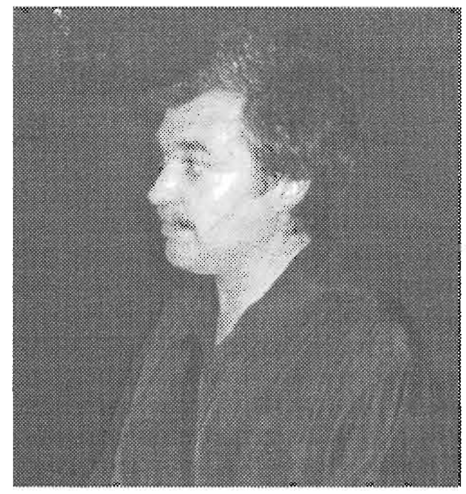
Ро-Ко

Хроніка гарвардського літа

Епізод перший

Роман Шпорлюк, викладач курсу "Історія України XX століття" і директор Українського наукового інституту в Гарварді, із студентами: (зліва направо) Пол Павлюк (Університет Висконсин-Медисон, Висконсин), Мішель Віісе (Каліфорнійський університет у Берклі, Каліфорнія) та Алисон Фляйґ (Гарвардський університет, Кембридж, Масачусетс).

Володимир Діброва, письменник, літературознавець і перекладач, розповідає студентам про п'єсу "Рукавичка", яку він написав спеціяльно для театральної майстерні літньої школи українознавства.

28 червня відбулося офіційне відкриття 29-го з черги Гарвардського українського літнього інституту (ГУЛІ). За традицією, вісім тижнів навчання починаються із орієнтації, на якій студенти знайомляться із викладачами курсів, працівниками адміністрації школи, бібліотекарями, програмою занять і культурних заходів. Майстром церемоній на відкритті була директор ГУЛІ Віра Андрушків, яка звернулася до присутніх із теплим вітальним словом. Вона віддала шану громадянській візії і одержимості тих ентузіястів української громади США, які майже тридцять років тому заснували в Гарварді Український науковий інститут в складі трьох катедр – української історії, літератури і мови, і завдяки яким молодь не лише Північної Америки, але України та інших країн може навчатися українїстики в стінах Гарварду. Цього року в ГУЛІ – 57 студентів із п'яти країн. Це, як не без гордости сказала кореспондентові "Свободи" адміністратор школи Патриція Ковтсворт, найбільше число за останніх п'ять років. Серед них – 15 студентів магістерського і докторського рівнів, 40 – бакалаврського, і двоє учнів середньої школи. Такий різноманітний за академічними кваліфікаціями контингент віддзеркалює філософію всієї літньої школи. За словами декана Гарвардської літньої школи Пітера Бака, який теж прийшов на орієнтацію, вона покликана уприступнити, хоча б на вісім тижнів літа, один із найпрестижніших, а відтак і найексклюзивніших університетів країни для якнайширшої студентської громади.

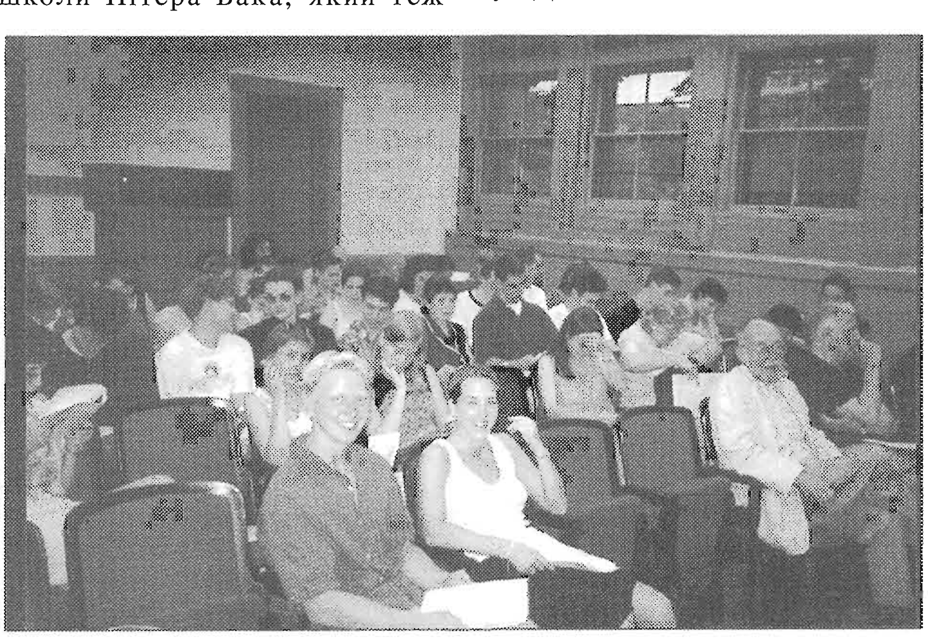

Віра Андрушків, директор ГУЛІ і викладачка курсу "Ділова українська мова" (ліворуч) розмовляє із студентами з України: (зліва направо) Наталя Мішеніна (Києво-Могилянська Академія), Лідія Ничик (Вінницький педагогічний університет), Світлана Горбач (Волинський державний університет, Луцьк), Віра Тхір (Прикарпатський університет, Івано-Франківське).

Цього року ГУЛІ має кілька іновацій. Вперше програма навчання пропонує оглядовий курс сучасної України – політики, економіки, історії, літератури, мистецтва, – свідомо адресований тим, хто не має ніякої підготовки з цих дисциплін, хто лише відкриває для себе двері в українїстику. Його координує Джеймз Клем. Свідченням неабиякої цікавости до цього нововведення є те, що на курс записався двадцять один студент.

З метою швидко реагувати на потреби науки і освіти в самій Україні цього року ГУЛІ вперше дає нагоду своїм студентам з України записуватися на курси не лише українознавства, а й вибирати із десятків інших дисциплін, які викладаються влітку, поза Українським інститутом в Гарварді.

Юрій Шевчук

Студенти і викладачі літньої школи українознавства в Гарварді перед початком орієнтації ввечорі 28 червня в корпусі Сівер-Гол Гарвардського університету.

На Кіпрі відкрито Представництво України з туризму

У рамках Днів культури України на Кіпрі, в курортному місті Ларнака відкрито представництво Державного комітету України з туризму. Відкриваючи представництво, дружина Президента України Людмила Кучма зазначила, що це є лише "початком співробітництва між Україною та Кіпром, зокрема в галузі культури, мистецтва, туризму".

За словами дружини Президента, необхідність відкриття представництва з туризму назріла насамперед тому, що значно збільшився туристичний обмін між двома державами, зокрема зріс потік українських туристів до Кіпру. Л.Кучма та мер м. Ларнаки Георгіо Лікургос відкрили виставку робіт українських художників "Україна: погляд зблизька". Після завершення урочистостей на набережній міста відбувся концерт українських мистців, а в неділю в театрі Патіхіо - гала-концерт зірок української опери і балету.

ЗВІДУСІЛЬ

Смирнов проти Смирноффа

140 років тому російський підприємець Петро Смирнов розпочав випуск горілки, котру назвав своїм прізвищем. Згодом фірма Смирнофф (за французьким правописом) відійшла до британської фірми Diageo PLC. З позовом до останньої звернувся теперішній виробник горілки „Смирнов" в Росії, стверджуючи своє спадкоємне право на назву виробу. Федеральний суд у стейті Делавер, де виробляють горілку, відкинув позов, пояснивши, що росіяни надто довго чекали з його поданням, а подруге, їхній виріб не продається в США.

Криваве зіткнення у Варшаві

Перед будинком Міністерства оборони у Варшаві сталося зіткнення поліції з робітниками заводу „Лучнік" з Радома, які приїхали до столиці вимагати поліпшення умов життя і, зокрема, розміщення на цьому підприємстві замовлень для війська. Коли робітники почали атакувати поліцію, остання відкрила стрілянину гумовими кулями й застосувала газ і водні гармати. Тяжко поранено трьох поліцаїв, 30 – легко, були поранені й серед демонстрантів. Фоторепортер ньюйоркської газети „Нови Дзеннік" Роберт Собкович втратив око.

Загинули астрономи

У французьких Альпах, біля Ґренобля, з висоти 80 метрів впав вагончик линвової дороги, в якому вранці піднімалися до праці співробітники міжнародної астрономічної обсерваторії. Усі 20 осіб загинули. Підйомник був призначений тільки для обслуговування обсерваторії. Його збудовано 18 років тому, а торік проведено технічну контролю пристрою.

Батько мав намір продати рідного сина

27-річний громадянин Румунії домовився продати свого малолітнього сина за 7,000 німецьких марок. Є припущення, що хлопчик мав стати донором нирок для невідомого хворого. Батька і посередника затримано в готелі польського міста Нова Гута. Особа, яка попередила поліцію, стверджує, що тут було продано вже троє дітей.

Російські літаки з'явилися біля Ісляндії

Чотири американські літаки-мисливці F-15 і сторожовий літак P-3 відігнали з небезпечної близькости від повітряного простору США два російських стратегічних бомбардувальники Ту-95. Ще два бомбардувальники Ту-140 завернуті мисливцями Норвегії. Стратегічні літаки Росії беруть участь у військових навчаннях, які за таким маштабом не проводилися з часів „холодної війни". НАТО і Вашінґтон висловили свій подив з приводу дій Росії.

Стара імміграція — нова імміграція: Хвиля до Хвилі

Автом до суду

Денис, якого батько навчив української мови, розповів про мене своєму американському приятелю Давидові, котрий з Україною не має нічого спільного, але поважає Дениса. На знак цієї поваги Давид подарував мені авто своєї дружини Кей, бо вже давно мав намір купити їй нове. Так у моєму американському житті з'явився ще один поріг: треба було навчитися їздити і скласти екзамен. В Україні я авта не мав — мої заробітки залишали мене поза мріями про нього...

На екзамен ми їхали автом інструктора школи водіїв Ігоря. Дорогою він розповідав мені, що випробовують новачків три інспектори: дівчина і двоє чоловіків старшого віку. Звісно, нам краще потрапити до інспектора, якого вчителі шоферської справи звуть „дід Антоніо". Його перевагою є чітке вимовляння команд, що значно полегшує становище людей, котрі вперше почули англійську.

Коли настала моя черга зупинити авто на початку випробувальної лінії, до нас підійшов саме „дід Антоніо". Ігор залишився на старті, а ми з „дідом Антоніо" поволі рушили на дальші перехрестя. Він і справді вимовляв свої накази чітко, спокійно, ніби підтримуючи новачка.

Так було до того місця, де я мав показати свою вправність у паралельному паркуванні. Ось моє авто минає червону пірамідку, я вже бачу її у задньому вікні праворуч. Тепер кермо вправо... Я поставив авто у визначене місце, але раптом мені видалося, що треба ще підправити його позицію. Натиснув важіль газу, авто поволі рушило і ...замість гальма я знову натиснув на акселератор.

Авто підстрибнуло від несподіванки й вискочило на бетонне узвишшя край поля. „Дід Антоніо" розлючено глянув на мене, вилаявся, як це зробив би такий екзаменатор і в Україні, хряпнув дверцятами і навпрошки пішов до будиночка інспекторів. Назустріч йому поспішав стривожений Ігор. Я приніс із лісосмуги кілька дощок, ми підставили домкрат і зняли авто з бетонного горбочка.

На зворотньому шляху Ігор спершу мовчав, а потім сказав, що „дід Антоніо" теж не мав рації, бо у нього під ногою було друге гальмо і він міг перепинити мій намір... Але сталося...

Через кілька тижнів, сповнених практики, у черзі до наступного екзамену я вболівав, щоб мене не побачив „дід Антоніо". А він не тільки побачив мене, а й мав чергу їхати зі мною на випробування. „Дід Антоніо" зупинився біля авта, глянув на мене і пішов геть. Я зовсім засмутився: невже мені відмовлено в іспиті? Але до авта вже йшов немолодий інспектор.

Я дуже старався. А паралельне паркування виконав так, що інспектор понад свої обов'язки сказав: „Вері гуд, Лев". Коли ми поверталися додому, Ігор спершу вдоволено мовчав, а потім сказав, мені, що „дід Антоніо" не захотів сідати до авта не через образу на мене, а тому, що остерігався знервувати мене прикрими спогадами. Он як! Я подумки побажав „діду Антоніо" довгих років життя в доброму здоров'ї.

...Відтоді минуло вже більше року. Ми з „фордом" звикли один до одного. Я намагаюся не наступати на його „мозолі", а він слухається мене і вибачає помилки. Але деяких „болячок" старого авта я ще не знаю, бо вони вимагають особливої діягнози.

Якось в дорозі „форд" відмовився бігти і почав втрачати швидкість. Я швиденько викотився з потоку на узбіччя і встиг поставити авто біля бетонного краю шосе.

Автомеханік Тоні з „Інтеркару" на 22-й дорозі після ремонту сказав мені, що довелося замінити бензинову помпу і віддав повістку до суду за неправильне паркування, яку знайшов на склі авта.

— Це невелика покара — 16 доларів, — заспокоїв мене Тоні. — Очевидно, авто стояло нерівно...

Заля міського суду була повна порушників. І розмова з ними була недовгою: один за одним автомобілісти ставали в чергу до каси, щоб сплатити грошову кару.

Секретар суду Мері Геллер (літня, втомлена порушниками і роками жінка) помітила мою збентеженість і покликала до столу. Я розповів про випадок, показав квитанцію на оплату буксировки.

— Добре, — сказала жінка. — Суд розгляне... Йди додому!

І забрала мою повістку.

На площі перед судом біленький „форд" винувато дивився на мене пригаслими очима фар.

— Звеліли йти додому, — сказав я йому.

„Форд" кваплово заторохтів двигуном, до якого слухняно подавала пальне нова помпа. І ми поїхали далі в Америку!

Невдовзі прийшло запрошення на судове засідання. У залі знову було багато людей, а деякі приходили в супроводі полісмена і тоді суддя Нельсон Монтенейро брав до рук показну пачку „тикетів". Суддя мав на собі спеціяльні шати, обличчя його було спокійне, він часто посміхався, не виявляючи жодного осуду порушників.

Пригадалася нервозність українських судів, де суддя часто перебирав на себе ролю зверхника, що не тільки судив, а й осуджував. До мене суддя теж усміхнувся:

— Чи не простіше заплатити цей невеликий штраф?

Я пояснив, що не вважаю себе порушником, тож хотів би жити в Америці з чистим сумлінням.

— Ми відхиляємо штрафні санкції, — сказав суддя.

І я зрозумів, що повинен порадити новоприбулим: не бійтеся суду, не уникайте американського судді, будьте перед ним щирі, конкретні, ввічливі. Тут не люблять хитрунів і нахаб, тут готові ввійти в ваше становище і зрозуміти його.

Левко Хмельковський

Курс громадянства у ЗУАДК

Так звана „четверта хвиля" еміграції з України до США все більше приєднується до українсько-американської громади, багато з новоприбулих хоче отримати американське громадянство. Допомогти у цьому вирішив ЗУАДК. Отож організовано 6-тижневий курс лекцій. Провів його інж. Методій Борецький. Зголосилося 15 осіб. Зміст викладів охоплював такі тематичні цикли: історія Америки; форми уряду; правні основи американського суспільства; вимоги для отримання громадянства; відповідальність. Потім кінцеві іспити і одержання сертифікатів-свідоцтв. На початку курсу слово до учасників мала голова ЗУАДК-у д-р Лариса Кий, а при закінченні висловив корисні думки екзекутивний директор ЗУАДК-у Степан Гавриш.

Прибувають люди з України не на порожнє місце. На тлі американського життя вони бачать українців, які тут суспільно загосподарились, використавши, зрозуміло, і досвід попередньої еміграції. Ті, хто прибув 50 років тому, створили на американському ґрунті систему громадських, освітніх, фінансових і культурних установ та церков, іншими словами – не втратили свого національного „я", осівшись в Америці, а створили організовану культурну етнічну одиницю, яка в один і той же час була корисною і для Америки, і для України. Це коштувало багато зусиль і жертовности. Отож ми очікуємо від новоприбулих, щоб батьки посилали дітей до української школи.

Ми хочемо, щоб прибулі зрозуміли вагу праці наших установ. Доволі часто зустрічаємося з надмірним матеріялізмом новоприбулих.

Ми розуміємо, що в підсовєтських школах українського патріотизму не прищеплювали, але, приїхавши сюди, вони повинні звернути увагу на дух наших установ, включитися в їх працю. Тоді й відбудеться зближення їх з нашим суспільством.

Наприкінці курсу роздано було анкету, в якій слухачі подали свою оцінку проведення курсу інж. М. Борецьким. Курс дістав найвищу оцінку. Наступний буде проведено восени.

Н. П.

Очікуються зміни в формі Affidavit of Support (I–184)

19 травня ц.р. у Вашінґтоні відбулась зустріч представників американського уряду з працівниками Іміґраційної служби і провідниками національних громад, на якій порушено питання роботи консульств в галузі видавання віз за формою I–184 Affidavit of Support, яка передбачає матеріяльне забезпечення спонзорами запрошуваних до США осіб.

На зустрічі відмічено, що форма I–184 "створює багато проблем за кордоном", процент відхилених заяв на візи надто великий, заявники змушені по кілька разів звертатися до консульств. Раніше така проблема не виникала.

Представники уряду та Іміґраційної служби визнали, що правнича мова форми I–184 не досить зрозуміла для заявників і викликає помилки. Очевидно, запитання форми I–184 треба викласти простіше, а правничі роз'яснення розмістити в додатку до неї. Треба також передбачити більше місця для вписування відповідей. Висловлено сподівання, що вже у вересні цю форму пропонуватимуть заявникам еспанською мовою, а далі й іншими мовами світу.

З нової форми I–184 передбачається усунути запитання про отримання в минулому суспільної допомоги (public assistance), тому що багато відмов у консульствах було викликане неправильним трактуванням відповідей на це запитання з боку працівників консульств. Вони не розрізняли отримання допомоги в минулому від загрози, що новий еміґрант стане тягарем для суспільства в майбутньому. Працівники уряду запевнили, що консульства дістануть необхідні роз'яснення.

Подекуди консульства вимагають затверджених Іміґраційною службою копій податкових звітів, тоді як таке затвердження є зайвою процедурою і необхідне лише при виникненні судового розгляду. Не відповідає закону й вимога, щоб заявник заздалегідь мав медичне забезпечення в США, оскільки забезпеченеві компанії не видають такого забезпечення до фізичної появи заявника в США.

Працівники консульств зобов'язані подавати заявнику своє прізвище і причини відмови. Адвокат заявника, який вважає, що працівник консульства неправильно застосував іміґраційні закони, може звернутися до його зверхника, а опісля факсом до Office of Advisory Opinions у Вашінґтоні, звідки впродовж 30 днів має надійти відповідь (копія її надсилається до консульства). Але до цього бюра можуть звертатися тільки юристи, а не самі заявники.

Пропонуються зміни й щодо місця проживання спонзора, який досі мав перебувати лише в США, а тепер зможе тимчасово з поважних причин жити й за межами країни.

З американської преси.

Шукаємо дядька

Наш дядько Сергій Марчук, 1922 чи 1924 року народження, з села Шатерників Славутського району Хмельницької области, був разом з мамою в Німеччині в 1945 році біля Ґановера.

Коли туди прийшли американці, мама його переодягнула і він пішов з американцями. В селі живуть його брати Анатолій, Іван, Антін, сестри Ганна, Віра, Надія.

Віра Козубська
село В. Житин, Рівненський район
Рівненська область

ПОВОЄННІЙ ЕМІГРАЦІЇ 50

Батькова вічна присутність

Лину думками і серцем в минуле, до подій, що їх пережив за своє довге життя мій батько, о. крил. Євген Боднар. Висвячував його перемиський Владика Лакота в 1913 році. Батько мого батька, себто мій дідо, також був священиком, парохом села Пасік коло Мостиськ, біля Перемишля. З вибухом Першої світової війни батька покликали до війська і він в ранзі капітана-капеляна австрійської армії перебував на італійському фронті в Альпах. Не раз оповідав цікаві історії з того часу. По кількох роках військової служби батько приїхав на короткий „урльоп". Я цього не пам'ятаю, але знаю з розповідей інших, як батько взяв мене на руки і пригорнув до своїх грудей. Так почалася наша взаємна любов та пошана, яка тривала аж до його смерти 21 жовтня 1979 року. Батько прожив патріярший вік – 95 років.

Пригадую собі, він мав звичку проходжатися вечорами попри церковцю і цвинтар у селі Смереків, а потім в містечку Мости Великі, біля Жовкви, та читати довгі молитви з Часослова. Я багато разів ходив з ним, спочатку ще хлопчиком, а згодом – гімназистом, пізніше – студентом університетів Львова і Відня. Як я був уже старший, то ми дискутували на різні теми. Батько мав вийнятковий дар оповідача, і я можу подякувати долі, що саме від нього я почув про наші історичні події, про Шевченка та Франка.

Я дуже полюбив романтику села – селян, які йшли вранці в поле зі співом на устах, спів пташок, рахкання жаб, взагалі чарівну, кольоритну природу. Мене прямо тягнуло на село. Будучи вже в гімназії в Жовкві, я дуже тужив за селом, батьком і мамою, сестрами Іреною і Любою, і не міг дочекатися суботи та неділі, аби бодай пішки добитися до родинних порогів. Коли батько перейняв парафію у Смерекові і Блищиводах, то ці села, як і багато інших в Жовківщині, були майже зовсім „змосковщені", з читальнями ім. Качковського на чолі. Ніде правди діти, і деякі священики були москвофілами і потурали задурманюванню наших селян. Але при інтенсивній та систематичній громадській праці батькові вдалося, з Божою поміччю, змінити обличчя і характер цих сіл. Тут стали діяти популярні українські товариства „Просвіта, „Кооператива", „Сільський господар", „Маслосоюз", хор, драматичний гурток і т. д. Зусиллями батька і мами та при активній допомозі селян і моїх товаришів-гімназистів ми в нашій стодолі успішно ставили драму „Ой не ходи, Грицю".

У 1944 році я врятував мого батька від смерти чи більшовицьких тортур і заслання. Я тоді студіював у Відні, і мама з Кракова написала мені розпачливого листа, що батько не хоче залишати своєї пастви в Мостах Великих. Тоді східній фронт проходив 30 км на схід від Мостів Великих. Німецька влада не давала туди ніяких перепусток. На власний страх і риск я пробрався до Мостів Великих, де аж кишіло від німецького війська. Батько не здавався, не хотів їхати в напрямі до Кракова, хоч ще була якась можливість. Я просидів з батьком на приходстві біля двох місяців. Аж однієї ночі заклекотіло, загриміло – совєти почали атаку. Гарматні стрільна розривалися на нашому подвір'ї. Я з розпачі почав плакати. Перед атакою до нас часто заходили „уписти" і в разі небезпеки можна було розраховувати на них. Це були хлопці з Мостів Великих. Не було вибору, і ми рушили навпростець мостенськими лісами, в напрямі на Туринку та Жовкву. З Жовкви добилися до Львова, а звідси, останнім поїздом, через Перемишль до Кракова. З Кракова родина переїхала до Відня. Невдовзі батько став капеляном при українській формації повітряної оборони, так званій „Флякюгенд", у місті Вахав-Кремс, Нижня Австрія.

По приїзді до США батько організував нову українську греко-католицьку парафію св. Михаїла в Кентоні, Огайо, а на старості літ помагав при парафії св. Апостолів Петра і Павла в Клівленді, де парохом був о. Мітрат Дмитро Ґресько, а сотрудником о. д-р Мирослав Любачівський, теперішній глава Церкви. Батько все був звеличником ідей Патріярха Йосифа. Коли батько помер, його ховали щонайменше біля 20 священиків, як греко-католицьких, так і православних. Похований зі своєю дружиною на цвинтарі свв. Апостолів Петра і Павла в Клівленді. Скоро вже буде 20 років від його смерти. Він часто приходить до мене у сні, я відчуваю його присутність, а в хвилини відчаю, журби та життєвих невдач, коли відмовляю щоденні свої молитви, кажу також слова: „Тату, поможи мені!"

Д-р Володимир Боднар

Нам пишуть

Архиєпископові Сергієві – 75 літ

4 липня ц.р. архиєпископові Сергієві Кіндзерявому–Пастухову виповнилось 75 літ. Він також талановитий художник, колишній творчий керівник Школи кобзарського мистецтва в Нью-Йорку. З святом його привітали дружина – паніматка Юлія, диригент церковного хору, діти й онуки, парафіяни церкви св. Михаїла в Юніондейлі, багато друзів з України, США, Канади, інших країн.

Василь Барабаш,
Вест Бабилон, Н.Й.

Щоб нагодувати дітей

Мені 45 років, з яких двадцять була вчителькою в молодших клясах, навчала також французької мови. Володію українською, російською, польською мовами. Тепер роботи не маю. Сама виховую двох близнят – обом по 10 років. Жити важко, бракує грошей на хліб. Мрію про роботу за кордоном.

Ольга Смерека,
вул. Сковороди, 11, кв. 4,
290010, м. Львів

Хто знає досвідченого адвоката?

Моя знайома за 5 років перебування в Америці витратила багато грошей на легалізування свого становища в країні, але марно. Хотілося б дізнатися адресу досвідченого адвоката, який узявся б допомогти їй в цій справі.

Анна Саванич,
30 Jage Rd.,
Toms River, NJ, 08753

ПАМ'ЯТЬ

"Де ходили ноги босі ..."

Хрест в пам'ять про перших поселенців Вербова

Чотири пам'ятні знаки освячено в нашому селі. Село Вербів лежить у 12 кілометрах від Бережан, між двома горами. Частина села має назву Старий Вербів. Зелені верби здавна купали своє віття в чистій воді потоків, хати ховалися в зелені садів. У селі завжди проживали переважно українці. Серед села стояла дерев'яна церква з оборонною дзвіницею і спостережна вежа. Селяни обробляли землю, але були в селі кравці, шевці, кушніри, кожум'яки, колесники, санники, черепичники, свитники, довбальники з деревини, шапкарі, інші майстри. Село мало млин, кузню, олійню, молочарню, гуральню, випал вапна й цегли. Був у Вербові й панський фільварок, але кріпаччину було скасовано ще в 1848 році.

Високою була національна свідомість вербівчан. В 1924 році заснували споживчу кооперативу, пізніше товариство молоді "Луг". Коли наші землі відійшли до Польщі, влада дуже зашкодила національному розвиткові села, українській Церкві. Наше село дало багато вояків до лав УПА, діячів ОУН.

Здалека й зблизька прибули гості на освячення пам'ятників у Вербові. Правили два священики, співав церковний хор з 38 осіб. Виступили школа зі своєю програмою, чоловічий хор з Бережан, дівочий і юнацький гурти. Головні

Обеліск на честь 550–ліття заснування Вербова

події свята почалися на площі під блакитним небом й тривали до ночі. Тепер у Вербові стоїть хрест в пам'ять про перших поселенців, які тут побудувалися й жили до нападу татар.

Пам'ятники на честь 550–ліття заснування села і 150–ліття знесення панщини поставили люди в обох частинах села. Є й високі ворота, що символізують вхід до Вербова. Щоб пам'ятали нащадки історію й славу рідного села, про яке писав поет: "Де рідний корінь наш, де босі ноги ходили, не забуду ніколи й ніде".

Пам'ятник до 550–річчя села в Старому Вербові

Стефан Білик,
Кліфтон, Н.Дж.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Рідне слово, мов євшан-зілля

Я листуюся з головою об'єднання українців на Зеленому Клині, в російському місті Владивостоці, Василем Світальським. Він просить українські книжки, газети, а головно – річники Альманаху Українського Народного Союзу.

Я вислав йому поштою деякі річники Альманаху УНСоюзу і недавно дістав від нього листа з повідомленням, що пакунок дійшов щасливо, без пошкодження, і він безмежно вдячний за дарунок.

Василь Світальський просить писати до них, бо „кожен лист, написаний рідною мовою, є для нас, як подув теплого вітерця з нашої України".

Думаю, що кожен відчує задоволення, висилаючи нашим братам і сестрам, відірваним від рідного краю, запротореним на Далекий Схід, рідне слово, що для них є неначе євшан-зілля. Адреса: **Василь Світальський, Океанський проспект 136-63, Владивосток, 690002, Росія, Тел.: (4232)25-05-70.**

Д-р Роман Барановський,
Кергонксон, Н. Й.

Від редакції. *Уже не вперше в подібних випадках ми нагадуємо, що найкращим подарунком українцям на чужині буде передплата „Свободи".*

На концертах Анатолія Солов'яненка

Видатний український оперовий тенор Анатолій Солов'яненко виступив з концертами в ряді міст США, зокрема в Бафало, Рочестері, Бостоні, Ірвінгтоні, Гантері. Скрізь залі були повні й присутні влаштовували співакові овації.

Кореспондент „Свободи" побував на концерті Анатолія Солов'яненка в Українському Народному домі Ірвінгтону. Тут теж заля була повна. Д-р Роман Ричок розповів присутнім про творчі вершини актора, підкреслив світо-ву славу українського тенора, яка сприяє авторитетові України у світі.

Концерт вела оперова солістка зі Львова Леся Грабова, яка здобула вже популярність не лише в українській громаді виступами в оперових виставах в Нью-Йорку, акомпаніював Володимир Винницький. Анатолій Солов'яненко виконав ряд українських народних пісень, арій з українських опер, а також з італійської клясики.

У розмові з кореспондентом „Свободи" Анатолій Солов'яненко подякував за теплу й докладну розповідь про нього в інтерв'ю з Петром Часто („Свобода" від 11 червня ц.р.) і попросив при нагоді подякувати читачам тижневика за увагу до його концертів і виявлену ними любов до українського і світового мистецтва співу.

Піяніст Володимир Винницький виступив із сольним виконанням музичної клясики і теж був нагороджений дружними оплесками слухачів.

Співає Анатолій Солов'яненко.

Заля була повною.

На спомин про концерт багатьом залишились автографи.

Олег Криса в „Мюзік Мавнтен"

Престижний літній фестиваль камерної музики „Мюзік Мавнтен" почав свій 70-ий ювілей. Перший концерт сезону, що відбувся в неділю, 13 червня, був знаменний тим, що місце Мазуркевича зайняв Олег Криса, колишній перший скрипаль Московського квартету ім. Бетговена, і постійні члени ансамблю ім. М. Леонтовича: Юрій Харенко – скрипка, Борис Дев'ятов – віоля та Володимир Пантелеєв – віольончеля. Вони виконали Квартет Б-дур Моцарта з 1790 року. Це другий з трьох квартетів, написаних для пруського короля Вільгельма II, який сам грав на чельо, та Квартет Бетговена, опус 74, який звичайно називають „Гарфа". Обидва твори відзначаються діямантовими партіями першої скрипки, які у виконанні Олега Криси набрали високого лету. Його інструмент не затрачує шовкової краси при динамічних змінах чи емоційному тінюванні. Технічна перфекція дозволяє добувати кришталево чисті тони в найвищих регістрах, а манера виконання не зраджує зусилля. Після перерви до ансамблю долучився піяніст Володимир Фельцман, щоб відіграти фортепіяновий квінтет Альфреда Шнітке (1934–1998).

Криса і Фельцман були приятелями композитора та стали першими пропагаторами його музики. Квінтет написаний з приводу смерти матері композитора. Музика незвичайно сумна. Композитор тут ввійшов у дивний світ мікротональної музики. Він включає музику з меншими інтервалами-відступами, як традиційну систему. Кожний півтон ділить на два чвертьтони. Так протягом твору в струнних інструментах повно нав'язливих повторень лячного дзичання, яке може немилосердно гнобити слухача. Ця гнітюча атмосфера переривається короткими епізодами мелодій давніших композиторів, барокової теми Б-А-С-Н, які Шнітке ефективно вбирає в свої дивні гармонії. Криса і Фельцман з ансамблем відтворили небуденну атмосферу, сповнену траґізму, яку з непорушною увагою сприйняла переповнена заля слухачів.

Богдан Марків

Не вживайте чужинських слів

Хочу вас просити не вживати у „Свободі" слів, запозичених з англійської мови, щоб газета була добрим прикладом для преси в Україні, яка аж роїться від цих новотворів.

Наша мова багата, і ці слова можна легко замінити українськими словами. Хоча ми тут літературної мови добре не знаємо, одначе ці англійщені слова в нашій пресі печуть вогнем.

Марія Лещишин,
Рочестер, Н. Й.

НОВІ ВИДАННЯ

Книжка про Любомира Винара

Наприкінці минулого року накладом Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України видано „Біобібліографічний покажчик“, який відтворює життєвий і творчий шлях видатного українського історика Любомира Винара.

Книжку відкриває „Слово до читача“ Лариси Крушельницької. Академік Аркадій Жуковський знайомить читача з життям і творчістю вченого, який, прибувши до Америки, з головою поринув у науково-організаційні та громадські справи, став редактором українських і американських наукових журналів, очолив деякі науково-дослідні центри, брав участь в організації наукових конференцій в Европі, Америці, а тепер і в Україні.

Любомир Винар дав почин до організації журналу „Український історик“, а згодом Українського історичного товариства.

На окрему увагу заслуговує діяльність Л. Винара в НТШ і в УВАН в США, в яких він є дійсним членом. Від 1992 року він очолює Історичну секцію УВАН , добивається тіснішої співпраці УВАН з НТШ.

У 1983-1989 роках, як голова Наукової Ради при Світовому Конгресі Вільних Українців, він прагнув повної координації діяльности наукових установ діяспори. На останньому Конґресі СКУ в 1998 році він знову очолив Наукову Раду. Вчений займається також редакційною працею, редагує і видає історичні джерела, твори М. Грушевського, О. Оглоблина, Н. Полонської-Василенко та інших. В Україні та діяспорі Л. Винара вважають одним із найвидатніших дослідників спадщини Михайла Грушевського.

Покажчик книжки про Л. Винара має дві частини. В першій – бібліографія друкованих праць Любомира Винара, в другій – вибрана бібліографія публікацій про Любомира Винара. Упорядники видання „Любомир Винар: біобібліографічний покажчик (1950-1997)“ виконали велику наукову роботу, зокрема привели бібліографічний покажчик у відповідність зі стандартами, чинними в Україні.

Проф. **Володимир Жила,**
Українська Вільна Академія
Наук в США

Церковний цикл творів Павла Лопати

28, 29 і 30 травня Об'єднання Лемків Канади влаштувало в Інституті св. Володимира в Торонто виставку картин відомого маляра Павла Лопати під назвою „Лемківські церкви і пращання з ними“. Виставку відкрила Соня Голіяд. Отець Б. Сенцьо у своєму слові розповів про історію і значення Церкви в житті людини, про сучасну долю українських святинь в межах Польщі, зокрема на Лемківщині. „Церква в Лемківщині, – сказав він, – була духовим ядром і національною твердинею, а після акції „Вісла“ вона зазнала варварського знищення“. Отець Б. Сенцьо сказав, що колекція Івана Попеля, передана ним до Архіву-музею Православної Перемисько-Новосанчівської епархії в Горлицях має велику значимість, бо тих 58 картин П. Лопати свідчать про високу суть нашої культури, яку ми зобов'язані передавати нащадкам. Зі словом привіту на виставці виступив Андрій Ротко – голова Крайової Управи Об'єднання Лемків Канади.

П. Лопата подякував присутнім за численну участь у виставці. Оглядаючи мистецькі щедеври П. Лопати, деякі пізнавали свої церкви, в яких їх хрещено і в яких брали перше своє причастя.

Вдивляючись у картини, мені якось на серці стало важко, ніби чув тужливий голос лемківської трембіти. Мистецтво маляра Павла Лопати вражало до глибини душі похоронним голосінням руйнованих церков. Як писав Ігор Калинець,

І вписані в лагідні гори,
востаннє хиталися бані,
вмираючи ясно і гордо,
так, як вмирають останні.

Мені пощастило декілька років працювати разом із малярем П. Лопатою. З нами разом працював Іван Попель, який свій родовід виводить з Лемківщини, він син о. Михайла, православного священика. Їхня ціла родина зазнала переслідувань і перейшла свою хресну дорогу в далекому Сибіру. Не раз ми говорили про долю і недолю прожитого. Тоді ж І. Попель почав збирати картини церков, які творив П. Лопата. Через декілька років у нього зібралося 58 творів, які у цьому році передав в український Архів-музей в Сяноці.

Ярослав Стех

Симон Петлюра

(Закінчення зі стор. 10)

рат переїхали до Винниці, а С. Петлюра був невідступно між вояками на фронті. Українське вояцтво, хворе, роздягнене і втомлене, вміло тоді перемагати. Бо душею армії був С. Петлюра. Генерал В. Сінклєр в згаданих спогадах зазначає, що штаб армії дуже часто звертався до С. Петлюри, щоб він їхав на ту частину фронту, де для перемоги треба тільки геройство. Він ніколи не відмовлявся. І коли „він говорив... то постать „звичайної“ людини танула, зникала, відмінювалася в постать велетня духа і волі. Обличчя його перемінювалося, світилося, горіло внутрішнім вогнем любови до Батьківщини. Його голос звучав твердо, рішуче, його слова були повні такої віри в перемогу і осягнення поставленої мети, так вимагали цієї перемоги, що ця віра передавалася війську, підіймала його дух, наче б електризувала його, і воно, забуваючи всі труднощі, небезпеку, перенесені втому і злидні, відважно кидалося в бій, і наслідок – несподіваний успіх“.

С. Петлюра, як голова Директорії і головний Отаман війська УНР, в 1919 році був у дуже тяжкій ситуації. Постійні зміни урядів, внутрішня гризня, бої на декілька фронтів та дії різних отаманів-анархістів все таки не заломили його.

Багато визначних осіб та авторитетів у добу Центральної Ради виїхали за кордон. Але, як подає у своїх спогадах „Творення Держави“ Ісаак Мазепа, „В цей момент із старих авторитетів... не покинув поля бою один Петлюра“. Цей же автор в книзі „Україна в огні і бурі революції“ характеризує ролю С. Петлюри в цій критичній ситуації так: „І в смутній добі найбільшого політичного хаосу на Україні на початку 1919 року, коли захиталися в своїй вірі в сили українського народу Грушевський, Винниченко й інші, Петлюра зостався на своїм місці, вів далі непримиренну боротьбу проти московських окупантів. Найбільша заслуга Петлюри в тім, що він тоді врятував український фронт проти більшовизму від остаточного розкладу і розпорошення, дальша боротьба української армії та праця уряду УНР поглибили національну свідомість в українських народніх масах і зміцнили в нашім народі волю і стремління до незалежної державности“.

Симон Петлюра продовжував державницьку роботу за кордоном. Він спрямував свої зусилля на міжнародну ділянку; активізував своїх однодумців для ширення української правди у цілому світі. Бо, як пише проф. О. Шульгин („Симон Петлюра та українська закордонна політика“): „Багато має заслуг Симон Петлюра, але ця його впертість у закордонній політиці, мудрість його керівництва є одною з найбільших заслуг.

Завдяки одностайності й твердості нашої лінії за кордоном, завдяки одноцільності й логічності нашої акції, завдяки систематичній праці українських політичних чинників взагалі за кордоном, у світі починають українську проблему розуміти, і ми сподіваємося, що в час рішучий, коли, як в 1919, знову потребуватимемо допомоги, Европа вже не буде дивитися на нас такими сонними, байдужими, а то й ворожими очима“.

Завдяки С. Петлюрі зроблено велику роботу за кордоном. Сміло можна сказати, що відповідальна праця, здійснена нашими людьми на еміґрації, була можлива завдяки зусиллям, плянуванням і зв'язкам С. Петлюри.

Спочатку С. Петлюра перебував у Польщі під прибраним прізвищем – Степан Могила, але в 1923 році С. Петлюра і В. Прокопович залишили цю країну. Вони виїхали до Будапешту, а пізніше до Женеви, де ще працювали українські дипломатичні місії. Нарешті, в кінці 1924 року, С. Петлюра з родиною остаточно осілися в Парижі. Тут він провадив дальшу працю для добра української справи. Жив він в дуже скромному помешканні і в несприятливих умовах, але жив і діяв для блага України. Діяльність С. Петлюри стала небезпечною для більшовиків. Видання його вони домагалися ще тоді, коли він перебував у Польщі. С. Петлюру шукали скрізь, і він мусів жити під прибраними прізвищами. А на всіх просторах совєтського „раю“ переслідують українців-петлюрівців – найбільших ворогів совєтської влади.

Про діяльність С. Петлюри на еміґрації почали писати й говорити чільні совєтські керівники. В Україні відбувається погоня за петлюрівцями, а за кордон висилають агентів для знищення Симона Петлюри. В 1925 році до Парижу приїхав совєтський агент М. Володін, фактичний інспіратор та організатор убивства. Він приготував з іншими агентами вбивство С. Петлюри, а червоноармієць Шварцбарт це убивство виконав.

25 травня 1926 року перестало битися серце Великого Сина українського народу, невтомного борця і мученика за його щастя й волю, Президента України та Головного Отамана Військ УНР Симона Петлюри.

Вістка про смерть С. Петлюри приголомшила український народ. Вибухи повстання прокотилися по всій Україні. Творилися підпільні організації, які ширили ідеї С. Петлюри. „Чорні ворони“ не встигали хапати українців та набивати ними тюрми і далекі совєтські табори. Про смерть С. Петлюри співали пісні та складали думи, які ширилися устами наших славних бандуристів-кобзарів. Ось кінцеві слова однієї з цих дум:

Спи, Симоне, тихо, тихо,
Поки Бог розбуде.
Наша Ненька-Україна
Тебе не забуде.

Ненька-Україна ніколи не забуде свого великого сина. Він вічно житиме серед українського народу. Симон Петлюра – це прапор боротьби української нації, – це символ незалежности й державности.

Симон Петлюра – це великий державний діяч, непохитний державник-самостійник, який стояв за необмежені суверенні права Української Держави. Генерал В. Сінклєр у своїх спогадах – „Пам'яти С. Петлюри“ пише“... Він був великий український патріот, такий, яких кожна нація виховує лише одиницями, фанатик щодо самостійности України. Хто хоч один раз розмовляв з Симоном Петлюрою, той відразу бачив непохитну його твердість у цьому питанні, а це спричинилося до того, що ідея самостійности УНР органічно зв'язалася з іменем Петлюри“.

Євген В. Федоренко

Ревія-1999 в Дітройті

Сцена з одноактівки „Ох, не люби двох“.

У час, коли травень зазеленів пахучий, учні 12 кляси української середньої школи при церкві Непорочного Зачаття в Дітройті подарували нам вечір гумору під назвою „Ревія-1999“. В програму ввійшли гумористичні одноактівки Василя Софраніва-Левицького „Зроби це для мене“, „Ох, не люби двох“, „Пара в парку“, „Нарешті разом“ та „Золота рибка“, переплетені жартівливими піснями.

Хор середньої школи під керівництвом музичного режисера Христини Липецької і з акомпаніяментом Марії Лісовської чудово виконав пісні. А студентка Дженіфер Головчак вразила всіх присутніх своїм ліричним сопрано. У п'єсі „Ох, не люби двох“ Петро Павлик у ролі Богдана забавляв всіх своєю комічною грою. Дженіфер Головчак та Агнешка Прокопчук у ролях Ніни та Стефи грали гарно і з великим ентузіязмом. Жарт-фантазію „Золота рибка“ виконали Сергій Орловський, Юля Соболь і Андрея Куцло. В сценічному жарті „Пара в парку“ грали Ліна Шибанова і Ігор Бащук. Дія сценічного жарту „Нарешті разом“ відбувається на летовищі, де він – Андрій Блюй та вона – Мар'яна Бондаренко, обвантажені валізками, вибираються в подорож. В останній п'єсі „Зроби це для мене“ взяли участь Мар'яна Бондаренко, Микола Тобіянський та Микола Левкович. „Ревію – 1999“ режисерували Андрій Смут та Світлана Площанська – керівники кляси та вчителі української мови в нашій школі. Помічник режисера Андріян Квітковський – абсольвент цієї школи. Заповідач – Дженіфер Клог, звук і освітлення – Андрій Гнатюк і Андріян Квітковський. Характеризація – Любу Китастої, летючки та програмки виконали Руфі Лим, Никол Мацієвська, Брендон Рубага і Матвій Навроцький.

Висловлюємо вдячність отцям Василіянам на чолі з парохом о. Робертом Лукавим, ЧСВВ, за їх турботу, а також слова вдячности всьому учительському складові на чолі з директором Софією Рудницькою. Нехай цей успіх буде початком дальших досягнень в житті наших випускників.

Христина Годів-Юзич

„Лікарський вісник“ на пошану Софії Парфанович

Книжка „Лікарський вісник“ (Львів-Чикаґо, 1999, 140 стор.), видана заходами Лікарської комісії Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові, Українського Лікарського Товариства у Львові та Українського Лікарського Товариства Північної Америки.

Цей том „Лікарського збірника“ – особливий, бо присвячений життю та творчості Софії Парфанович. В минулому році сповнилося 100 років з дня її народження. Зі статті д-ра Павла Пундія „Софія Парфанович – лікар, громадянка, письменниця“ дізнаємось, що вона народилася 7 червня 1898 року у Львові. Належала до засновників Українського гігієнічного товариства (1929), була головою протиалькогольного та протинікотинового товариства „Відродження“, редактором його друкованого органу „Відродження“. Вона працювала пізніше лікарем-асистентом у гінекологічній та акушерській клініці Львівського медичного інституту, де написала наукову працю про дослідження злоякісних новотворів, яку 1941 року подала на конкурс на звання доцента.

У США Софія Парфанович спочатку працювала в одному із шпиталів Огайо, потім переселилася до Дітройту, але в липні 1962 року через хворобу залишила фахову працю і зайнялася літературною творчістю. Померла Софія Парфанович 1968 року. У споминах Ірини Даценко, Катерини Штуль, Ярослава Рудницького, Ганни Черінь, Лесі Храпливої, Іларіона Чолгана Софія Парфанович постає як людина, яка бачила у своїх пацієнтах не лише хворих, але також людей, що страждають, і це часто ставало причиною їхньої недуги. Як педагог і вихователь, вона готувала кадри медичних працівників, служила за приклад відданої праці задля суспільства. Як письменниця, збагачувала нашу національну культуру художнім досліджуванням злободенних тем життя. Як жінка, боролась у перших рядах українського жіноцтва за права жінки у суспільстві. Вона залишила безціннийвнесок у скарбницю знань нашого народу.В другій частині збірника подано деякі літературно-публіцистичні твори авторки. Свій вступ до збірника редколегія закінчує словами: „На завершення – наші слова подяки д-рові Павлові Пундієві, довголітньому архіваріусові СФУЛТ, який надав у розпорядження редколегії ґрунтовні матеріяли з творчости Софії Парфанович та сприяв матеріяльному забезпеченню видання. У розпорядженні НТШ та УЛТ у Львові знаходиться творчий доробок С. Парфанович. Віримо, що сприятливі обставини нашого національного розвитку дають надію на перевидання літературної спадщини Софії Парфанович в сучасній Україні“.

Д-р Юліян Мовчан

* * *

На відміну від попередніх збірників, ця книжка присвячена лише одній темі, а саме діяльності відомої лікарки, громадської діячки та письменниці д-ра Софії Парфанович-Волчук. Книжка має 140 сторінок і складається із двох головних частин. Крім цього, є короткий вступ від редакційної колеґії, предовга бібліографія статтей д-ра Парфанович і статтей про неї та список її художніх творів. Всі статті – українською мовою, за винятком ґрунтовної статті д-ра Павла Пундія, довголітнього архівара Світової Федерації Українських Лікарських Товариств, котру подано також і англійською мовою. Крім д-ра Пундія, авторами статтей є Ірина Даценко, Ярослав Рудницький, Маріян Панчишин, Ганна Черінь, Леся Храплива та Іларіон Чолган.

Читаючи цей „Лікарський збірник“, ми, старші віком члени української громади США, ще раз переживаємо бурхливі часи польської, совєтської та німецької окупації українських земель перед, під час і після Другої світової війни, включно з еміґрацією. Молодші читачі мають нагоду ознайомитися з життям і творчістю д-ра Парфанович, визначної лікарки-гінеколога, щирої патріотки та письменниці, піонерки у змаганні за здоров'я українського народу, зокрема жінок. Читаючи її літературні твори, разом із авторкою відчуваємо її переживання, а також її гумор, коли вона говорить про людей, звірят та природу взагалі. У цій цінній книжці знайдено також декілька фотографій Софії Парфанович, зокрема із часів її активної діяльности.

Олег М. Волянський

СПОРТ

В УКРАЇНІ

Закінчився сезон в професійній футбольній лізі

Закінчився Чемпіонат професійної футбольної ліги України. Звання чемпіона і золоті медалі здобула київська команда „Динамо”, яка тепер виборюватиме першість Ліги европейських чемпіонів.

Донецький „Шахтар – на другому місці, третє несподівано завоював клюб „Кривбас” з Кривого Рогу. Обидва ці українські клюби змагатимуться за Чашу Европейської футбольної федерації. Львівські „Карпати”, що опинилися на четвертому місці, але були фіналістами ігор за Чашу України, теж здобули право виступати в іграх за Чашу Европи.

Клопітливо для проводу закінчилися ігри в першій лізі. За правилами, перші два клюби з цієї ліги переходять на 15 і 16 місця вищої ліги, які в цьому сезоні мають залишити „Прикарпаття” з Івано-Франківського і СК Миколаїв. Але переможець ліги – „Торпедо”, Запоріжжя, з огляду на фінансову скруту відмовився від підвищення, а київське „Динамо”-2, що зайняло друге місце, як резерва першої команди не може авансувати. Таким чином, на перехід мають право клюби, що зайняли – 3–4 місця – одеський „Чорноморець” і ФК „Черкаси”. Якщо для „Чорноморця” перехід пройде без труднощів, то футболісти Черкас, мабуть, будуть змушені провести гру з івано-франківським „Прикарпаттям”. Переможець мав би зайняти 15 місце у вищій лізі. Остаточне слово – за проводом ліги.

Перемога Катерини Писецької

В болгарському місті Бялій Слатіні відбувся міжнародний турнір „Золотий обруч” з художньої гімнастики, в якому змагалися 33 спортсменки з 11 країн. Впевнено виступила Катерина Писецька з України, яка здобула 55, 150 точок і зайняла перше місце, випередивши болгарок Е. Палсієву і С. Мітєву. Друга українка, вихованка Люби Серебрянської, Оля Пегетяк увійшла до десятки найсильніших, посівши 9-те місце.

Турнір „Золотий обруч” фахівці вважають оглядом майбутніх олімпійських зірок. В минулому з нього розпочали свій шлях у великий спорт олімпійські чемпіонки М. Лобач і Л. Серебрянська.

Успіх гімнасток Львова

Водночас з міжнародним турніром з художньої гімнастики в Болгарії в Мадярщині відбувався міжнародний турнір зі спортивної гімнастики. Україну представляли гімнастки Львівського училища фізичної культури – майстер спорту міжнародної кляси Галина Тиряк, кандидатка у майстри спорту Оксана Пашкевич та Оля Шалива. Українки випередили господарок турніру на 0,95 точки і румунок на 1,45 точки, які зайняли, відповідно, 2-ге і 3-тє місця. Г. Тиряк здобула перше місце в індивідуальних змаганнях, залишивши позаду румунок Ж. Сікору і П. Русан.

В групі юначок О. Пашкевич зайняла друге місце після румунки П. Слабу. Не було рівних О. Шаливі в наймолодшій групі, в якій українка здобула першість. Українки на цьому турнірі здобули три золоті, 5 срібних і 1 бронзову медалі.

Тенісисти програли

На світовому турнірі з тенісу у Вімбледоні, Англія, українсько спортсмени Андрій Медведєв та Олена Татаркова програли відповідно Д. Несторові з Канади і В. Вільямс з США. Вони вибули з турніру.

Матеріяли про події спорту подав ***Омелян Твардовський***

В шаховому журналі „Вертикаль” згадали про УСЦАК

У квітневому числі шахового журналу „Вертикаль” поміщені цікаві шахові партії українських шахістів з діяспори: Бачинський–Пошар, Попович–Паолоцці. Коментуючи вихід книжок з шахової тематики, головний редактор журналу Олександер Малієнко, між іншим, написав: „Минуло шість років після перевидання у Львові книги знаного історика шахів Юрія Семенка із Мюнхену „Шахи в Україні”. Наступні видання такого пляну, що з'явилися останніми роками в нашій країні, здебільшого розповідають про шахове життя в українській діяспорі.”. З книги переконуємося, пише О. Малієнко, що шахісти діяспори уважно стежать за шаховими подіями в Україні. Спортивна структура США і Канади – УСЦАК – організувала спеціяльний фонд „Тетяна-Руслан” (тобто Кононенко–Пономарьов), який надав цим шахістам спонзорську допомогу. Недавно Руслан Пономарьов, виступаючи в ранковій передачі телеканалу „1+1”, щиро подякував за цю підтримку.

Календарець тенісових змагань –1999

31 липня–1 серпня	– Подвійні ігри, Союзівка
4–6 вересня	– Першості УСЦАК, Союзівка
18–19 вересня	– КЛК, Союзівка
2–3 жовтня	– „Тризубівка”

Він світильником...

(Закінчення зі стор. 12)

він, були гнані й переслідувані за правду". Кредом Івана Світличного були рядки його вірша – „Жити не для свята і помпез параду", як і назви його поезій – „Серце для куль і рим" і „У мене – тільки слово", – в них доля і вдача автора. Мих. Косів, народний депутат Верховної Ради, вважає Івана Світличного найяскравішим представником шістдесятників в ті роки, коли Схід і Захід України, століттями роздирані чужинцями, „кинулися назустріч, спрагнені взаємного пізнання". Зустрічі й розмови з Світличним – як з людиною високої душевної культури й інтелекту, були дуже потрібні в тій атмосфері держави-тюрми, а його мужні вірші втілювали громадянську совість, свідчили, що ми не були „німими, підлими рабами".

За словами Михайлини Коцюбинської, шістдесятники були виявом духовного дозрівання, нового мислення в надрах тоталітаризму. І в ті 60-ті роки був відчутний „відблиск світла, випромінюваний Іваном Світличним, бо його „українськість" була „його працею і диханням" і довкола нього була „авреоля людяности" – люди зліталися до нього, як метелики до світла.

Кілька поданих тут уривків спогадів не вичерпують багатостороннього образу Івана Світличного і його страдницької „дороги болю", докладніше про це в книзі спогадів, бо вона ж є й вартісним документом для історії шістдесятництва, зі свідченнями живих і вже померлих учасників. В читача спогадів про „доброокого" Івана Світличного зроджується несхитне бажання – з глибокою пошаною схилити голову перед пам'яттю цього осяйно-світлого патріота, як і перед сподвижниками його хресного шляху – вірною дружиною Леонідою й гідною наступницею – сестрою Надією, – їм же у великій мірі належить і заслуга появи на світ цієї доброї книги. Зміст її корисно доповнюють 20 родинних світлин, бібліографічних видань, перекладів, публікацій, статтей і рецензій Івана Світличного, як також покажчик імен.

Валентина Юрченко

УКРАЇНА: АНАТОМІЯ ...

(Закінчення зі стор. 5)

Від інших просто відмахнулись. Сьогодні важко спрогнозувати, чим закінчаться президентські вибори. Але вже ясно, що дала глибоку тріщину накладена на Україну російська схема: Кучма або Симоненко, тобто з двох бід люди оберуть меншу – Кучму.

Все більше виборців схиляються до того, що потрібен інший варіянт – і він має бути. До того ж, до виборів ще майже півроку, і фактично ще не розпочалась "війна компроматів", хоча перші постріли зроблені. Щодо Лазаренка – компромат себе виправдав: експрем'єр зійшов з політичної арени України. Нещодавно дано досить потужний залп по народному депутатові Олександрові Волкову, представникові Кучми у Центрвиборчкомі, який фактично є начальником штабу його команди. Його звинувачено в тому ж, у чому був звинувачений Лазаренко: у відмиванні брудних грошей, відкритті численних банківських рахунків на великі суми за кордоном без дозволу на це Національного банку, скуповуванні нерухомости в інших країнах і таке інше. Цією справою має зайнятися спеціяльна парляментська комісія. При підтвердженні фактів – закордонна преса про них досить широко писала – це буде дошкульним ударом по Леонідові Кучмі – і, схоже, не останнім.

Перегони тривають, напруга зростає, сюжети закручуються круто. Здається, і в цьому Україна може подивувати світ.

Віталій Карпенко

Зустріч президентів...

(Закінчення зі стор. <None>)

Президенти України і Росії Леонід Кучма і Борис Єльцин під час зустрічі, що відбулася в Москві 4 липня, обговорили питання зміцнення безпеки і довіри в Европі. Глави держав обговорили міжнародну ситуацію, становище в Югославії, питання стратегічного партнерства. Було також розглянуто широкий спектр економічних питань, у тому числі й проблеми активізації зв'язків на рівні урядів двох держав.

"Я задоволений переговорами з Президентом Росії Борисом Єльциним", - заявив Президент України Леонід Кучма після повернення в Київ з Москви. За його словами, значна частина неформальної зустрічі була присвячена подальшому розвитку українсько-російських відносин. Як повідомив український Президент, глави держав досягли "значного просування" в активізації торговельних відносин. Л.Кучма особливо відзначив "доброзичливість Президента Росії Б.Єльцина по відношенню до України і його бажання налагодити взаємовигідні відносини з українською державою".

Лідер Соціялісичної партії Олександер Мороз висловив жаль з того приводу, що неформальна зустріч Президентів України та Росії Леоніда Кучми та Бориса Єльцина, як і попередні, не принесла жодних серйозних угод в економічній сфері.Незважаючи на всі заяви про необхідність інтеґрації, сприяння російським інвестиціям в українську економіку, „все це залишається лише розмовами", якщо не зараховувати до успіхів в українсько-російських відносинах „віддання Миколаївського глиноземного заводу відомим у Росії кримінальним структурам". Лідер Соціяліс-тичної партії зазначив, що радий за широко розафішовані відомості щодо успіхів обох Президентів у рибальстві, які свідчать про те, що вони готові до заслуженого відпочинку.

Президент України Леонід Кучма вважає, що у розрахунках з Росією можливим є механізм взаємозаліку.

XX століття: ПОДІЇ І ДАТИ

1924-ий рік:

21 січня – помер засновник СССР Володимир Ульянов (Ленін).

12 лютого – загинула Ольга Басараб.

25 січня – у Франції відкрилась перша зимова Олімпіяда.

15 червня – Форд випустив 10-мільйонне авто (ціна авта 290 долярів).

28 вересня – американські летуни здійснили перший переліт довкола плянети.

30 листопада – передано по кабелю перше фото з Лондону до Нью-Йорку.

В США засновано ФБР; AT&T і General Flectric заснували Бел-лябораторію; придумано записник на спіралях; у Харкові почала передачі перша в Україні радіостанція.

1925-ий рік:

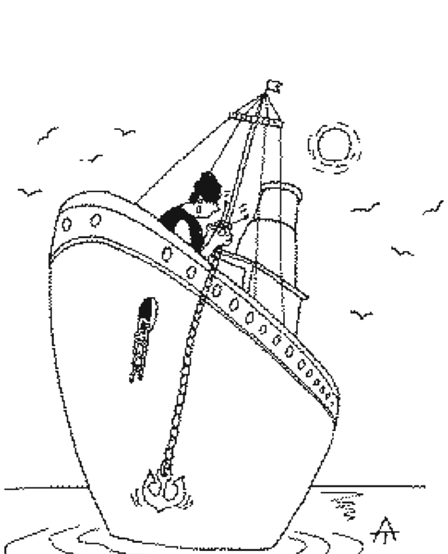
24 січня – повне сонячне затемнення вперше за 300 років спостерігалося в Нью-Йорку.

12 березня – помер Сун Ят-Сен.

6 червня – Волтер Крайслер заснував автомобільну компанію.

11 липня – в Галичині засновано Українське Національно-Демократичне об'єднання.

8 серпня – 40 тисяч членів Куклукс-клану здійснили марш на Вашінгтон; в грудні до влади в Персії прийшов Реза Хан, почавши династію Пахлеві; в Німеччині опубліковано книжку Гітлера „Майн Кампф"; в США впроваджено національний правопис.

БУДЬТЕ ЗДОРОВІ!

Чому люди скрегочуть зубами?

В деяких випадках скреготіння зубами є наслідком емоційного стресу. Часто люди, які скрегочуть зубами, розповідають лікареві, що вони пережили сімейні негаразди або матеріяльні скрути, готуються до екзамену, бояться втратити роботу. Іншими ймовірними причинами скреготіння зубами є неправильний прикус, порушення сну і зловживання алкоголем. Таким людям лікарі радять вживати менше спиртного, розслаблюватися перед сном, а для цього – прийняти, наприклад, теплу ванну чи обговорити свої проблеми з близькою, доброзичливою особою або послухати легку музику.

Можливо, вдень ви помічаєте, що скрегочете зубами або надмірно стискаєте їх. Але як дізнатися, чи ви робите це також під час сну? Запитайте про це того, хто спить з вами в одній кімнаті, бо деколи при хронічному скреготі зубами можна почути досить голосні звуки. Після прокидання ви можете відчувати біль у скронях або ваші щелепи за інерцією клацатимуть.

Лікар може помітити, що у вас зуби надто стерті і порадить користуватися пристосуванням, яке накладається на зуби перед сном. Хоч після цього скрегіт не зникне, зате ви зможете захистити зуби від подальшого пошкодження.

Чи можна запобігти ракові?

Останнім часом дослідники в усьому світі отримали переконливі докази того, що риск захворювання на рак може бути значно знижений за допомогою комплексу нескладних заходів, що стосуються загального режиму життя людини. Ось основні з них, зформульовані фахівцями з Ньюйоркського ракового центру:

–Зменшіть кількість жирів, які ви вживаєте, до рівня, що не перевищує 20 відсотків від загального денного раціону. Зловживання жирами особливо сприяє виникненню раку кишок, легенів, простати у чоловіків та молочної залози у жінок;

– Введіть до своєї дієти більше продуктів, що містять клітковину. Вам необхідно вживати не менше 25 грамів клітковини на день;

– До вашого денного раціону повинні входити страви, що містять не менше п'яти різних видів овочів та садовини.

– Регулярно виконуйте фізичні вправи, тривалістю не менше 30 хвилин на день. Особливо добрими є ходіння, нешвидкий біг, їзда на велосипеді, плавання.

Їжте рибу – проживете довше

Журнал Американської медичної асоціяції опублікував результати багаторічних досліджень, проведених бостонськими лікарями. Вони розпочалися в 1982 році і охопили понад 20 тисяч пацієнтів віком від 40 до 84 років. Вивчався вплив харчування людей на їхнє здоров'я, зокрема зв'язок між регулярним вживанням рибних страв і серцево-судинними захворюваннями.

Виявилося, що у тих пацієнтів, які їли рибу принаймні раз на тиждень, ризик раптової смерти від інфаркту міокарду (тобто, атаки серця) виявився на 52 відсотка нижчим, ніж у тих, хто їв рибу раз на місяць.

Тому автори дослідження дійшли висновку, що для профілактики інфаркту достатньо вживати щотижня 100–150 грамів риби. Згадану властивість має будь-яка риба, за вийнятком тісі, у якої є так зване темне м'ясо.

В КІНЦІ ГАЗЕТИ

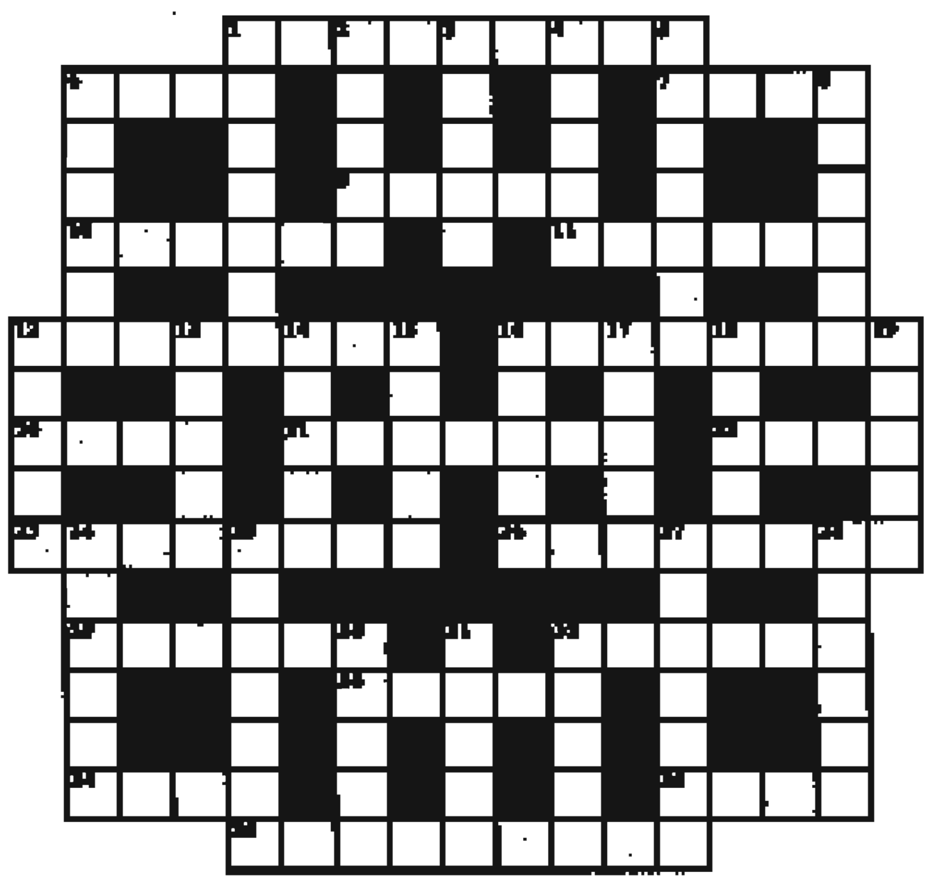
Редька – від раку, йогурт – від простуди

Дослідники з'ясували, що звичайна редька є добрим засобом для лікування хвороб серця, раку. Її щоденне споживання сприяє зміцненню імунної системи, виведенню з організму канцерогенних речовин, холестерину, лікуванню цукрового діябету. Редька знешкоджує мікроби у нирках, очищує сечовідні шляхи і зміцнює ясна. Їсти її можна скільки хочеться і в будь-якому вигляді.

Йогурт теж здатний ефективно боротися із збудниками деяких захворювань. Завдяки протеїнові і бактеріям, які перетворюють лактозу на молочну кислоту, йогурт підвищує імунітет людини. Щоденне його вживання, в кількості щонайменше 175 грамів, дозволяє зменшити риск простудних захворювань на 25 відсотків.

Д-р Юліян Мовчан

Хрестиківка

Горизонтально:

1. Притока Дністра. 6. Грязьовий курорт в Галичині. 7. Народний співець в Казахстані. 9. Чоловіче ім'я. 10. Містечко на річці Жванчик. 11. Дашок на лямпу. 12. Червоне сукно. 16. Історична назва західньої України. 20. Біблійна повія з Єрихону, помічниця Ісуса Навина. 21. Міграція птахів. 22 Основа. 23. Місто нафтовиків, описане Іваном Франком. 26. Гори в Італії. 29. Найнятий робітник. 32. Винахідник пароплава. 33. Місто в Казахстані (раніше – місто Шевченко). 34. Озеро, яке замальовував Тарас Шевченко в експедиції О. Бутакова. 35. Графік, ілюстратор книжок Є. Гребінки і М. Гоголя. 36. Засновник і директор „Народної Лічниці" у Львові.

Вертикально:

1. Курай. 2. Галицький князь. 3. Сторожа. 4. Жіноче ім'я. 5. Село в Пустомитівському районі на Львівщині. 6. Одна з географічних координат. 8. Основна одиниця нервової системи. 12. Кошик. 13. Стара назва мешканців Північної Африки. 14. Ентузіязм. 15. Характер. 16. Кравецький інструмент. 17. Російський мореплавець і географ, дослідник Нової Землі. 18. Пастух 19. Кочівники, які перейшли з Азії на Дунай. 24. Журнал Кирило-Методіївського братства. 25. Ім'я Мокрієвича, автора віршованих перекладів біблійних книг. 27. Мотуз для худоби. 28. Норвезький полярний дослідник, лавреат Нобелівської премії. 30. Сибірський ліс. 31. Період. 32. Село на півночі Львівської области.

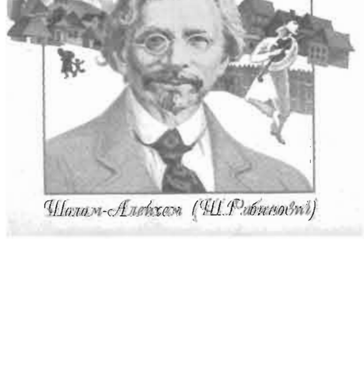
Люди різної долі

ФІЛАТЕЛІЯ

Нинішнього року пошта України випустила два ілюстрованих конверти, присвячених видатним людям України, доля яких дуже різнилася. Художник Олексій Кохан відтворив на франкованому конверті портрет видатного громадсько-політичного і культурного діяча Закарпаття о. Августина Волошина, замордованого комуністичним режимом в СССР.

Педагог, публіцист, священик (шкода, що на конверті немає звичного в таких випадках зазначення священства о. Августина) був президентом Карпатської України.

Шолом-Алейхем (насправді – Шолом Рабинович, 1859 – 1916) до часів комуністичного терору не дожив, а тому мав можливість (останні роки життя – в Америці) написати багато талановитих творів з життя євреїв в Україні. Автор конверта до 140-річчя від народження Шолом-Алейхема – художник М. Кочубей.

Після короткої недуги, у присутності своєї родини, відійшов у вічність в лікарні Нью-Йорку, 3 липня ц.р., великий пропагатор кобзарства та бандури

МИКОЛА ДОСІНЧУК-ЧОРНИЙ

Микола Досінчук-Чорний народився в родині православного священика 20 квітня 1918 р. в селі Кураш, Сарненського району на Волинському Поліссі. В 30-их рр. мгр. М. Досінчук-Чорний залишив духовну семінарію в м. Крем'янці на Волині та виїхав до Львова, щоб брати участь у визвольному русі за незалежність України, який спалахнув в той час в Галичині. Наприкінці Другої світової війни мгр. Досінчук-Чорний був змушений покинути свою батьківщину і опинився у 1949 р. в Нью-Йорку.

Микола Досінчук-Чорний усе своє життя в США жив Україною та її бандурою. Для М. Досінчука-Чорного, бандура була начебто амбасадором його країни в той час, коли світ так мало знав про Україну. Він вважав, що світ почує „золотий голос України", зрозуміє, що вона жива і прагне бути вільною. Хоча покійний сам ніколи не грав на бандурі, у 1973 р. він заснував Школу кобзарського мистецтва в Нью-Йорку, був головним редактором першого та єдиного в світі двомовного періодичного видання – журналу „Бандура". В 1980-их рр. подорожував по українських поселеннях південної Америки, куди завіз молодим українцям майже 300 подарованих меценатами бандур.

Його численні публікації допомогли бандуристам світу збагнути, що вони – члени великої громади та учасники великого руху. В останніх роках, після відновлення незалежности України, М. Досінчук-Чорний кожного літа подорожував по Україні, зустрічаючись з молодими, талановитими бандуристами, надаючи їм матеріяльну допомогу та можливість показати своє мистецтво перед світом.

М. Досінчук-Чорний залишив у глибокому смутку: дружину Стефанію, доньок – Ірину Андреадіс та Лідію Матіяшек, синів – Остапа і Олега Венгерчуків, внучку – Андрею Венгерчук і численну родину в США, Канаді і в Україні. Замість квітів бажаючі можуть складати пожертви на спеціяльний фонд розвитку кобзарства через журнал „Bandura Magazine", 84-82 164th Street, Jamaica, NY 11432.

КРАЙОВА УПРАВА БРАТСТВА КОЛИШНІХ ВОЯКІВ
І-ої ДИВІЗІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ В США
ділиться з побратимами і українською громадою сумною вісткою,
що 1 липня 1999 р. відійшов у вічність

бл. п.

ЕВГЕН ШИПАЙЛО

проживши 75 років.

Хорунжий І-ої Дивізії Української Національної Армії, Голова Крайової Управи Братства в США і Містоголова Головної Управи.

ОПЕЧАЛЕНІЙ ДРУЖИНІ ПОКІЙНОГО і ЙОГО РОДИНІ
глибоке співчуття висловлюють

УПРАВА і ЧЛЕНИ БРАТСТВА

У П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого дорогого, незабутнього МУЖА

св. п.

скульптора

МИХАЙЛА ЧЕРЕШНЬОВСЬКОГО

у вівторок, 20 липня 1999 р. о год. 8-ій ранку
буде відправлене

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в церкві св. Юра, в Нью-Йорку

Друзів, приятелів та знайомих просимо
в цей день згадати його в своїх молитвах.

Дружина ЛЮДМИЛА з ріднею

УКРАЇНСЬКА КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ ім. Т. ШЕВЧЕНКА
З жалем повідомляє, що 13 червня 1999 р. передчасно відійшов
у вічність наш друг і побратим, довголітній член Капелі та управи

бл. п.
АВҐУСТИН МАЛКОВИЧ
„Ґустьо"

ПОХОРОН відбувся 17 червня 1999 р. в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
ПАНАХИДА була відправлена 1 липня 1999 р. в церкві св. Йосафата, у Воррен, Миш.

Родині складаємо наші глибокі співчуття.

УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ

Ділимося сумною вісткою, що, з волі Всевишнього, 3 липня 1999 року відійшов на 86-м році життя у вічність наш МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.
ІВАН БЛИЗНАК

довголітній учитель в Україні, в таборах і в школі св. Юра в Нью-Йорку

ПАНАХИДА відбулася в суботу 7 липня 1999 року в похоронному заведенні Петра Яреми. Похорон в четвер 8 липня 1999 року з церкви св. Юра, на цвинтар св. Андрія Первозваного в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишилися в глибокому смутку:
дружина – ОЛЬГА
донька – УЛЯНА
син – НЕСТОР з дружиною ОРИСЕЮ і донями НАТАЛЕЮ і ДІЯНКОЮ
сваха – СОФІЯ ПАТРИЛО
та родина в Україні

Ділимося сумною вісткою, що 29 квітня 1999 р. упокоїлася найдорожча, незабутня МАМА, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ і ТІТКА тиждень перед її 95-літтям

бл. п.
паніматка
ЄЛИСАВЕТА ВАСИЛІВ
з дому БІЛЕЦЬКА

вдова по бл. п. о. прот. Йосипу Василіву

ПОХОРОННА св. Літургія і похорон відбулися 3 травня 1999 р. в українській православній катедрі св. Володимира у Торонто.
ПОХОВАНА на цвинтарі „Prospect" біля бл. п. о. прот. Йосипа, секція 30, ділянка 511.

У глибокому смутку залишилися:
доньки – КАТЕРИНА з чоловіком ПЕТРОМ СИДОРЕНКОМ
– ЛЮБОВ з чоловіком ЯРОСЛАВОМ БАЗЮКОМ
внуки – АНДРІЙ БАЗЮК з дружиною ТЕРЕСОЮ
– НАТАЛЯ БАЗЮК-ШВАГА з чоловіком РОСТИСЛАВОМ
– ВАСИЛЬ СИДОРЕНКО з дружиною НАДІЄЮ
– ГАЛИНА СИДОРЕНКО
правнуки – ЗОРЯНА і НАДІЯ БАЗЮК
– КАЛИНА і ЮРІЙ БАЗЮК-ШВАГА
– НАТАЛЯ СИДОРЕНКО
племінниці – ЄВГЕНІЯ КОЦЮБА
– СОФІЯ КРАВЕЦЬ з чоловіком ФІЛОГОНІЄМ і родиною
– ТЕТЯНА ПАЛАНЮК з чоловіком ВАСИЛЕМ і родиною
племінник – ЄВГЕН ВАРВАРІВ з дружиною ТАМАРОЮ і родиною

ОЛЕНА ВАРВАРІВ, вдова по племіннику
КОНСТАНТИНУ ВАРВАРОВУ з родиною
племінниці з родинами в Україні і в Польщі.

... Пам'ять її з роду в рід ...

УКРАЇНСЬКА АМЕРИКАНСЬКА КООРДИНАЦІЙНА РАДА
з великим смутком повідомляє українську громаду, і своє членство, що в суботу, 2 липня 1999 р. після важкої недуги, відійшов у вічність в Нью-Йорку, на 86-му році життя, довголітній працівник канцелярії нашої централі УАКР, учитель народних шкіл в Україні, в переселенчих таборах і в Школі Українознавства при церкві св. Юра в Нью-Йорку, зразковий громадянин, щирий український патріот

бл. п.
ІВАН БЛИЗНАК

ПАНАХИДА в похоронному заведенні Яреми в Нью-Йорку у середу, 7 липня 1999 р. вечером.
ПОХОРОН з церкви св. Юра в Нью-Йорку в четвер, 8 липня 1999 р. на цвинтар св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Родині складаємо щирі співчуття і вислови глибокого жалю.

Вічна йому пам'ять!

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ
в Нью-Йорку
повідомляє з великим жалем своїх членів та українське громадянство, що в п'ятницю, 18 червня 1999 р. відійшов у вічність

св. п.
інж.
ЮЛІЯН К. ЯСТРЕМСЬКИЙ

видатний архітектор, один з членів основників і активний член УІА, впливовий член професійних і громадських товариств і організацій.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулись 23 червня 1999 р.в церкві св. Юра в Нью-Йорку, а опісля на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Горем прибитій дружині ОЛІ і РОДИНІ складаємо найщиріші співчуття.

ДИРЕКЦІЯ УІА

Ділимося сумною вісткою, що 16 червня 1999 р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМА і БАБУНЯ

бл. п.
СТЕФАНІЯ ДЖУЛИНСЬКА

Нар. 12 вересня 1897 р. в селі Верещиця, коло Львова, в священичій родині Прихитків.
Покійна вдова по крилошанинові о. Павлові Джулинському.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 18 червня 1999 р. з церкви св. Миколая в Торонто, з похоронного заведення Cardinal.

Вічна їй пам'ять!

В глибокому смутку горем прибиті прощають покійну:
доньки – МИРОСЯ ЛАДА з родиною
– ЛЕСЯ ҐУЛА з родиною
сини – ЛЮБКО з родиною
– ОРЕСТ з родиною
ближча і дальша родина, знайомі і приятелі.

Тлінні останки спочили в спільному гробі о. Павла на Парк Лавн кладовищі в Торонто.

Просимо згадати покійну у своїх молитвах.

За мову, зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає.

Ділимося сумною вісткою, що 4 липня 1999 року відійшла у вічність
наша найдорожча МАМА, БАБУСЯ і ПРАБАБУСЯ

св. п.
ЛЮБОВ ВОЛОДИМИРІВНА ФИЛИПОВИЧ
з дому КОВТУН

ПАНАХИДА відбудеться в понеділок, 12 липня 1999 р. о год. 7-ій веч. в Lytwyn & Lytwyn Funeral Home, Union N.J.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у вівторок, 13 липня 1999 р. о год. 9-ій ранку в українській православній церкві св. Вознесіння у Clifton, N.J., а опісля на цвинтар св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишила у глибокому смутку:
доньку – ІЮ ЛІСОВИЧ ВАСИЛЕНКО
внуків – РОМУ ЛІСОВИЧ
– БОГДАНА ЛІСОВИЧА
правнуків – АЛЕКСАНДРА і КІРУ МИСЬКІВ

Вічна їй пам'ять!

Ділюся сумною вісткою, що 3 червня 1999 року у Мюнхені на 68-му році життя упокоївся мій БАТЬКО – колишній діяч „Пласту" та активний член української громади у Німеччині

бл. п.
ЛЮБОМИР ГІЛЬТАЙЧУК

народжений 24 листопада 1931 року в селі Камінне, Івано-Франківської області.

Після ПАНАХИДИ у Мюнхені, покійного 11 червня похоронено в Новому Ульмі в могилі його батьків – протопресвітера УАПЦ Михайла Гільтайчука та панімаки Анни Бойчук-Гільтайчук.

Приятелів та знайомих покійного прошу згадати його у своїх молитвах.

Вічна йому пам'ять!

Син Юрій з дружиною Линн

Ділимося сумною вісткою, що 15 червня 1999 р. відійшов у вічність на 69-му році трудолюбивого життя наш найдорожчий СИН, МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і СТРИЙКО

бл. п.
ЛЮБОМИР ТРАЧ

нар. 20 квітня 1930 р. у Козярах, Тернопільщина

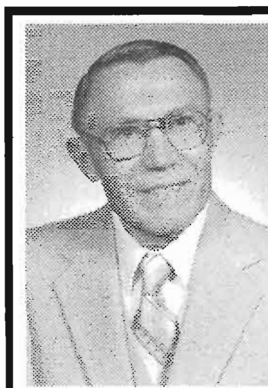
Покійний був людиною благородного характеру, невтомним громадським працівником і щедрим жертводавцем на національно-громадські та релігійні цілі.

ПАРАСТАС за спокій його душі відбувся в неділю, 20 червня о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Кофер-Кольскі-Камдс у Маямі Шорс, Фл.

ПОХОРОН у понеділок, 21 червня 1999 р. о год. 10-ій ранку з УКЦеркви Успення Пречистої Діви Марії в Маямі, Фл. Тлінні останки спочили на Флеглер Меморіял Ґарден у Маямі, Фл.

Ґорем опечалені:
мама – АННА
дружина – ІРЕНА
сини – МАРКО й ОЛЕГ
доня – НАТАЛЯ
брат – ЛЬОНЯ з дітьми
кузен – СВЯТОСЛАВ БУГЕРА з дружиною МАРҐАРЕТ
ближча й дальша родина в Канаді й Україні.

Вічна йому пам'ять!

В пам'ять мого найдорожчого МУЖА

бл. п.
ОСТАПА ЗАХАРКОВА

за рішенням нас обох, складаю значну пожертву

на

ВАСИЛІЯНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
Філософсько-Богословських Студій
ім. Митрополита Йосифа В. Рутського

Золочів, Україна

на руки Владики Іннокентія Лотоцького ЧСВВ
Чикаго, Іл.

Дружина ІРИНА

Ділимося сумною вісткою з родиною і знайомими в Україні і США, що 11 червня 1999 року відійшла у вічність в Україні наша дорога СЕСТРА, ТЕТА і КУЗИНКА

бл. п.
ОЛЬГА МАЛИЦЬКА

з дому ЛЯЛЬКА
народжена 1908 року в Рогатині, Івано-Франківської області.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в церкві Пресвятої Богородиці в Рогатині. Похована на міському цвинтарі в Рогатині в Україні.

В смутку залишені:
дочка – ДАРІЯ з чоловіком МИКОЛОЮ і родиною
сестра – СОФІЯ БІСИК-ЛЯЛЬКА з чоловіком ОЛЕКСАНДРОМ і сином МИРОНОМ з родиною
швагер – ЯРОСЛАВ БЕРЕЗОВСЬКИЙ з синами АНДРІЄМ і ОМЕЛЯНОМ з родинами
кузинка – ІРЕНА БЛИЗНАК з чоловіком БИЛОМ
кузини – ОРЕСТ БЛИЗНАК з дружиною ПАТРИЦІЄЮ
– АЛЕКС ЛЯЛЬКА з дружиною РІТОЮ

Вічна їй пам'ять!

Ділимося болючою вісткою з родиною і приятелями, що в п'ятницю, 2 липня 1999 року відійшов від нас, на 75 році життя після трагічного випадку наш найдорожчий і незабутній МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.
ЕВГЕН ШИПАЙЛО

ПАНАХИДА відбулася у вівторок, 6 липня 1999 року о год. 7 вечора в похоронному заведенні Lakeview Memorial Home, 371 Lakeview Ave., Clifton, N.J.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 7 липня 1999 року о год. 9 ранку в церкві св. Миколая при 216 President St., Passaic, N.J. Похорон на цвинтарі Holy Cross Cemetery, North Arlington, N.J.

Залишені в смутку:
дружина – ВОЛОДИМИРА
сини – ЮРІЙ з дружиною РОМОЮ, внучки: РЕНАТА, АНДРЕЯ, ДІЯНА
– РОМАН з дружиною ШЕРІ, внучки: АННА і ЕЙМІ
– ОЛЕКСАНДЕР
сестра – ОЛЕКСАНДРА ТАРНАВСЬКА з мужем ОМЕЛЯНОМ
сестріnниця – МАРІЯ ТАРНАВСЬКА
сестрінок – ЮРІЙ ТАРНАВСЬКИЙ з дружиною УЛЯНОЮ і дітьми
швагерка – ЛІДІЯ КОЗАК з дітьми і внуками
сваха – МАРІЯ ФІГОЛЬ
кузини – БОГДАН ШИПАЙЛО з дружиною ЛІЛЕЮ і дітьми
– ІГОР ШИПАЙЛО з родиною
– АСЯ ЛИСИНЕЦЬКА з мужем ОРЕСТОМ, дітьми і внуками
– БОГДАН ШАРКО з родиною
– МИРОН ШАРКО
– ОЛЯ ГОЛОВІНСЬКА
– МАРТА ДЕДЕЛЮК з родиною
та дальша родина в Америці, Канаді і Україні

Замість квітів проситься складати пожертви в пам'ять покійного на Братство охорони воєнних могил „Brody-Lew" або на Фонд Чорнобиля СУА.

З волі Всевишнього відійшов у вічність по довгій і тяжкій недузі
на 81-му році життя, знаменитий живописець рідної Гуцульщини

бл. п.
ЯРОСЛАВ ПЛАВЮК

дружина – ХРИСТИНА (ДОДА)
доні – АДРІЯНА з чоловіком РОЙ КУК
і дітьми СІДНЕЙ і ОЛІВІЯ
– СОФІЯ з мужем РІК СМІТ
і сином МИКОЛЬЦЬОМ
теща – ЛЕОНТИНА ЗАРИЦЬКА
родина в Канаді і Гуцульщині (Україна)

Чи чуєте? Дує вітер зловісний...
Настає ніч. Тьма..
Евген Маланюк

Ділимось сумною вісткою з Українською громадою,
що 16 червня 1999 року , Чехія,
по довгій недузі відійшов у вічність, проживши 65 років

бл. п.
БОГДАН МАЛАНЮК
д-рінженерної архітектури
син письменника Евгена Маланюка

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 24 червня 1999 року з церкви св. Гавля на цвинтар в Старім Місті, Прага 1.

Опечалений родині глибокі співчуття засилають ОКСАНА та ІВАН ГАЛИЦЬКІ з дітьми.

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю, 25 червня 1999 р. після тяжкої недуги
відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ
бувша учителька в Україні

бл. п.
АЛЕКСАНДРА (ЛЕСЯ) КОГУТ

нар. 12 вересня 1915 р. у Купновичі Старій

ПАРАСТАС відбувся в понеділок, 28 червня 1999 р. в Krowicki-McCracken Funeral Home, Linden, NJ.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 29 червня 1999 р. о год. 10-ій ранку з церкви св. Володимира, 309 Grier Ave., Elizabeth, NJ, a відтак на цвинтар St. Gertrude's Good Shepherd Mausoleum, Colonia, NJ.

У глибокому смутку:
сини – ПЕТРО з дружиною МАРІЄЮ
– ТАРАС з дружиною ФРАНЦВА
внуки – ПЕТЕР і МАРКО
внучки – ТІНА з чоловіком АБІЛІО САНТОС
– АНДРЕЯ з чоловіком АДЕЛ АГМЕД
– ТАРА з чоловіком БРУНО МІЛЛЕТ
правнуки – МАЙКЕЛ, ТАЛІНА, ДЕМІЯН, МОНІКА, АНТОНІО
і АНГЕЛІКА
ближча родина в Україні, Америці і Канаді.

УПРАВА 388 Відділу УНСоюзу ім. Богдана Лепкого у Бей Гарбор, Фл.,
з великим сумом повідомляє членів УНС та всю українську громаду,
що 15 червня 1999 року, відійшов до свого Творця на 69-му році життя

бл. п.
ЛЮБОМИР ТРАЧ
голова 388 Відділу УНС

Покійний усе життя працював у громадських і церковних організаціях. Любов ближнього й допомога потребуючому були девізою його шляхетного життя.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 21 червня 1999 року в УКЦеркві Успення Пречистої Діви Марії в Маямі.

Опечаленій родині:
матері – АННІ
дружині – ІРЕНІ і дітям
та дальшій родині складаємо глибокі співчуття

За Управу 388 Відділу УНС, Андрій Маринюк, секретар

Вічна йому пам'ять!

В глибокому смутку ділимося сумною вісткою, що в суботу,
26 червня 1999 р., упокоїлася в Бозі, після сімох строків на протязі 15-ти років

бл. п.
Паніматка
АННА ФОРОСТІЙ

ПАРАСТАС відбувся в українській православній церкві свв. Апостолів Петра і Павла, в Янгставн, Огайо, в понеділок, 28 червня 1999 р., а похоронні відправи в середу, 30 червня 1999 р. в церкві св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж. при участи Архиєреїв і численного духовенства.

В глибокому смутку залишилися:
муж – о. Протопресвітер ТЕОДОР ФОРОСТІЙ
дочки – паніматка вдова АРІЯДНА КУЛІШ з донею
АНДРІЙКОЮ
– ЛІДІЯ і д-р ЙОСИФ БОГЕН з дочками ЛЕСЕЮ і
СТЕФОЮ
син – ЗЕНОН (фармацевт) і ВУЛА із сином ТЕОДОРОМ
дочкою АЛЕКСОЮ
швагер і братова – МИХАЙЛО і ЕМІЛІЯ ФОРОСТІЙ
ближча і дальша родина в Америці і в Україні

Просимо помолитися за спокій її праведної душі!
Замість квітів просимо посилати до Консисторії своїі датки
на Фонд Покійного Патріярха Мстислава

Вічна пам'ять Покійній Паніматці!

Ділимося сумною вісткою, що 3 липня 1999 року в Нью-Йорку відійшов у вічність
наш найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДО і ШВАҐЕР,
невтомний культурний діяч, великий пропагатор кобзарства та бандури,
член Всекобзарської Спілки України, кавалер Хреста Українського Козацтва

бл. п. мґр.
МИКОЛА ДОСІНЧУК-ЧОРНИЙ

жив Україною та її ніжним голосом – бандурою

нар. 20 квітня 1918 року в с. Кураш, Сарненського району на Волинському Поліссі

Син православного священика, учасник визвольного руху за незалежність України в 30-их та 40-их рр. в Галичині, покійний ціле своє життя в США присвятив пропагуванню кобзарства та бандурного мистецтва по цілому світі. Був засновником та директором Школи Кобзарського Мистецтва в Нью-Йорку та головним редактором журналу „Бандура".

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 7 липня 1999 року в церкві св. Юра в Нью Йорку, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозванного в Бавнд Брук, Н. Дж.

У глибокому смутку:
дружина – СТЕФАНІЯ
доньки – ІРИНА з чоловіком МИКОЛОЮ АНДРЕАДІС
– ЛІДІЯ з чоловіком ПЕТРОМ МАТІЯШЕКОМ
сини – ОСТАП ВЕНГЕРЧУК
– ОЛЕГ ВЕНГЕРЧУК з дружиною ОКСАНОЮ
внучка – АНДРЕЯ ВЕНГЕРЧУК
швагерка – АННА СТАХІВ з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ і
– родиною
та дев'ятеро похресників і родина в США, Канаді і в Україні.

Вічна йому пам'ять!

Замість квітів, просимо ласкаво складати пожертви на спеціяльний фонд розвитку кобзарства чеерз журнал „Bandura Magazine", 84-82 164th Street, Jamaica, N.Y. 11432.

• РОЗШУКИ •

Родина розшукує вояків УПА: **ЦИПАНА ГАЛАЯ СЕМЕНОВИЧА**, родом з Рівенської обл., **МОТЧУКА ГРИГОРІЯ ІВАНОВИЧА**, родом зі с. Великий Стидень, Костопільського р-ну, Рівенської обл. Хто знає про них просимо повідомити: Україна, 284000 Івано-Франківськ, вул. Довбуша 12, Ципан Богдан. Тел.: **03422-42788**

• ПРАЦЯ •

Пошукуємо мужчину до опіки старшого чоловіка в околиці Нью-Йорку. Просимо писати на адресу:
P.O.Box 543, Windsor Locks, CT 06096

ПОТРБНІ:
1). „Superintendent" до будинку (63 апартменти), платня 300 дол. на тиждень, мешкання і інше.
2). Фахівці і помічники до будови в Брукліні, Н.Й.
3). Жінки до різної праці.
Тел.: (718) 389-6747

• РІЗНЕ •

RUSLAN ПРИБИСЛОВСЬКИЙ
Переграю відео-касети з європейських систем на американські і навпаки.
(609) 888-0958

• ДО ВИНАЙМУ •

Науковець з України пошукує помешкання в околиці Гарварду для двох дорослих осіб і одної дитини від 1 вересня 1999 р. до 20 травня 2000 р. Рівнож моя україномовна дружина заопікується малими дітьми (baby-sitting) на протязі цього часу.
Тел.: (380-44) 410-0394, (508) 797-4048